

RAPORT Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ

przeprowadzonej w Liceum Ogólnokształcącym nr VII
im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego
we Wrocławiu

w roku szkolnym 2014/2015

Badany obszar:

Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli

Raport opracowali:

Ewa Głogowska-Nowak

Jarosław Kot

czerwiec 2015

Spis treści

	strona:
I Wstęp	3
II Cele i zakres ewaluacji	3
Podstawa prawna	3
Przedmiot ewaluacji	3
Charakterystyka wymagań	4
Cele ewaluacji	4
Pytania kluczowe i kryteria	4
III Informacje dotyczące organizacji ewaluacji	5
Metody i narzędzia ewaluacji	5
Próba badawcza	6
Odbiorcy wyników ewaluacji	6
Terminy czynności ewaluacyjnych	6
Sposób upowszechniania wyników raportu	7
IV Prezentacja wyników ewaluacji – opis spełnienia kryteriów	7
Współpraca nauczycieli	7
Wprowadzanie zmian	39
Rozwiązywanie problemów	43
V Wnioski i rekomendacje	51
Odpowiedzi na pytania kluczowe	51
Wnioski z badań w postaci mocnych i słabych stron	52
Rekomendacje	54
VI Załączniki (1 – 11)	55
VII Bibliografia	92

I. Wstęp

Uwzględniając podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa wytyczone przez MEN i Dolnośląskiego Kuratora Oświaty na rok szkolny 2014/2015, Dyrektor Szkoły we współpracy z nauczycielami określił przedmiot ewaluacji. Jest to wymaganie: **Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli.**

Powołany został zespół ds. ewaluacji wewnętrznej w składzie: Ewa Głogowska-Nowak, Małgorzata Michalkiewicz-Woźniak, Łukasz Rusiniak, Marta Sakowicz. Zespół pracował przy udziale Jarosława Kota.

Opracowano **Harmonogram** ewaluacji, określający etapy podejmowanych działań, osoby odpowiedzialne za ich realizację i terminy wykonania, a także cele, przedmiot, zakres i metody ewaluacji. Określono w nim również sposób wykorzystania wyników ewaluacji, dokonano charakterystyki wymagań, określono odbiorców ewaluacji, dokonano identyfikacji zasobów, dobrano metody badawcze, określono formę raportu i sposoby upowszechniania wyników.

Sporządzony został **Plan ewaluacji wewnętrznej** obejmujący charakterystykę wymagań, pytania kluczowe, pytania ewaluacyjne, metody badawcze i terminy realizacji.

Wyboru badanego obszaru dokonano kierując się potrzebą analizy i oceny poziomu efektywności współpracy nauczycieli w realizacji procesów edukacyjnych w Szkole. Informacje uzyskane w trakcie badań wykorzystane będą w opracowywaniu „Planu nadzoru pedagogicznego” na rok szkolny 2015/2016.

W przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej zastosowano autorskie procedury i narzędzia badawcze opracowane przez Ewę Głogowską-Nowak i Jarosława Kota.

II. Cele i zakres ewaluacji

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego i ewaluacji (Dz. U. z 2009 r. Nr 168, poz. 1324)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 maja 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2013 r., poz. 560).

Przedmiot ewaluacji: **Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli**

„Procesy edukacyjne to uporządkowane działania w pewnej sekwencji czasu, których rezultatem jest osiągnięcie zmian, (...) jest to ciąg działań, które mają prowadzić do jakiegoś celu” [6].

„Jeżeli działania nauczycieli i innych pracowników szkoły są działaniami celowymi i systematycznymi, to mamy do czynienia z procesem edukacyjnym” [6].

„Zdolności organizacyjne i współpraca – profesjonalizm nauczyciela nie może być dłużej uważany za zindywidualizowany zestaw kompetencji, ale powinien funkcjonować jako część „organizacji szkolnej.” Zdolność i gotowość do uczenia się od innych nauczycieli oraz uczenia innych nauczycieli jest być może najważniejszym aspektem tej cechy nauczyciela” [2].

Charakterystyka wymagań:

Badaniom obszaru *Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli* poddano wymagania na poziomie B i D:

1. Nauczyciele, w tym nauczyciele pracujący w jednym oddziale, współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych (D)
2. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami (D)
3. Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy, doskonalą metody i formy współpracy. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy (B)

Cele ewaluacji:

- pozyskanie informacji na temat poziomu kultury organizacyjnej Szkoły, i jej wpływu na realizację procesów edukacyjnych
- poznanie przebiegu i efektów współpracy nauczycieli wynikających ze wspólnego planowania, organizowania i realizacji procesów edukacyjnych
- zdiagnozowanie, w jaki sposób nauczyciele wspomagają siebie nawzajem w organizowaniu i realizacji procesów edukacyjnych
- zbadanie czy istnieje współpraca pomiędzy wszystkimi podmiotami Szkoły
- zbadanie czy wprowadzanie zmian w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych przebiega w wyniku ustaleń między nauczycielami
- opracowanie wniosków do działań mających na celu zwiększenia skuteczności współdziałania nauczycieli

Pytania kluczowe:

1. (a) Jaki jest poziom kultury organizacji szkoły i jak wpływa on na współpracę nauczycieli?
Kryterium: Wpływ kultury organizacyjnej na współpracę nauczycieli.
- (b) Jakie zespoły nauczycielskie funkcjonują w roku szkolnym 2014/2015?
Kryterium: Zgodność funkcjonowania zespołów nauczycielskich z przepisami prawa.
- (c) W jaki sposób nauczyciele (w tym nauczyciele pracujący w jednym oddziale) współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych?
Kryterium: Efektywność współpracy nauczycieli.
2. Czy wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami?
Kryterium: Celowość i skuteczność podejmowanych działań.

3. (a) Czy nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy?
Kryterium: Poziom aktywności nauczycieli w ramach rozwiązywania pojawiających się problemów.
- (b) Czy nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy?
Kryterium: Zaangażowanie nauczycieli we wzajemną pomoc w ewaluacji i doskonaleniu się.
- (c) Czy nauczyciele wspólnie doskonalą metody i formy współpracy? *Kryterium: Adekwatność do potrzeb, celowość i skuteczność realizacji.*

III. Informacje dotyczące organizacji ewaluacji

Metody i narzędzia ewaluacji:

Za podstawę badań przyjęto zasadę triangulacji źródeł, badaczy i metod tzn. porównanie informacji z różnych źródeł oraz zbieranie ich za pomocą różnych metod, przez różne osoby.

1. Analiza dokumentów szkolnych
  - analiza dokumentacji pedagoga, psychologa i wychowawców klas
  - analiza dokumentacji i sprawozdań zespołów nauczycielskich
  - analiza dokumentacji awansu zawodowego nauczycieli
2. Metoda sondażu diagnostycznego - narzędzia:
  - ankiety skierowane do nauczycieli (wypełniono 52 ankiety)
  - ankieta skierowana do uczniów (302)
  - ankieta skierowana do przewodniczących zespołów nauczycielskich (14)
  - ankieta dla nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy, zwanych dalej „stażystami” (12)
3. Wywiad
  - wywiad z Dyrektorem Szkoły
  - wywiad z Wicedyrektorem do spraw dydaktyczno-wychowawczych
  - wywiad z psychologiem szkolnym
  - wywiad z pedagogiem szkolnym
  - wywiad z nauczycielem bibliotekarzem
  - wywiad z pielęgniarką szkolną

Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego - podstawową metodą stosowaną w pedagogice i psychologii. Wykorzystano autorskie kwestionariusze ankietowe (załącznik nr 2 - 5), które zawierały pytania skategoryzowane (zamknięte) oraz półotwarte i otwarte, a także wielokrotnego wyboru, z możliwymi kilkoma odpowiedziami.

Większość pytań zamkniętych skonstruowano w oparciu o pięciostopniową

skalę Rensisa Likerta, dzięki której można określić stopień akceptacji zjawiska czy poglądu, a także dokonać mierzenia postaw. Pytania otwarte były uszczegółowieniem pytań zamkniętych.

Zgromadzony materiał empiryczny poddany został analizie ilościowej, jakościowej i opracowany graficznie. W celu skuteczniejszej percepcji wszystkie dane liczbowe pochodzące z badań przedstawione zostały jako wartość procentowa po zaokrągleniu do liczb całkowitych (ze względu na możliwy znaczny błąd statystyczny przy badaniu tak niewielkich populacji). Zastosowanie różnorodnych metod badawczych oraz staranne zaplanowanie i przeprowadzenie ewaluacji zapewniają wysoki stopień wiarygodności wyników badań.

Próba badawcza:

- Dyrektor Szkoły
- Wicedyrektor do spraw dydaktyczno-wychowawczych
- psycholog szkolny
- pedagog szkolny
- nauczyciel - bibliotekarz
- pielęgniarka szkolna
- losowo wybrani uczniowie reprezentujący wszystkie klasy
- nauczyciele

Zespół badawczy opracował statystycznie i merytorycznie 380 kwestionariuszy ankietowych, uznając tę próbę za wystarczającą do pełnej analizy badanego obszaru.

Odbiorcy wyników ewaluacji:

- Dyrektor Szkoły
- nauczyciele
- uczniowie
- rodzice

Terminy przeprowadzenia czynności ewaluacyjnych:

- Wybór wymagań ewaluacji, powołanie zespołu ewaluacyjnego - do 12.09.2014 r.
- Opracowanie planu ewaluacji wewnętrznej
  - wstępna faza planowania
  - przyjęcie planu wraz z ogólnym harmonogramem - do 15.09.2014 r.
- Przygotowanie projektu ewaluacji:
  - przygotowanie założeń projektowych
  - opracowanie szczegółowego harmonogramu działań ewaluacyjnych zgodnie z założeniami projektowymi - październik 2014 r.
- Realizacja działań ewaluacyjnych :
  - zbieranie danych
  - prowadzenie badań - listopad 2014 r. - czerwiec 2015 r.
- Analiza zgromadzonych danych:
  - analiza ilościowa i jakościowa

- wypracowanie wniosków – maj - czerwiec 2015 r.
- Raport:
  - wstępne przygotowanie raportu,
  - przyjęcie założeń raportu przez Dyrektora
  - ostateczne opracowanie raportu z przeprowadzonej ewaluacji – czerwiec 2015
- Popularyzacja:
  - prezentacja raportu podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej - sierpień 2015
  - upowszechnienie wyników ewaluacji - I semestr roku 2015/2016
- Wdrożenie działań wynikających z rekomendacji:
  - przygotowanie działań wynikających z rekomendacji ewaluacyjnych – I okres roku szkolnego 2015/2016
  - wdrożenie przyjętych działań i monitorowanie efektów wdrażanych działań - rok szkolny 2015/2016

Sposób upowszechniania wyników raportu:

- prezentacja i dyskusja podczas zebrania Rady Pedagogicznej
- zamieszczenie na stronie internetowej Szkoły
- prezentacja uczniom podczas godzin wychowawczych (najważniejsze informacje)
- prezentacja rodzicom na zebraniach (najważniejsze informacje)

IV. Prezentacja wyników ewaluacji

WSPÓŁPRACA NAUCZYCIELI

1. Nauczyciele, w tym nauczyciele pracujący w jednym oddziale, współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych (D)

Kultura organizacji jest podstawą sprawnego funkcjonowania Szkoły, podobnie jak i każdej innej instytucji. Choć termin ten pojawił się stosunkowo niedawno,

w literaturze dotyczącej organizacji i zarządzania, można napotkać wiele jego definicji. W niniejszym opracowaniu posługiwać będziemy się definicją zbliżoną do definicji

W. Rickiego, który uważa, że jest to zespół wartości, przekonań, norm, poglądów i zasad będących podstawą działania, a także doświadczeń związanych z rozwiązywaniem napotykanym problemom.

Inaczej mówiąc: „*Kultura [organizacji] jest zbiorem norm, wartości, do których pracownicy stosują się, zawiera w sobie hierarchię wartości, wynagradzanie, rozwój kariery, lojalność i władzę, współuczestnictwo, wzajemne komunikowanie się oraz*

innowacyjność.” [8]

Do głównych funkcji kultury organizacji należy:

- zrozumienie misji i strategii organizacji oraz identyfikacja celów przez jej członków
- integracja uczestników, kształtowanie wspólnych wzorów myślenia, wierzeń, uczuć i wartości
- integracja wokół przyjętych celów
- zwiększenie zaangażowania
- możliwość polepszenia sposobów działania
- wyznaczanie zasad władzy i kryteriów statusu, umożliwienie unikania konfliktów na tle władzy, negatywnych emocji, agresywnych działań.

„Kultura organizacyjna spełnia zatem potrzeby bezpieczeństwa, przynależności i przewidywalności. Wpływa znacznie na postawy i zachowania pracowników” [3], stymuluje ich współpracę. Tak więc, świadomie wpływając na poziom kultury organizacji, efektywnie wpływa się na sukces Szkoły.

Pytanie kluczowe:

Jaki jest poziom kultury organizacji szkoły i czy ma on wpływ na współpracę nauczycieli?

- **Czy nauczyciele znają wizję i misję szkoły?**

Statut Liceum Ogólnokształcącego nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu mówi:

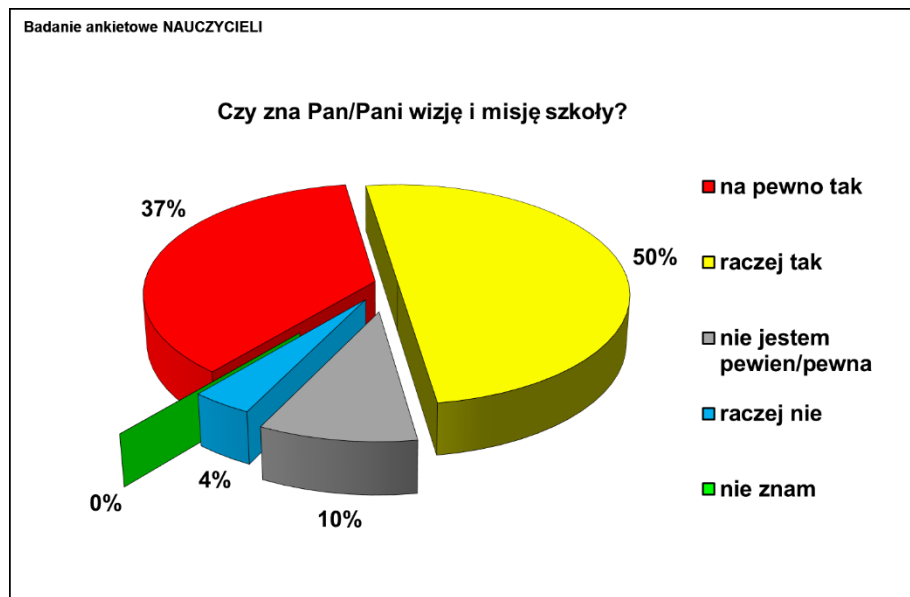
„Wizja Szkoły to kształcenie uczniów z myślą o kreacji przyszłych absolwentów – ludzi mądrych, odpowiedzialnych i troszczących się o dobro wspólne”.

Misja Szkoły, jako instytucji oświatowej i kulturotwórczej, określa w jaki sposób zadania w zakresie dydaktyki, wychowania, opieki i profilaktyki są realizowane.

„Wykonując swoją pracę nauczyciel powinien (...) znać Statut Szkoły (...) i stosować się do zawartych w nim postanowień (...).”

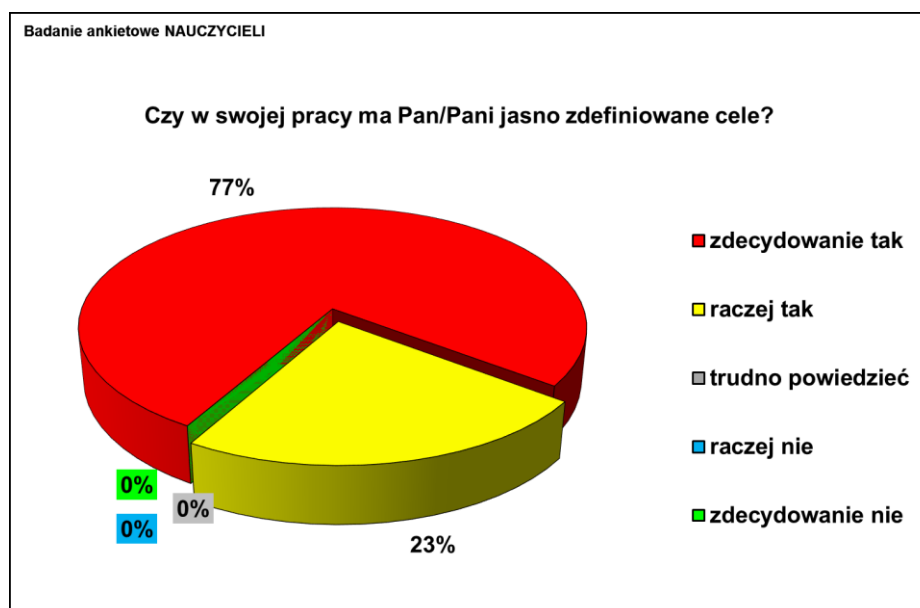
Dyrektor Szkoły, w udzielonym wywiadzie stwierdza, że nauczyciele znają wizję i misję Szkoły.

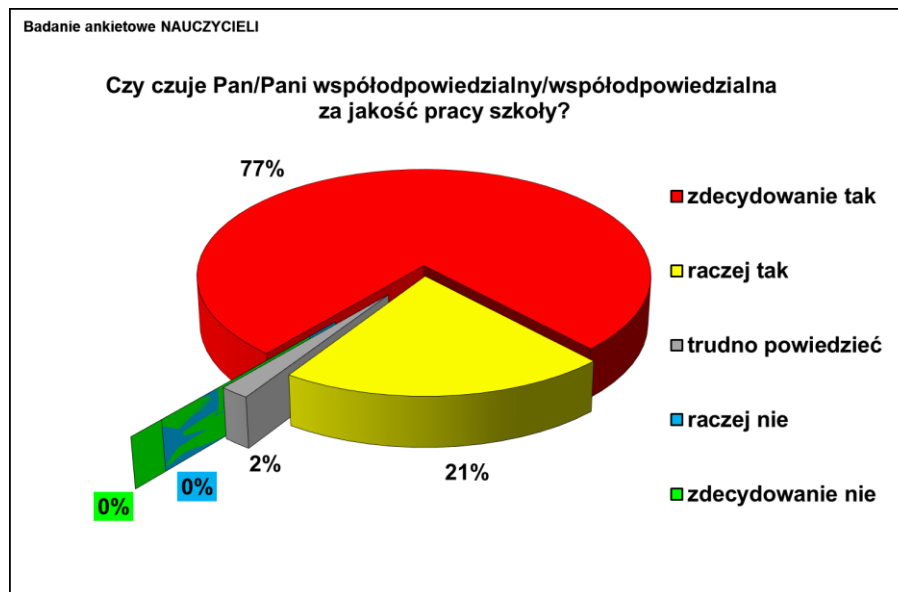
Na pytanie „Czy zna Pan/Pani wizję i misję szkoły?” zdecydowana większość nauczycieli odpowiada „tak” i „raczej tak”. Jednakże blisko co siódmy badany, odpowiada „nie jestem pewien” lub „raczej nie znam”.

- **Czy nauczyciele w swojej pracy mają jasno zdefiniowane cele?**

Wszyscy badani nauczyciele (100%) są zdania, że w swojej pracy mają jasno zdefiniowane cele (odpowiadają „zdecydowanie tak” i „raczej tak”). Podobną opinię wyraża Dyrektor Szkoły.

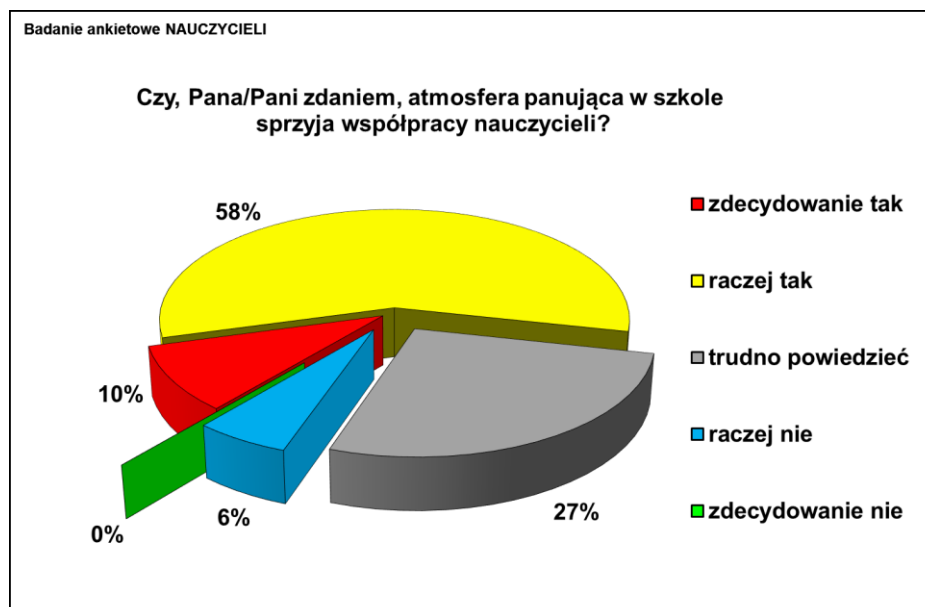
- **Czy nauczyciele czują się współodpowiedzialni za jakość pracy szkoły (identyfikują się ze szkołą)?**

Prawie wszyscy badani nauczyciele (98%) czują się współodpowiedzialni za jakość pracy Szkoły, a tylko jedna osoba udzieliła odpowiedzi „*trudno powiedzieć*”. Zdaniem Dyrektora nauczyciele czują się współodpowiedzialni za jakość pracy Szkoły i identyfikują się z nią, „*trudno wyobrazić sobie, aby było inaczej*”.

- **Czy atmosfera panująca w szkole sprzyja współpracy nauczycieli?**

Aktywność nauczycieli w obszarze współpracy na terenie Szkoły uzależniona jest od wielu różnorodnych czynników, między innymi od atmosfery panującej w Szkole.

Zdaniem Dyrektora atmosfera panująca w Szkole sprzyja współpracy nauczycieli.

W opinii 67% liczby respondentów wśród nauczycieli, atmosfera panująca w Szkole sprzyja ich współpracy. Jedynie 6% badanych odpowiada, że „*raczej nie*”.

a 27% badanych jest niezdecydowanych i udziela odpowiedzi „*trudno powiedzieć*”.

Analiza dokumentacji szkolnej wskazuje na bardzo duży potencjał nauczycieli w zakresie umiejętności współpracy w szerokim kontekście.

Nauczyciele współpracują z:

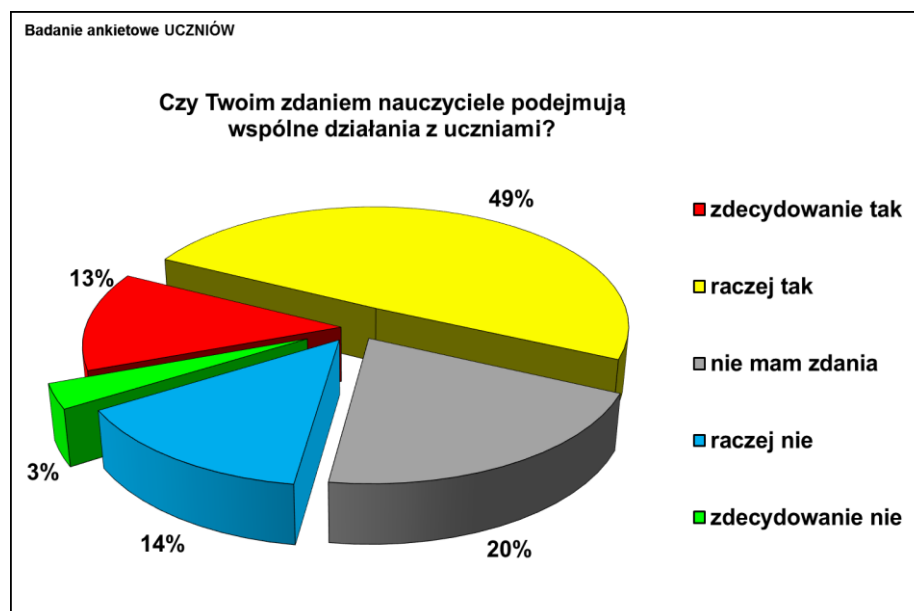
- innymi nauczycielami
- innymi pracownikami Szkoły
- uczniami
- rodzicami uczniów
- instytucjami zewnętrznymi

Współpraca pomiędzy nauczycielami odbywa się zarówno w obrębie zespołów, jak i pomiędzy zespołami. Ponadto występują też różne formy indywidualnej współpracy nauczycieli, poza formalnymi strukturami. Szczegółowa analiza wzajemnej współpracy nauczycieli stanowi treść niniejszego raportu.

Kooperacja nauczycieli z pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką, bibliotekarzami jest integralną częścią procesów edukacyjnych realizowanych w Szkole. Analiza tego obszaru jest również ujęta w dalszej części raportu.

Truizmem jest udowadnianie współpracy nauczycieli z uczniami we wszystkich procesach edukacyjnych przebiegających w Szkole. Oczywiście jest, że taka forma współdziałania jest wszechobecna, ale warto bliżej przyjrzeć się odczuciom uczniów.

Na pytanie: „Czy Twoim zdaniem nauczyciele podejmują wspólne działania z uczniami?” aż 62% liczby zapytanych uczniów odpowiada „*zdecydowanie tak*” i „*raczej tak*”. Jedynie 17% ankietowanych udziela odpowiedzi „*raczej nie*”, „*zdecydowanie nie*”, a co piąty uczeń nie ma zdania.

Uczniowie poproszeni o przykłady takiej współpracy wymieniają:

- organizację różnych akcji, imprez, uroczystości szkolnych, przedstawień
- wycieczki, wyjścia edukacyjne, teatr, wszechnicę, wykłady
- projekty edukacyjne i wymianę zagraniczną
- wolontariat
- olimpiady, konkursy i zawody

- działania związane z trudnościami w nauce przedmiotu, pomoc w uzupełnianiu zaległości w nauce, zachęcanie do poprawy
- przygotowanie do matury
- pomoc w rozwijaniu zainteresowań związanych z danym przedmiotem
- koła przedmiotowe, warsztaty, zajęcia dodatkowe np. kółko modelarskie
- zajęcia w laboratorium, doświadczenia, pokazy
- działania związane z problemami uczniów
- konsultacje na temat zachowania uczniów
- rozwiązywanie problemów pomiędzy uczniami a nauczycielami.

Współpraca między nauczycielami i rodzicami uczniów regulowana jest przez Statut Szkoły (§ 28). W myśl zapisów Statutu *„współdziałanie rodziców (prawnych opiekunów) i nauczycieli odbywa się w oparciu o następujące zasady:*

- 1) *partnerstwa,*
- 2) *pozytywnej motywacji,*
- 3) *wielostronnego przepływu informacji,*
- 4) *spójności oddziaływań,*
- 5) *aktywnej i systematycznej współpracy.”*

Współpraca z rodzicami była jednym z aspektów badań przeprowadzonych w naszej Szkole w roku szkolnym 2013/2014. Wówczas to: *„Zapytani rodzice niemal jednogłośnie twierdzą, że są świadomi prawa do współdecydowania o sprawach szkoły i współtworzenia dokumentów regulujących życie szkoły oraz z tych uprawnień korzystają.”*

Dodatkowo analiza dokumentacji wychowawców potwierdza dobrą współpracę z rodzicami.

Zarówno zespoły, jak i nauczyciele indywidualnie współpracują z licznymi instytucjami. Instytucje te doskonalą nauczycieli, umożliwiają realizację procesów edukacyjnych w Szkole, a także uatrakcyjnają je z punktu widzenia ucznia.

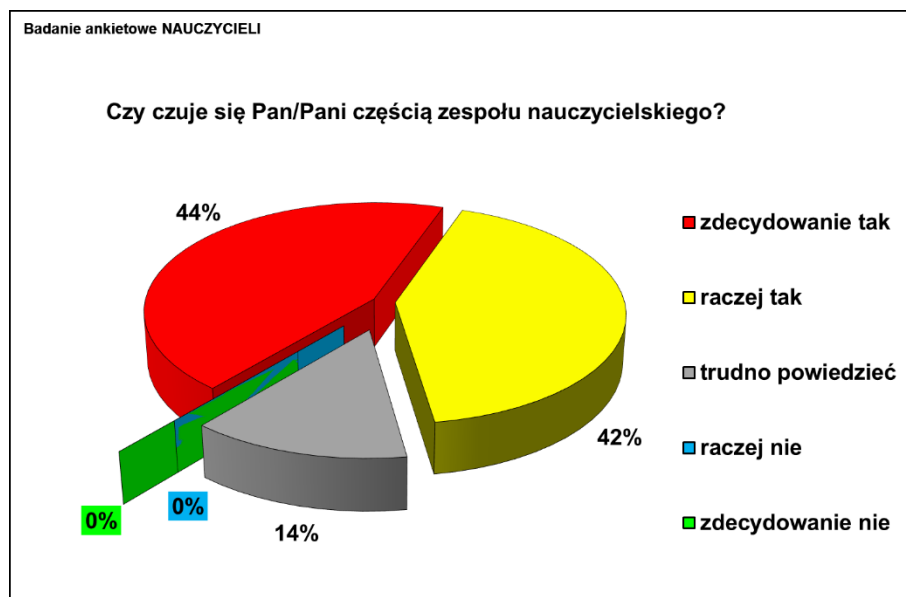
Instytucje, z którymi współpracujemy:

- Politechnika Wroclawska
- Uniwersytet Wroclawski
- Uniwersytet Przyrodniczy
- Uniwersytet Medyczny
- AWF
- Kuratorium Oświaty
- Departament Edukacji UM Wroclawia
- Instytut Badań w Oświacie
- Wydawnictwa WSiP, PWN, NOWA ERA, OPERON
- WCDN, DODN
- OKE
- CKU
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 4
- Rada Osiedla Gajowice, Rada Osiedla Powstańców Śląskich
- Straż Miejska Wroclawia
- Miejska Biblioteka Publiczna ul. Sztabowa 98

- Teatr Współczesny we Wrocławiu
- Klub Ośmiu Wspaniałych
- SZS „Dolny Śląsk”
- Osiedlowy Klub Sportowy
- Szkoła Podstawowa Nr 76
- Gimnazjum Nr 6, Gimnazjum Nr 40, Gimnazjum Nr 16
- Zespół Szkół Budowlanych
- Rodziny Szkół im. AK i Bohaterów AK
- Fundacja Europejskie Centrum Opieki SYMEON
- Warsztaty w Yad Vashem „Międzynarodowa Szkoła nauczania o Holokauście”
- Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości
- Stowarzyszenie Ludzi z Literą „P”.

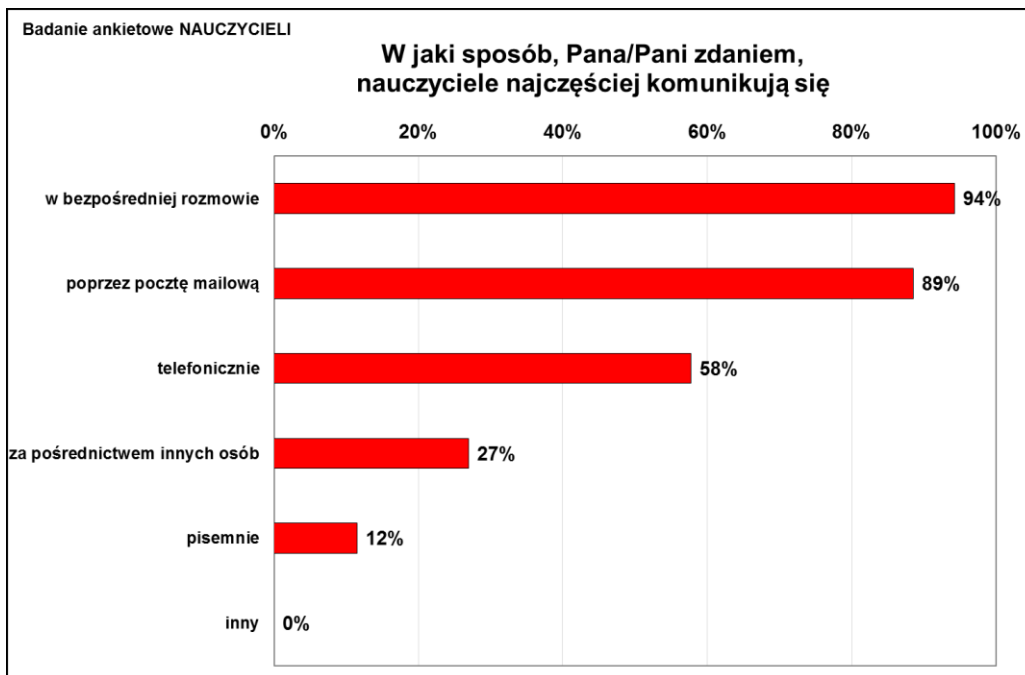
- **Czy nauczyciele czują się częścią zespołu nauczycielskiego?**

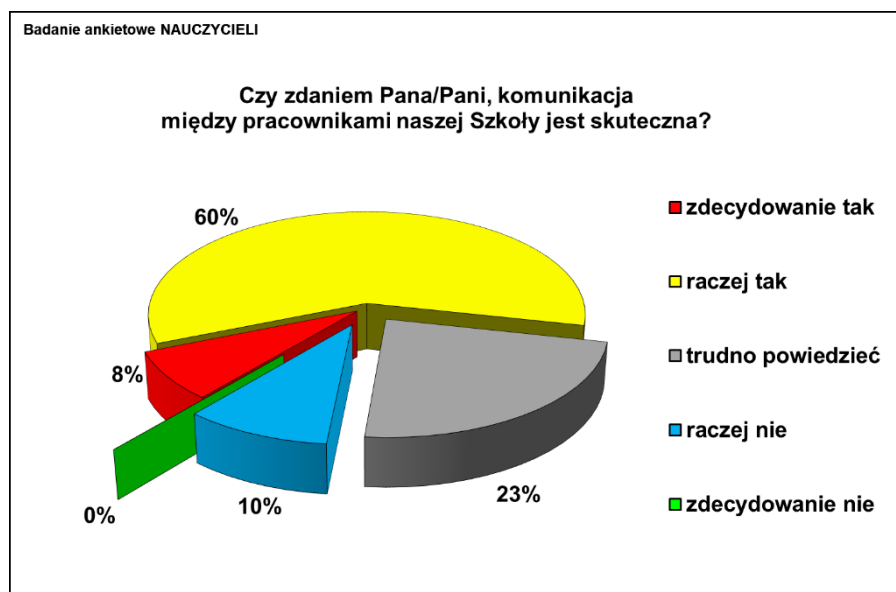
Na pytanie: „Czy czuje się Pan/Pani częścią zespołu nauczycielskiego?” 86% liczby ankietowanych udzieliło odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”, a 14% badanych (7 osób) odpowiada „trudno powiedzieć”.

- **W jaki sposób nauczyciele najczęściej komunikują się ze sobą?**

Efektywna współpraca wymaga skutecznej komunikacji. Jeśli ten warunek nie jest spełniony, to kooperacja nie jest skuteczna, rodzą się konflikty. Warto wspomnieć o badaniach, które dowodzą, iż „80% konfliktów, które powstają w trakcie realizacji wspólnych przedsięwzięć wynika z błędów w komunikacji” [10].

Przeprowadzone badania ankietowe wskazują, że nauczyciele w naszej Szkole najczęściej komunikują się ze sobą „w bezpośredniej rozmowie” (94% liczby udzielonych odpowiedzi) i „poprzez pocztę mailową” (89%). Ponadto komunikacja odbywa się często „telefonicznie” (58%), a rzadziej „za pośrednictwem innych osób” (27%) lub „pisemnie” (12%).

Mimo, że najczęstszą formą komunikowania się nauczycieli jest bezpośrednia rozmowa (wg 94% liczby badanych), to za skuteczną uznaje ją tylko 69% respondentów.

Ponadto co czwarty badany nie potrafi określić tej skuteczności (23%), a prawie co dziesiąty (10%), uważa że „raczej nie” jest skuteczna.

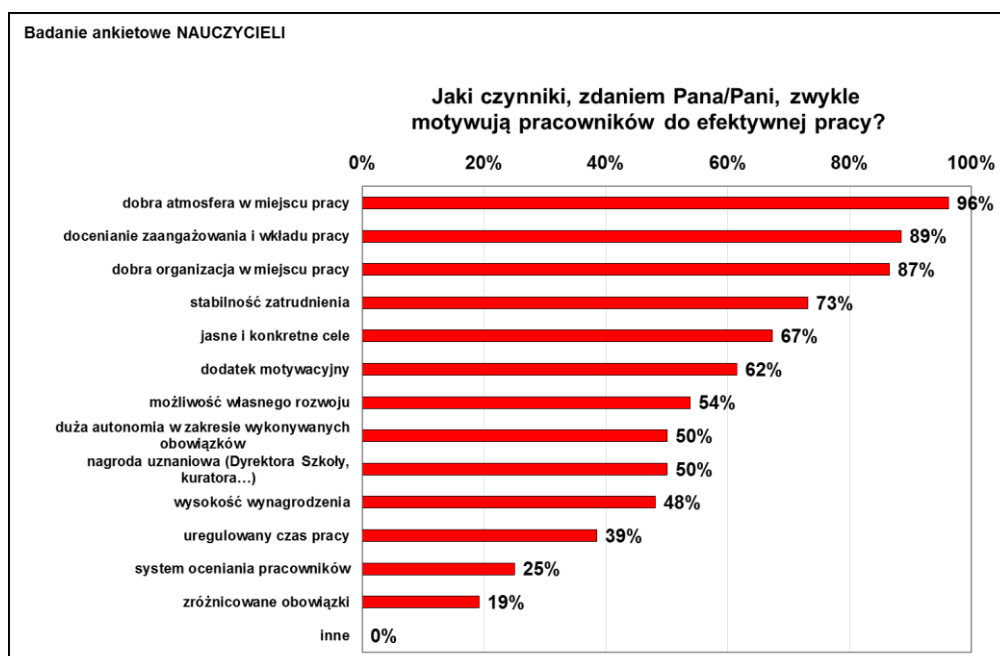
- **Jakie czynniki motywują nauczycieli do pracy?**

O efektach pracy nauczyciela decyduje wiele czynników, między innymi motywacja. Stanowi ona wewnętrzną siłę człowieka, która uruchamia i organizuje jego zachowanie skierowane na osiągnięcie zamierzonego celu.

Przyjmuje się trzy zasadnicze rodzaje motywacji do pracy:

- 1) **motywacja ekonomiczna**, motywem pracy jest pieniądź, realizacja własnych celów i potrzeb ekonomicznych
- 2) **motywacja pozaekonomiczna**, gdzie w przypadku szkoły, zdaniem ewaluatorów, najważniejszym motywem jest współdziałanie w usprawnieniu organizacji funkcjonowania szkoły
- 3) **motywacja społeczno-osobista** związana z rolą środowiska społecznego pracy dla nauczyciela: odpowiednim klimatem, pozytywnymi relacjami między pracownikami, podkreślanie zasług pracowniczych, udzielaniem pochwał [13].

Kolejne pytanie zostało tak sformułowane, aby uwzględniło wszystkie rodzaje motywacji.

Wypowiedzi badanych nauczycieli dowodzą, że najistotniejsza dla nich jest „dobra atmosfera w miejscu pracy” (wymienia ją 96% ankietowanych), a bardzo ważne są także: „docenianie zaangażowania i wkładu pracy” i „dobra organizacja w miejscu pracy”. Następnie, w kolejności, wymieniane są: „stabilność zatrudnienia, jasne

i konkretne cele”, „dodatek motywacyjny”, „możliwość własnego rozwoju”, „duża autonomia w zakresie wykonywanych obowiązków”, „nagroda uznaniowa (Dyrektora Szkoły, kuratorium...)”, „wysokość wynagrodzenia”, „uregulowany czas pracy”, „system oceniania pracowników” i „zróżnicowane obowiązki”. Żaden z nauczycieli nie wymienia innych czynników motywujących.

Dyrektor stwierdza, że „wszystkie czynniki łącznie” motywują nauczycieli do pracy, ale wypowiedź Dyrektora nie uwzględniała ich rangi.

• Jakie czynniki demotywują nauczycieli do pracy?

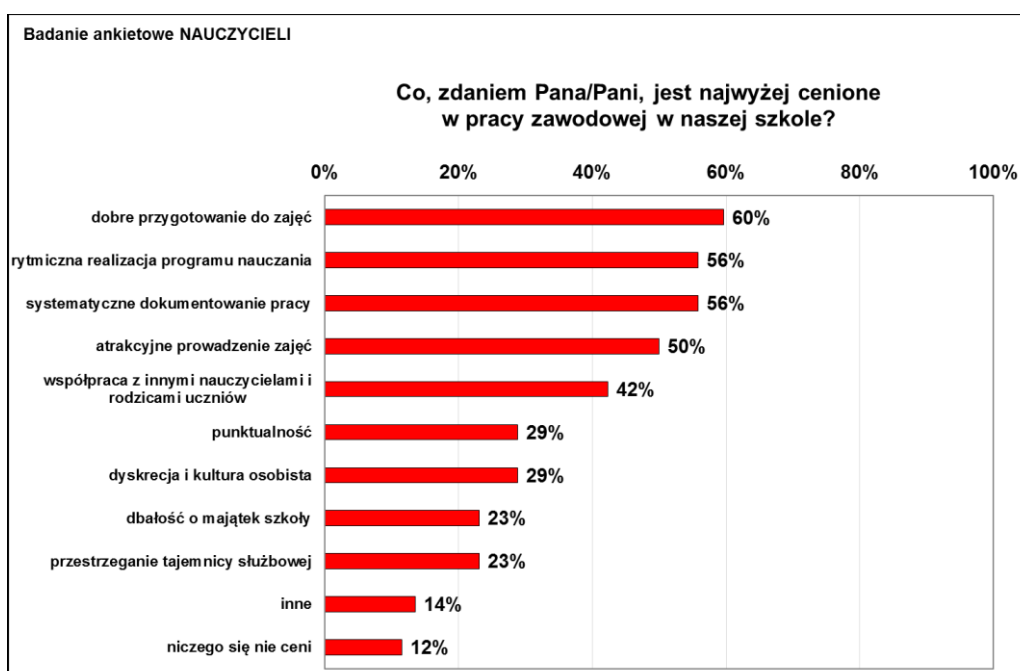

W odpowiedzi na kolejne pytanie: „*Jakie czynniki zwykle demotywią pracowników?*”, respondenci wymieniają w kolejności ich znaczenia: „*niedocenie zaangażowania i wkładu pracy*”, „*zła atmosfera w miejscu pracy*”, „*konflikty między współpracownikami*”, „*zła organizacja pracy*”, „*nadmiar obowiązków biurowych*”, „*zła komunikacja między pracownikami*”, „*brak jasnych, konkretnych celów*”, „*obowiązek udziału w licznych, czasochłonnych zebraniach*”, „*wysokość dodatku motywacyjnego*”, „*wysokość wynagrodzenia*”, „*spotkania z rodzicami*”, a wśród innych czynników wymieniają „*brak nadzoru*”.

Dyrektor uważa, że wszystkie wymienione czynniki mogą demotywoać nauczycieli do pracy.

- **Czy w szkole ceni się profesjonalne podejście do obowiązków zawodowych?**

Zdaniem większości ankietowanych nauczycieli (60%) w Szkole ceni się najwyżej „dobre przygotowanie do zajęć”, 56% badanych wymienia „rytmiczną realizację programu nauczania” oraz „systematyczne dokumentowanie pracy”, co druga osoba (50%) wymienia „atrakcyjne prowadzenie zajęć”, 42% „współpracę z innymi nauczycielami i rodzicami uczniów”, 29% „punktualność” oraz „dyskrecję i kulturę osobistą”, 23% „przestrzeganie tajemnicy służbowej” oraz „dbałość o majątek szkoły”.

Dyrektor Szkoły twierdzi, że „wszystkie łącznie” wymienione elementy pracy nauczycieli są wysoko cenione przez przełożonych.

Wśród innych cenionych elementów pracy, 14% liczby badanych nauczycieli wymienia: „widowiskowość i poglądy prawicowe”, „powiązania personalne”, „wyznanie religijne”, a 12% liczby respondentów jest zdania, że „niczego się nie ceni”.

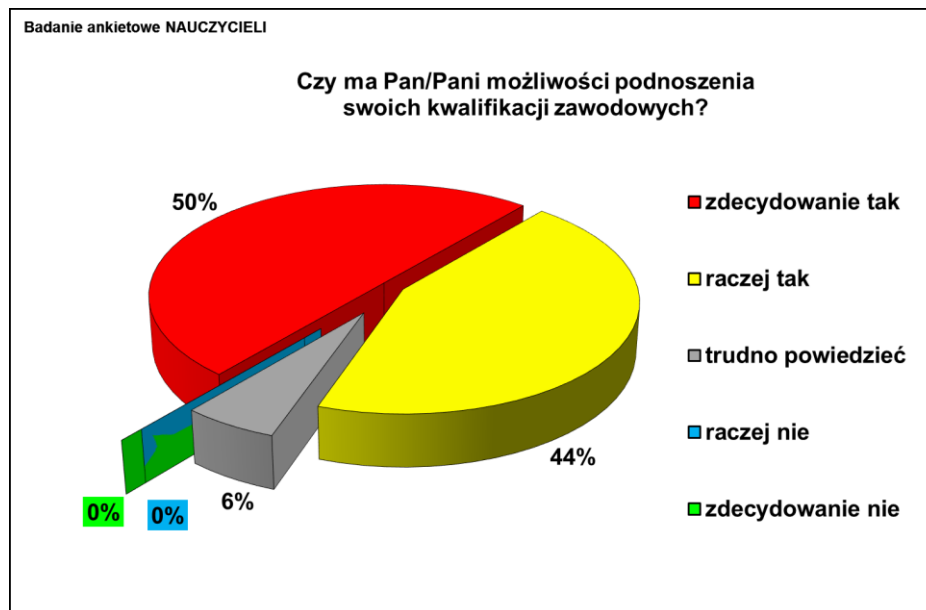
- **Czy nauczyciele mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych?**

Warto przypomnieć, iż w listopadzie 2009 r. zatwierdzony został przez Radę Pedagogiczną do realizacji „Wieloletni Plan Doskonalenia Nauczycieli Liceum Ogólnokształcącego Nr VII we Wrocławiu na lata szkolne 2009/2010 – 2013/2014.” Zawarte w nim formy wewnętrznego doskonalenia nauczycieli (WDN) obejmowały między innymi posiedzenia samokształceniowe zespołów, lekcje otwarte, hospitacje koleżeńskie. Obecnie takiego planu nie ma.

Literatura przedmiotu określa, że WDN stanowi strategię rozwoju, której celem jest podniesienie efektywności pracy szkoły poprzez profesjonalny rozwój kadry pedagogicznej. Doskonalenie to powinno być długofalowe, kontynuowane i wspierane z zewnątrz. WDN wyznacza także kierunek rozwoju organizacyjnego szkoły, wymaga zatem współpracy, dialogu, wymiany pomysłów i doświadczeń [4, 9, 11, 14].

„Plan nadzoru pedagogicznego z planem pracy Liceum Ogólnokształcącego nr VII rok szkolny 2014/2015” zawiera „Plan Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli”. Plan przewiduje, w szczególności: „pracę w zespołach”, „kształcenie indywidualne”, współpracę ze specjalistami, a także „prowadzenie obserwacji”. W dokumentacji tej wskazana jest też osoba szkolnego lidera WDN.

Zespół ewaluatorów niestety nie uzyskał informacji, jak zadania zawarte w tych dokumentach zostały zrealizowane. Nie uzyskano dostępu do żadnej dokumentacji potwierdzającej takie działania.

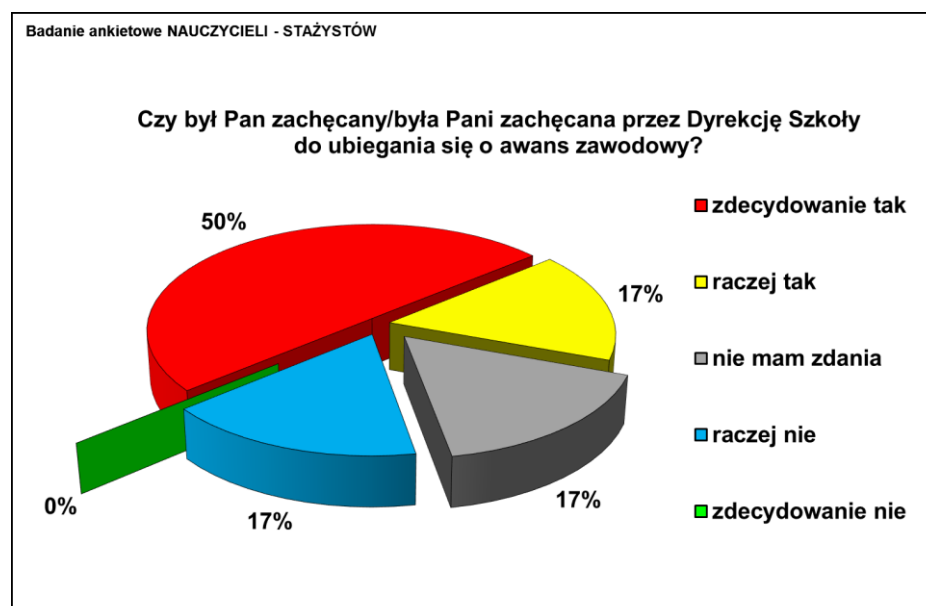

Dyrektor twierdzi, że nauczyciele mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych. Podobnie uważa większość zapytanych nauczycieli (94%). Tylko 6% liczby ankietowanych nie potrafi tego ocenić.

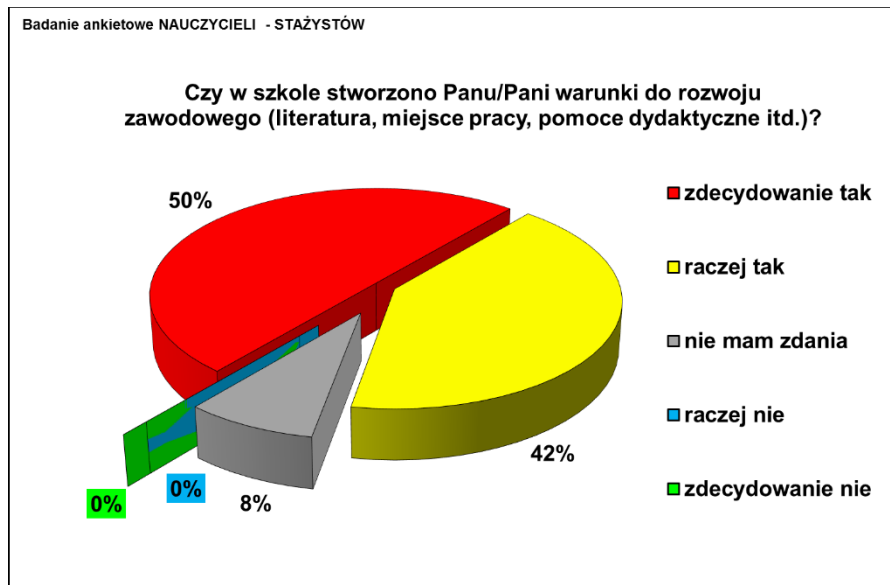
Potwierdzają to też informacje zamieszczone na wewnętrznej stronie internetowej Szkoły.

Trzy osoby doskonałą się poprzez studia podyplomowe, studia doktoranckie oraz kursy kwalifikacyjne.

Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015 uczestniczyli w 89 różnych formach szkolenia zawodowego, w tym: konferencje metodyczne, warsztaty, kursy, ćwiczenia, seminaria, wykłady, pokazy, prezentacje i wizyta studyjna. Łączny czas poświęcony tym formom przekracza 1020 godzin.

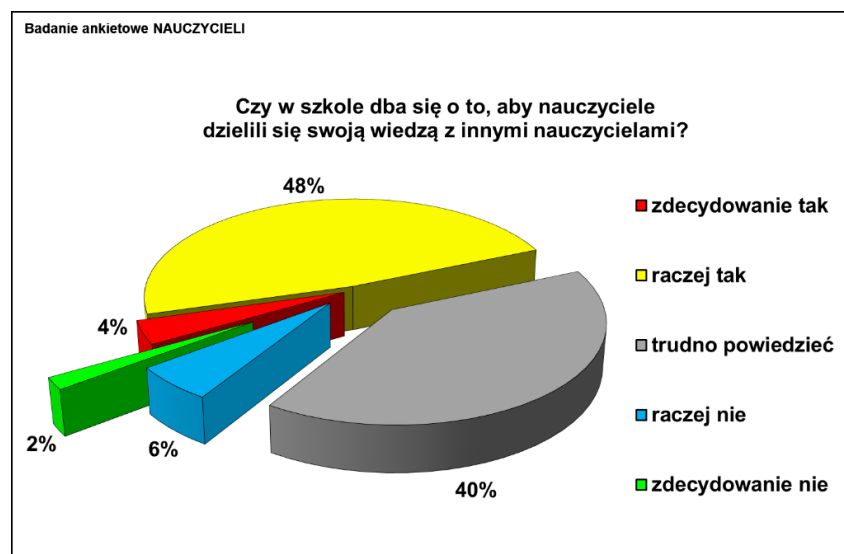
Interesujące w tym kontekście są odpowiedzi nauczycieli stażystów. Dwie trzecie (66%) spośród nich, było zachęcane przez Dyрекcję Szkoły do ubiegania się o awans zawodowy. Zaledwie jedna szóstka (17%) odpowiada „raczej nie”, a taka sama grupa - „trudno powiedzieć”.

Większość ankietowanych nauczycieli-stażystów (92%) jest zdania, że „w szkole stworzono im warunki do rozwoju zawodowego (literatura, miejsce pracy, pomoce dydaktyczne itd.)”, a jedna osoba nie ma zdania na ten temat.

- **Czy w szkole istnieje zwyczaj dzielenia się swoją wiedzą, skutecznymi praktykami z innymi nauczycielami?**

Zdaniem Dyrektora w Szkole istnieje zwyczaj dzielenia się swoją wiedzą i skutecznymi praktykami.

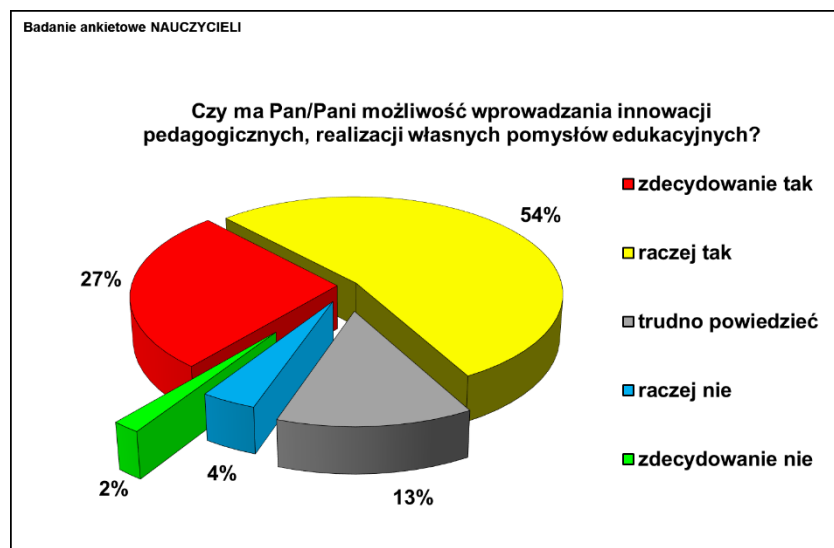
Na pytanie: „Czy w szkole dba się o to, aby nauczyciele dzielili się swoją wiedzą z innymi nauczycielami”, blisko 52% liczby ankietowanych nauczycieli udziela odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”. Jedynie 8% odpowiada „raczej nie”

i „zdecydowanie nie”. Natomiast aż 40% zapytanych nauczycieli nie ma w tej kwestii zdania.

- **Czy nauczyciele mają możliwość wprowadzania innowacji pedagogicznych, realizacji własnych pomysłów edukacyjnych?**

Dyrektor Szkoły, w udzielonym wywiadzie, jest zdania, że nauczyciele mają możliwość wprowadzania innowacji pedagogicznych i realizacji własnych pomysłów edukacyjnych. Jako przykład wymienia nauczycieli języka angielskiego, języka łacińskiego oraz projekty realizowane w Szkole.

Opinię Dyrektora Szkoły potwierdza większość (81%) nauczycieli, 14% nie ma zdania na ten temat, a trzy osoby twierdzą, że „raczej nie” i „zdecydowanie nie”.

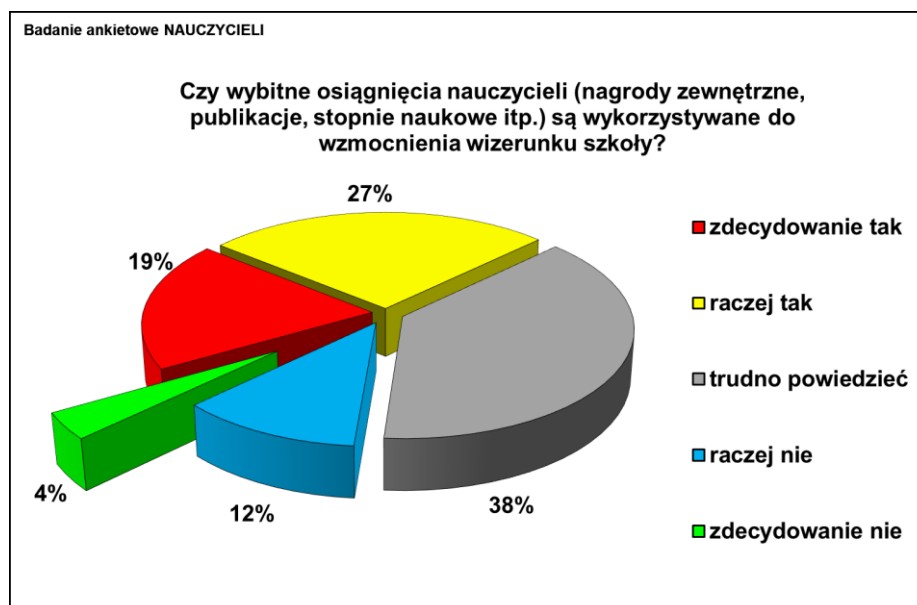

Analiza planów pracy zespołów na rok szkolny 2014/2015 oraz sprawozdań zespołów za okres I i II tego roku szkolnego dowodzi, jak wiele jest projektów edukacyjnych realizowanych w Szkole przez nauczycieli, np.:

- projekt „Kino – Szkoła - Kultura
- „Śladami średniowiecznego Wrocławia”
- gazetki redagowane przez uczniów o ich zainteresowaniach pozaszkolnych
- Wszechnica Teatralna
- cykl wykładów o malarstwie współczesnym organizowany przez Teatr Polski
- cykl koncertów organizowany przez Akademię Muzyczną we Wrocławiu i EZN Wrocław „Spotkania z muzyką”, „Muzyka kompozytorów wrocławskich”, „Muzyka dla Boga”
- Edukacja w Miejscach Pamięci
- Projekt Edukacji Kulturalnej TRANSGRESJE
- Projekt „Trenuj sztukę” w Muzeum Współczesnym Wrocław
- Projekt współfinansowanym ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego „Nowa jakość praktyk pedagogicznych”
- Projekt aktywne Gajowice współpraca z MOPS i Stowarzyszeniem SYMEON
- Cała Polska czyta Henryka Sienkiewicza
- Udział w akcji „Czytam Jana Pawła II”
- Udział w projekcie POLA NADZIEI – prowadzonym przez Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci
- Udział w międzynarodowym projekcie Erasmus+.

- **Czy wybitne osiągnięcia nauczycieli (nagrody zewnętrzne, publikacje, tytuły naukowe i itp.) są wykorzystywane do wzmocnienia wizerunku szkoły?**

Nagrody zewnętrzne, publikacje, tytuły naukowe i inne wybitne osiągnięcia nauczycieli są, zdaniem Dyrektora, wykorzystywane do wzmocnienia wizerunku Szkoły.

Na to samo pytanie zadane nauczycielom 46% liczby respondentów odpowiada, że „wybitne osiągnięcia nauczycieli (nagrody zewnętrzne, publikacje, stopnie naukowe itp.) są wykorzystywane do wzmocnienia wizerunku szkoły”. Co szósty badany (15%) jest przeciwnego zdania, a duża grupa pytanych (39%) nie ma wyrobionego zdania w tej sprawie.

Pytanie kluczowe:

Jakie zespoły nauczycieli funkcjonują w roku szkolnym 2014/2015?

Różnorodna literatura dotycząca organizacji i zarządzania wskazuje i potwierdza wiele zalet powoływania zespołów i współdziałania w ich ramach. Są to np.:

- „większa identyfikacja członków zespołu z celami organizacji,
- poczucie większego wpływu na swoje życie,
- możliwość zaspakajania wielu potrzeb wyższego rzędu (np. potrzeby szacunku, samorealizacji),
- ułatwianie bezpośredniej i otwartej komunikacji,
- podejmowanie bardziej trafnych decyzji dzięki połączonym możliwościom i pomysłom” [5],

ale też:

- wspieranie indywidualnego rozwoju członków organizacji poprzez dzielenie się wiedzą i wymianę doświadczeń,

- zwiększanie zaangażowanie, aktywności i kreatywności [12, 13, 14, 15].

Należy zatem tak organizować pracę Szkoły, aby nauczyciele mieli poczucie rangi pracy zespołowej, znajdowali motywację do takiej pracy i aby panująca atmosfera temu sprzyjała.

• **Jakie dokumenty regulują funkcjonowanie zespołów w szkole?**

Wicedyrektor ds. dydaktyczno-wychowawczych w udzielonym wywiadzie wymienia następujące akty prawne i dokumenty regulujące funkcjonowanie zespołów w Szkole:

- a) Ustawa z dn. 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004, nr 256, poz. 2572, art. 35, ust. 4)
- b) Rozporządzenie MEN z dn. 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2009, Nr 168, poz. 1324)
- c) Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007, Nr 83 , poz. 562, z późn. zm.)
- d) Statut Liceum Ogólnokształcącego nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu
- e) Plan nadzoru pedagogicznego z planem pracy LO nr VII 2014/2015.

Zgodnie z przepisami prawa oświatowego w Szkole funkcjonują następujące zespoły:

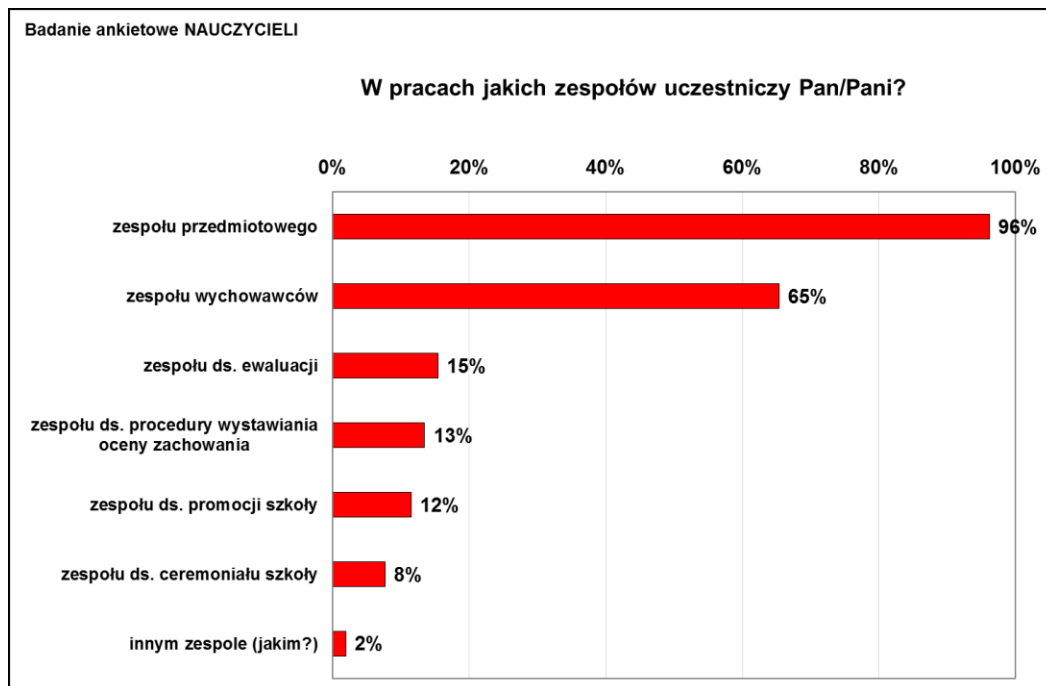
- Rada Pedagogiczna
- Szkolny Zespół Egzaminacyjny
- zespoły wychowawców:
  - klas pierwszych
  - klas drugich
  - klas trzecich
- zespoły przedmiotowe:
  - języka polskiego, języka łacińskiego, WOK, religii
  - języka angielskiego, języka francuskiego
  - języka niemieckiego, języka rosyjskiego
  - matematyki, informatyki
  - historii, WOS, geografii, przedsiębiorczości, edukacji dla zdrowia
  - biologii
  - chemii
  - fizyki
  - wychowania fizycznego
- zespoły nauczycielskie (oddziałowe).

Ponadto działają zespoły, których istnienie nie wynika z zapisów statutowych, ale wymienione są w „Planie nadzoru pedagogicznego (...)”:

- zespoły problemowe:
  - do spraw ewaluacji wewnętrznej
  - do spraw procedury wystawiania oceny zachowania
  - do spraw Szkolnego Systemu Bezpieczeństwa
  - do spraw promocji Szkoły

- do spraw ceremoniału Szkoły
- zespół realizujący zadania wolontariatu szkolnego
- zespoły utworzone w celu organizacji uroczystości, akcji, zawodów, imprez i wycieczek ogólnoszkolnych, takich jak.:
  - wycieczka do Drezna na Jarmark Bożonarodzeniowy
  - Międzynarodowy Dzień Wolontariusza
  - kiermasz charytatywny - zbiórka środków dla bezdomnych zwierząt
  - Jasełka
  - Przegląd Pieśni Bożonarodzeniowej „Ku jedności kultur”
  - Studniówka
  - Przegląd piosenki angielskiej
  - Pielgrzymka maturzystów na Jasną Górę
  - Międzynarodowy Dzień Poezji
  - „Dzień otwartych drzwi Szkoły”
  - Wycieczka do Berlina
  - Dzień sportu
  - Koncert chóru Concordia.

Respondenci zapytani o to, w pracach jakich zespołów uczestniczyli, udzielają następujących odpowiedzi: 96% wymienia zespół przedmiotowy, 65% zespół wychowawców, 15% zespół ds. ewaluacji, 14% zespół ds. procedury wystawiania oceny zachowania, 12% zespół ds. promocji szkoły, 8% zespół ds. ceremoniału szkoły i jedna osoba wymienia Radę Szkoły (mimo, że rada ta nie istnieje od kilku lat). Zespół wychowawców wymieniają 34 osoby, choć klas jest 32. Zespół ds. ewaluacji wymienia 8 osób. Tymczasem w zespole tym pracowało tylko 5 osób, z czego 3 uczestniczyły w badaniach ankietowych (ze względów formalnych, jedna osoba odpowiadała na pytania wywiadu z racji pełnionej funkcji, jedna osoba współpracująca z zespołem, pozostająca na urlopie zdrowotnym, nie uczestniczyła w ankiecie). Odpowiedzi ankietowanych należy uznać zatem za mało wiarygodne w tej kwestii.

Nadzór nad zespołami należy, w szczególności, do zakresu czynności Wicedyrektora ds. dydaktyczno-wychowawczych. W związku z tym, odpowiedzi na kolejne pytania udzieliła Pani Wicedyrektor.

• **Jakich obszarów pracy szkoły dotyczy działalność zespołów nauczycielskich?**

Działalność zespołów nauczycielskich dotyczy realizacji zadań wynikających:

- a) z podstawy programowej
- b) ze „Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktyki”
- c) harmonogramu uroczystości, imprez i wycieczek ujętych w „Planie Nadzoru Pedagogicznego z planem pracy LO nr VII
- d) planów pracy zespołów wychowawców i zespołów przedmiotowych
- e) zadań powierzonych zespołom problemowym i nauczycielom pełniącym funkcje dodatkowe
- f) zadań realizowanych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

• **W jaki sposób dokumentowana jest działalność zespołów nauczycielskich w szkole?**

Wicedyrektor ds. dydaktyczno-wychowawczych w udzielonym wywiadzie stwierdza, że w Szkole istnieje spójny system dokumentacji pracy zespołów. Są to:

- a) protokoły posiedzeń Rady Pedagogicznej
- b) plany pracy zespołów na dany rok szkolny
- c) protokoły zebrań zespołów
- d) sprawozdania przewodniczących z działalności zespołu w I i II półroczu
- e) indywidualne arkusze pracy nauczycieli
- f) analiza wyników diagnoz, próbnych matur i egzaminów maturalnych
- g) sprawozdania wychowawców z okresowej i rocznej klasyfikacji
- h) dokumentacja wycieczek i wyjść dydaktycznych
- i) dokumentacja awansów zawodowych
- j) dokumentacja pracy pedagoga i psychologa szkolnego
- k) dokumentacja pracy nauczycieli- bibliotekarzy
- l) dokumentacja pracy pielęgniarki szkolnej
- m) protokoły spotkań zespołów nauczycielskich (oddziałowych).

Cała dokumentacja dotycząca pracy zespołów nauczycielskich monitorowana jest przez Dyrekcję Szkoły.

W styczniu 2015 r., po zakończeniu pierwszego okresu, Wicedyrektor ds. dydaktyczno-wychowawczych dokonała przeglądu dokumentacji pracy ośmiu z dziewięciu zespołów przedmiotowych tzw. „Teczki Zespołów Przedmiotowych”. Przegląd dotyczył dokumentacji następujących zespołów:

- języka angielskiego i francuskiego
- języka niemieckiego i rosyjskiego
- matematyki i informatyki
- historii, WOS, geografii, przedsiębiorczości i edukacji dla bezpieczeństwa
- biologii
- chemii
- fizyki

– wychowania fizycznego.

Nie dokonano kontroli dokumentacji zespołu, w którego skład wchodzi nauczyciele języka polskiego, języka łacińskiego, WOK, religii.

„We wszystkich teczkach zespołów znajdowały się informacje dotyczące składu zespołów ze stopniem awansu zawodowego, przedmiotowe systemy oceniania, listy podręczników oraz plany pracy na cały rok szkolny, analizy matur majowych, próbnych egzaminów maturalnych, przeprowadzonych diagnoz i semestralne sprawozdania pracy zespołów.

W teczkach zespołów języka niemieckiego, języka angielskiego, biologii i matematyki znajduje się dokumentacja szkolnych etapów olimpiad przedmiotowych i konkursów organizowanych przez zespół, a protokoły spotkań i narad zespołów zamieszczone zostały przez przewodniczących zespołów matematyki i języka niemieckiego (w sumie 19 protokołów spotkań).

Informacje dotyczące pracy zespołów, tj. analizy matur, diagnoz, semestralne sprawozdania przewodniczącego zespołu, informacje o szkoleniach i wyniki o sukcesach uczniów w olimpiadach, zawodach i konkursach umieszczane są na stronie internetowej WIKI, a na stronie internetowej Szkoły znajdują się przedmiotowe systemy oceniania, listy podręczników, informacje o zajęciach dodatkowych i konsultacjach.”

Zdaniem Wicedyrektora: *„Na wyróżnienie zasługuje zespół języka niemieckiego i rosyjskiego, który z wielką starannością i systematycznością dokumentuje wszelkie swoje działania”.*

• W jaki sposób prezentowane są efekty pracy zespołów?

Wicedyrektor ds. dydaktyczno-wychowawczych w udzielonym wywiadzie określa też sposoby prezentacji efektów pracy zespołów nauczycielskich:

- a) prezentacje osiągnięć zespołów i poszczególnych nauczycieli podczas posiedzeń i konferencji Rady Pedagogicznej
- b) relacje i sprawozdania zamieszczone na stronie internetowej Szkoły
- c) prezentacje i pokazy podczas „Dnia Otwartych Drzwi”
- d) relacje podczas zebrań z rodzicami
- e) prezentacje podczas spotkań Rady Rodziców.

• Kto i w jaki sposób monitoruje pracę zespołów nauczycielskich?

Zdaniem Pani Wicedyrektor Dyrekcja Szkoły monitoruje pracę zespołów poprzez:

- a) kontrolę dokumentów zespołów
- b) sprawozdania okresowe i roczne z pracy nauczycieli i zespołów
- c) obserwację zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych oraz dodatkowych godzin wynikających z zapisu ustawy Karta Nauczyciela, uroczystości, imprez klasowych i szkolnych, wycieczek
- d) kontrolę rozkładów materiału nauczania – program Didaktea
- e) kontrolę płynności realizacji podstawy programowej – program Didaktea

- f) kontrolę częstotliwości oceniania uczniów – moduł analiz e-dziennika
- g) analizę wyników klasyfikacji okresowej i rocznej
- h) analizę sukcesów uczniów w olimpiadach, konkursach i zawodach.

Celem prowadzonego monitoringu jest sprawdzanie skuteczności wszystkich procesów edukacyjnych przebiegających w Szkole.

Pytanie kluczowe:

W jaki sposób nauczyciele (w tym nauczyciele pracujący w jednym oddziale) współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych?

- **W jaki sposób w szkole planuje się procesy edukacyjne?**
- **Jakie dokumenty potwierdzają planowanie procesów edukacyjnych w szkole?**

Procesy edukacyjne są planowane i realizowane z uwzględnieniem zalecanych warunków i sposobu realizacji wskazanych w podstawie programowej, z uwzględnieniem potrzeb i możliwości uczniów. Corocznie ustalone są i zatwierdzone do realizacji plany pracy, dokumenty szkolne potwierdzają to.

Z wywiadu z Dyrektorem Szkoły wynika, że planowanie procesów edukacyjnych odbywa się to poprzez:

- a) planowanie pracy szkoły z uwzględnieniem podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa do realizacji w danym roku szkolnym - „Plan nadzoru pedagogicznego z planem pracy szkoły”
- b) wybór tematyki pracy wychowawczej w oparciu o „Szkolny Program Wychowawczy i Profilaktyki”,
- c) określenie przedmiot ewaluacji wewnętrznej – „Plan i harmonogram ewaluacji wewnętrznej szkoły”
- d) opracowanie tygodniowego planu zajęć szkolnych – „Tygodniowy plan lekcji”, „Harmonogram zajęć dodatkowych”
- e) przydział zadań dla poszczególnych nauczycieli – „Arkusze organizacyjny

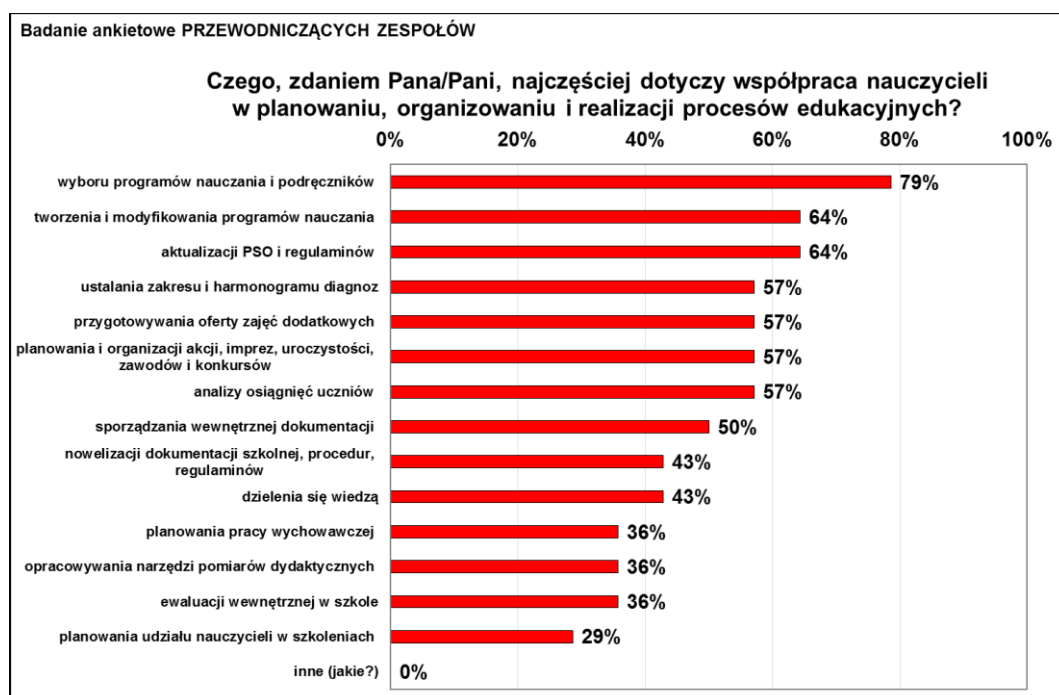
- szkoły”, „Przydział zadań dodatkowych”
- f) wybór programów nauczania i podręczników szkolnych – „Szkolny zestaw programów nauczania oraz wykaz podręczników szkolnych”
  - g) opracowanie harmonogramu organizacji pracy Szkoły – „Organizacja pracy szkoły w I i II półroczu”, w tym:
    - ustalenie terminów spotkań z rodzicami
    - ustalenie zakresu i terminów diagnoz
    - ustalenie kalendarza akcji, imprez, uroczystości i wycieczek ogólnoszkolnych – „Harmonogram uroczystości, imprez i wycieczek ogólnoszkolnych”
  - h) ustalenie zapotrzebowania na środki dydaktyczne i uzupełnienie bazy Szkoły
  - i) przygotowanie materiałów dydaktycznych.

Plany procesów edukacyjnych tworzy się na podstawie: „Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktyki” oraz przyjętych do realizacji programów nauczania, opartych na podstawie programowej. Planowane są również procesy edukacyjne dotyczące zajęć dodatkowych. Uwzględnia się przy tym potrzeby i możliwości uczniów.

Wszystkie plany uwzględniają wnioski z monitoringu i analizy dokonanych działań, ich efektów oraz rekomendacje zawarte w raporcie z ewaluacji wewnętrznej z poprzedniego roku szkolnego.

Powyższe fakty znajdują potwierdzenie w dokumentacji zespołów nauczycielskich.

- **Czego najczęściej dotyczy wspólna organizacja i realizacja procesów edukacyjnych w szkole?**

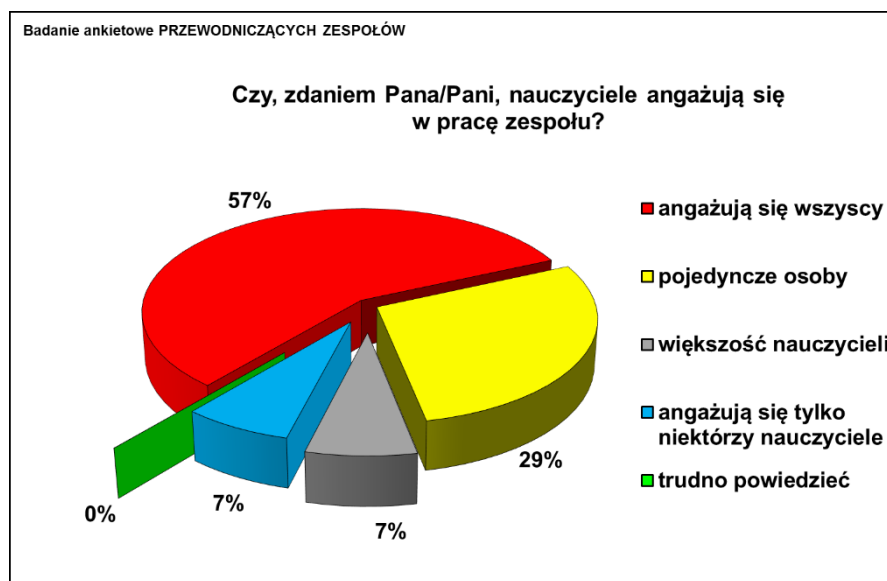

Współpraca nauczycieli w planowaniu, organizowaniu i realizacji procesów
 Liceum Ogólnokształcące nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu
 Raport z ewaluacji wewnętrznej – 2014/2015

edukacyjnych jest wielostronna i obejmuje wszystkie aspekty procesów edukacyjnych toczących się w Szkole. Zdaniem respondentów współpraca ta najczęściej dotyczy: wyboru programów nauczania i podręczników (wymienia to 79% liczby badanych), tworzenia i modyfikowania programów nauczania (64%), aktualizacji PSO i regulaminów (64%), ustalania zakresu i harmonogramu diagnoz (57%), przygotowywania oferty zajęć dodatkowych (57%), planowania i organizacji akcji, imprez, uroczystości, zawodów i konkursów (57%), analizy osiągnięć uczniów (57%), sporządzania wewnętrznej dokumentacji (50%), nowelizacji dokumentacji szkolnej, procedur, regulaminów (43%), dzielenia się wiedzą (43%), planowania pracy wychowawczej (43%), ewaluacji wewnętrznej w szkole (36%), planowania udziału nauczycieli w szkoleniach (29%).

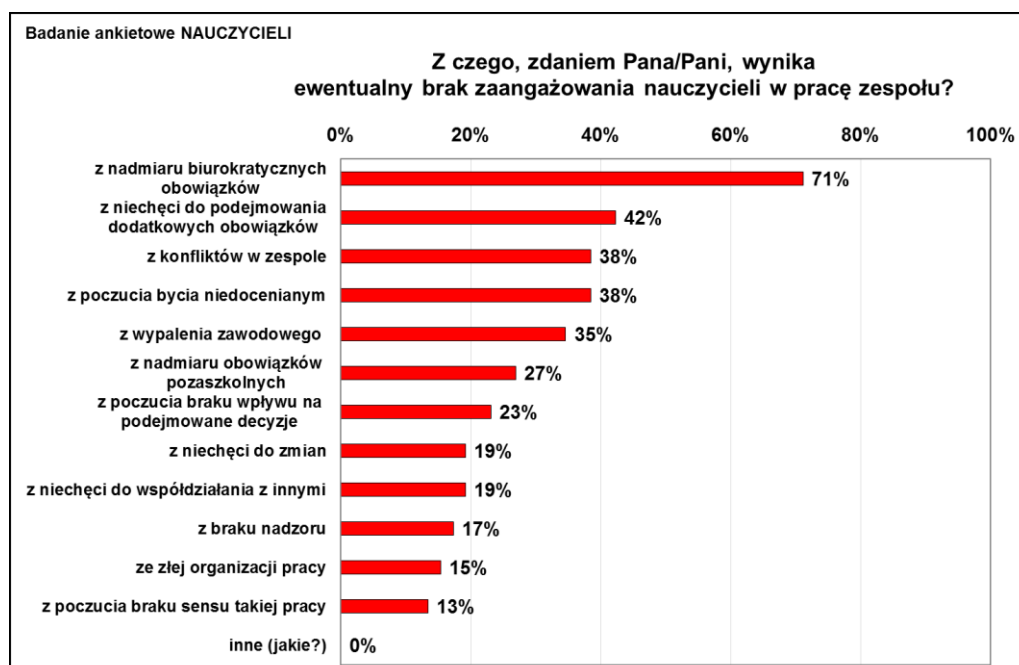
Informacje te potwierdzają sprawozdania okresowe i końcoworoczne przewodniczących zespołów przedmiotowych.

Zdaniem większości przewodniczących (64%) w pracę zespołu angażują się wszyscy lub większość nauczycieli. Jednakże, aż co trzeci przewodniczący uważa, że angażują się „*tylko niektórzy nauczyciele*” lub „*pojedyncze osoby*”.

Ewentualny brak zaangażowania nauczycieli w pracę zespołu, zdaniem przewodniczących, najczęściej wynika: „z braku nadzoru” (64%), „z nadmiaru biurokratycznych obowiązków” (50%), „z niechęci do podejmowania dodatkowych obowiązków” (43%), „z poczucia braku wpływu na podejmowane decyzje” (29%), „z niechęci do współdziałania z innymi” (21%), „z nadmiaru obowiązków pozaszkolnych” (21%), „z poczucia bycia niedocenionym” (21%), „z wypalenia zawodowego” (14%), „z niechęci do zmian” (14%), „z konfliktów w zespole” (14%) i „ze złej organizacji pracy” (14%).

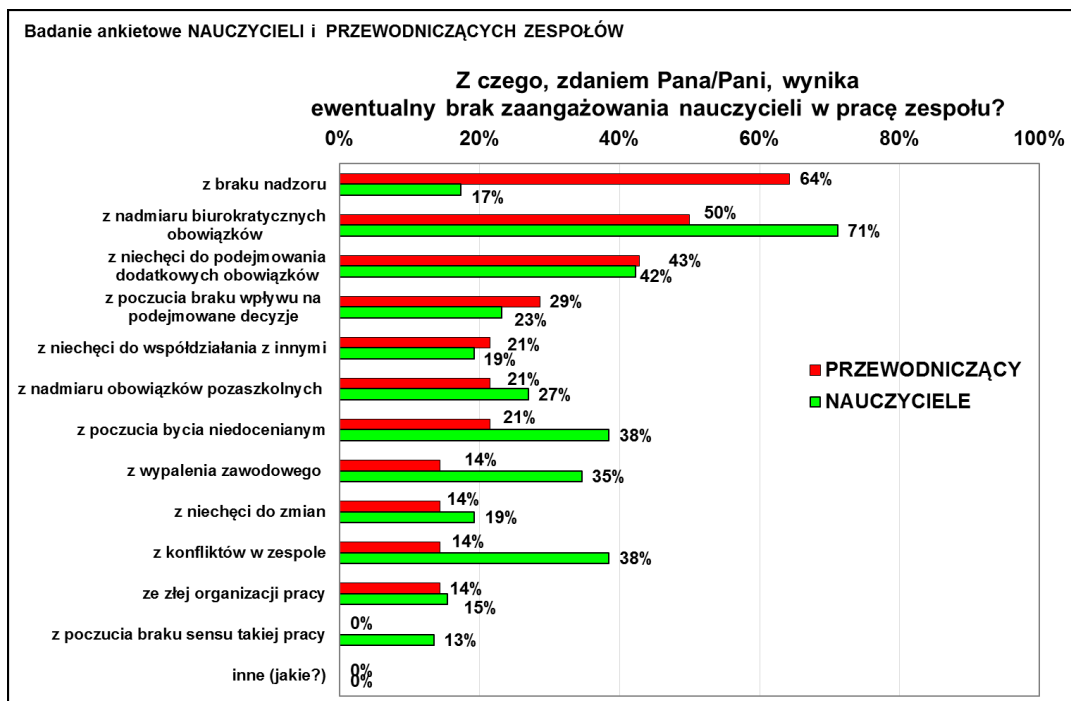

Nieco inaczej niż przewodniczący zespołów odpowiadają wszyscy inni ankietowani nauczyciele. Ich zdaniem dominujący (statystycznie) jest nadmiar biurokratycznych obowiązków (71%), a potem według rangi: niechęć do podejmowania dodatkowych obowiązków (42%), konflikty w zespole (38%), poczucie

bycia niedocenianym (38%), wypalenie zawodowe (35%), nadmiar obowiązków pozaszkolnych (27%), poczucie braku wpływu na podejmowane decyzje (23%), niechęć do zmian (19%), niechęć do współdziałania z innymi (19%), brak nadzoru (17%), zła organizacja pracy (15%) i poczucie braku sensu pracy (13%).

Wśród przyczyn braku zaangażowania nauczycieli w pracę zespołu wskazać można nie tylko takie, na które Szkoła nie ma wpływu (np. „nadmiar obowiązków pozaszkolnych”) lub wynikające z koniecznych czynności administracyjnych („obowiązków biurokratycznych”), ale też te, których przyczyną mogą być błędy w organizacji pracy (Szkoły, zespołu, własnej pracy nauczyciela) – np. „brak nadzoru”, „poczucie braku wpływu na podejmowane decyzje”, „zła organizacja pracy”, czy także niedoceniające pracownika.

Mając na uwadze potrzebę zwiększenia zaangażowania nauczycieli w pracę zespołów można skorzystać z pomocy specjalistów prowadzących szkolenia i warsztaty w zakresie współdziałania i komunikacji interpersonalnej, pobudzania kreatywności oraz problemu wypalenia zawodowego.

Porównując odpowiedzi przewodniczących i nauczycieli łatwo dostrzec istotne różnice. Główną przyczyną braku zaangażowania niektórych nauczycieli w pracę zespołu, wg przewodniczących, jest brak nadzoru. Dla nauczycieli ma on zdecydowanie mniejsze znaczenie. Być może wiąże się to z różnicą pojmowania samego nadzoru. Przewodniczącym zapewne nadzór kojarzy się właściwie czyli z organizacją pracy, inspirowaniem, szkoleniami, monitorowaniem i wspieraniem. Dla większości nauczycieli nadzór kojarzyć się może tylko z dyscyplinowaniem i ocenianiem.

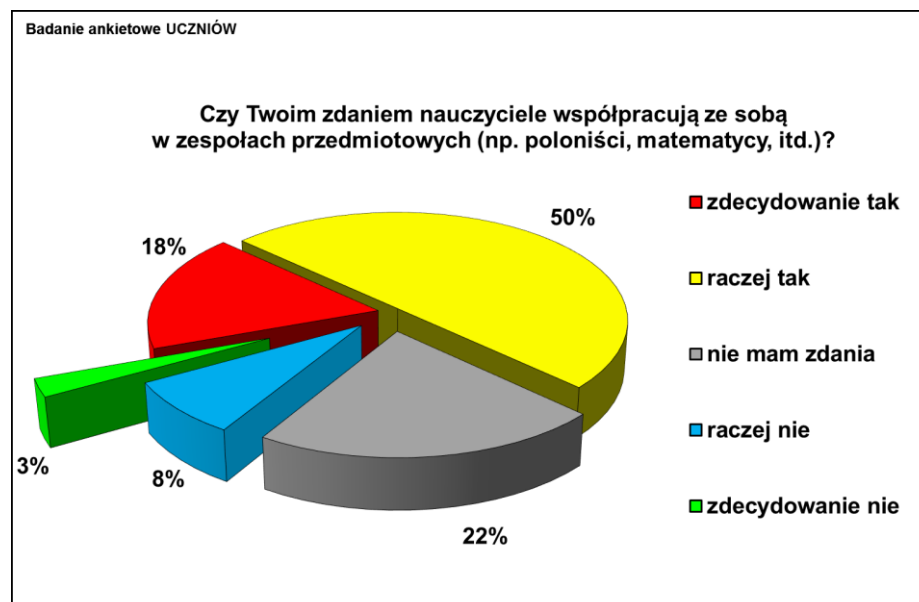
Pozostali nauczyciele uważają, że główny powód to nadmiar biurokratycznych obowiązków. Niepokoić może fakt, że duży odsetek nauczycieli (38%) dopatruje się tej przyczyny w konfliktach w zespole i poczuciu bycia niedocenianym.

Współdziałanie nauczycieli ma wpływ nie tylko na sprawną realizację

programów nauczania, ale także na rozwijanie kompetencji społecznych. „*Uczyć się żyć wspólnie, aby uczestniczyć i współpracować z innymi – to przygotowanie zarówno do pracy w zespołach rówieśniczych, jak i wspólnych działań z nauczycielami*” [1].

Jedną z koncepcji wyjaśniającą mechanizm uczenia się przez naśladowanie mówi, że wskutek obserwacji zachowań innych ludzi, w umyśle obserwatora (ucniawychowanka) dochodzi do powstania reprezentacji poznawczych tych zachowań. Tworzone w ten sposób obrazy zachowań innych, powielane są w życiu obserwatora.

Współdziałanie nauczycieli jest więc wzorem działania dla uczniów. „*Jednym z ważnych sposobów uczenia się jest naśladowanie. Możliwość obserwowania przez uczniów współdziałania nauczycieli i efektów, jakie niesie ono ze sobą, może być bardzo cennym doświadczeniem, tworzącym punkt odniesienia dla własnego postępowania w podobnych sytuacjach*” [1].

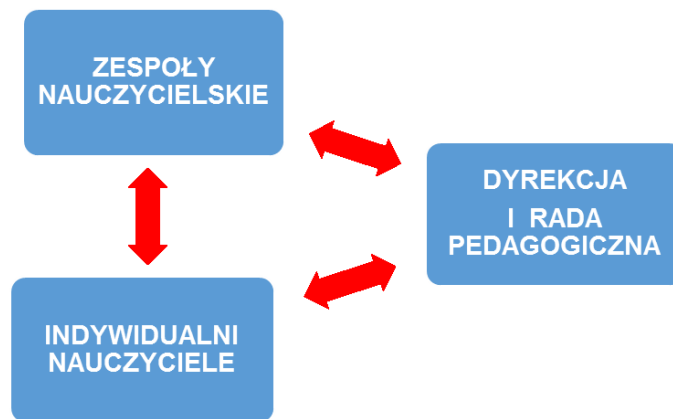

Uczniowie zapytani o to, czy ich zdaniem, nauczyciele współpracują ze sobą w zespołach przedmiotowych (np. poloniści, matematycy, itd.), a zatem czy uczniowie dostrzegają taką współpracę, najczęściej (68% ankietowanych spośród 308 uczniów) twierdzą, że „*zdecydowanie tak*” i „*raczej tak*”. Co dziesiąty uczeń jest zdania,

że „*raczej nie*” i „*zdecydowanie nie*”, a co piąty uczeń (22% badanych) nie ma zdania na ten temat. Wśród odpowiadających negatywnie pojawia się także uzasadnienie: „*nauczyciele obrażają się, jak się pójdzie do innego nauczyciela na zajęcia*”.

- **W jaki sposób zespoły dokonują analizy przebiegu i efektów procesów edukacyjnych?**

W Szkole dokonywana jest analiza procesów edukacyjnych na trzech wzajemnie powiązanych poziomach: Dyrekcja i Rada Pedagogiczna, zespoły funkcjonujące w szkole, indywidualne analizy nauczycieli.

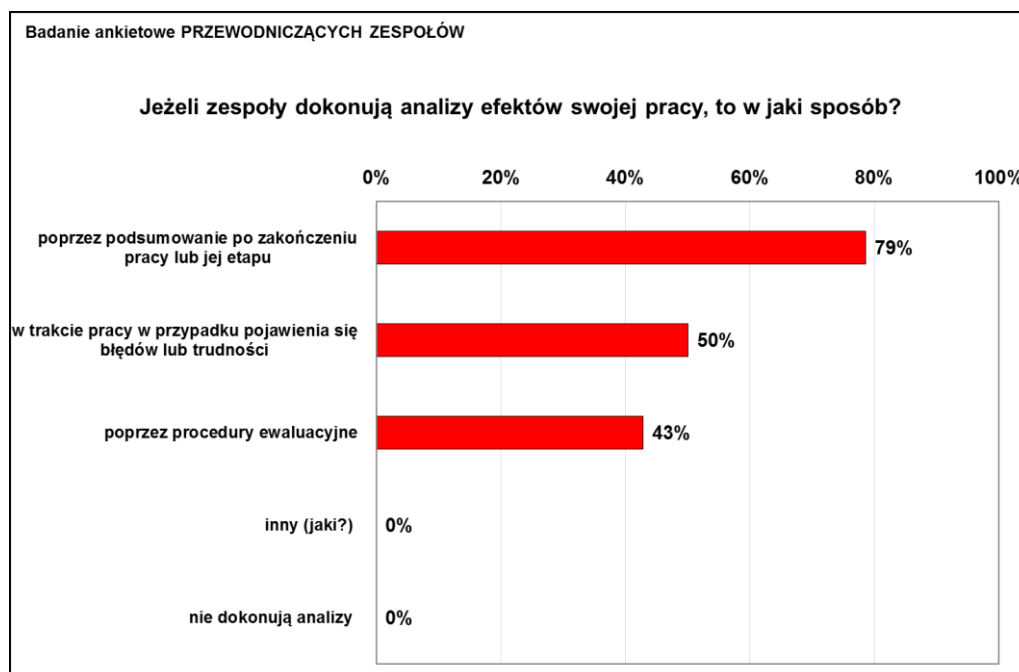
Rysunek 1. Model analiz procesów edukacyjnych w Szkole - na podstawie J. Kołodziejczyka [7].

Zespołowe i indywidualne sposoby analizowania procesów znajdują swoje odzwierciedlenie w wypowiedziach nauczycieli oraz dokumentacji zespołów nauczycielskich.

- **Czego dotyczy analiza procesów edukacyjnych ?**

Dyrektor Szkoły w udzielonym wywiadzie wymienia sposoby analizy efektów procesów edukacyjnych realizowanych w Szkole (poziom Dyrekcji i Rady Pedagogicznej):

- analizowane są bieżące osiągnięcia uczniów
- analizowane są wyniki diagnoz, próbnych matur, egzaminów maturalnych
- analizowana jest sytuacja wychowawcza w klasach
- analizowane są osiągnięcia uczniów w konkursach, olimpiadach, zawodach
- badane są losy absolwentów.

Zdaniem przewodniczących (poziom zespołów nauczycielskich) zespoły dokonują analizy efektów swojej pracy poprzez „podsumowanie po zakończeniu

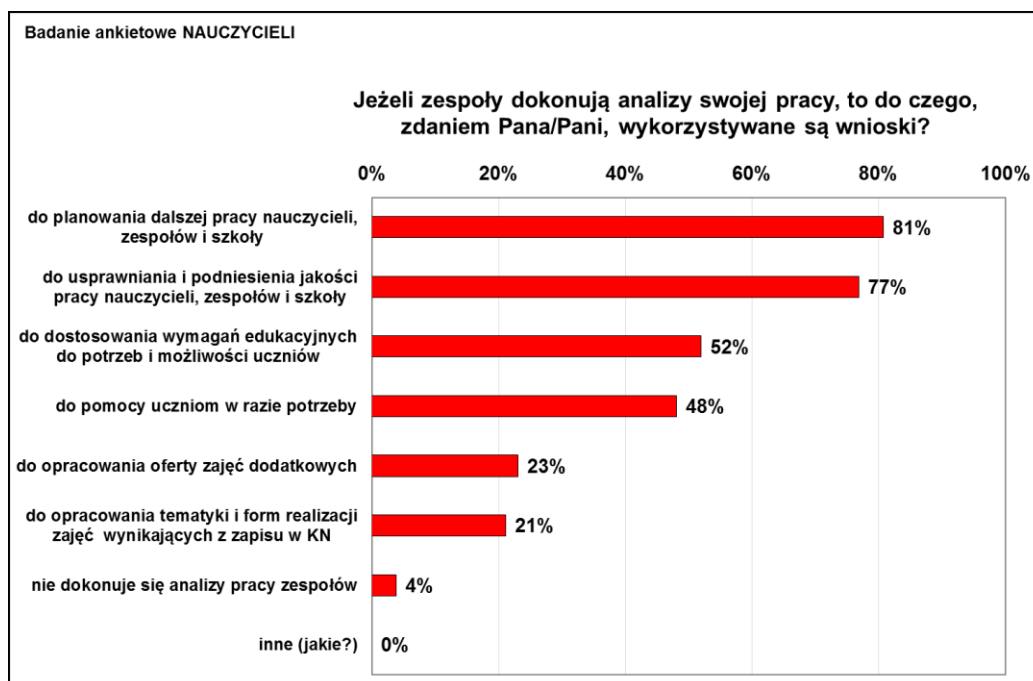

pracy lub jej etapu” (79%), odbywa się to także „w trakcie pracy w przypadku pojawienia się błędów lub trudności” (50%) oraz „poprzez procedury ewaluacyjne” (43%).

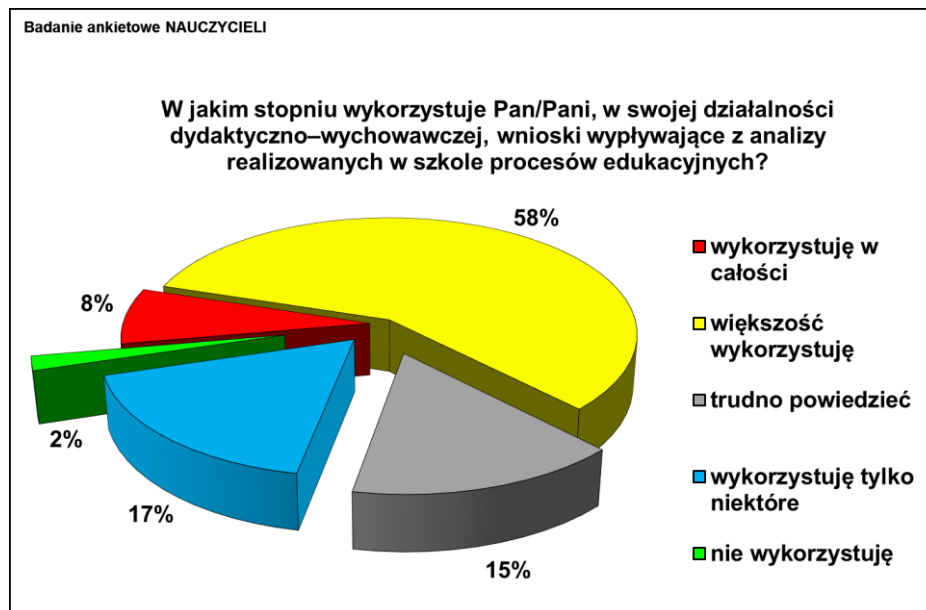
- **W jaki sposób wykorzystywane są wnioski z analizy efektów realizowanych procesów edukacyjnych w szkole?**

Dyrektor Szkoły w udzielonym wywiadzie podaje sposoby wykorzystywania wniosków z analizy efektów realizowanych procesów edukacyjnych w szkole, jest to:

- a) modyfikacja programów nauczania i planów wynikowych
- b) wybór bardziej skutecznych metod i form pracy z uczniem
- c) wzbogacanie oferty edukacyjnej szkoły
- d) indywidualizacja pracy z uczniem
- e) lepsze dobór tematyki i form pracy wychowawczej do potrzeb ucznia
- f) zwiększanie intensywności współpracy z rodzicami oraz pedagogiem.

Zdaniem badanych nauczycieli zespoły dokonując analizy swojej pracy, wykorzystują wnioski z niej do: „zaplanowania dalszej pracy nauczycieli, zespołów i szkoły” (81%), „usprawnienia i podniesienia jakości pracy nauczycieli, zespołów i szkoły” (77%), „dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb i możliwości uczniów” (52%), „pomocy uczniom w razie potrzeby” (48%), „opracowania oferty zajęć dodatkowych” (23%) oraz „do opracowania tematyki i form realizacji zajęć dodatkowych wynikających z zapisu w KN” (21%). Zdaniem jedynie dwóch ankietowanych osób „nie dokonuje się analizy pracy zespołów”.

W swojej działalności dydaktyczno-wychowawczej zdecydowana większość nauczycieli wykorzystuje wnioski wpływające z analizy realizowanych w szkole procesów edukacyjnych (83%) (poziom indywidualnych nauczycieli).

Tylko jeden z zapytanych nauczycieli twierdzi, że nie wykorzystuje takich wniosków, a co szósty nie ma w tej kwestii zdania.

- **Czy zespoły nauczycielskie dokonują ewaluacji procesów edukacyjnych?**

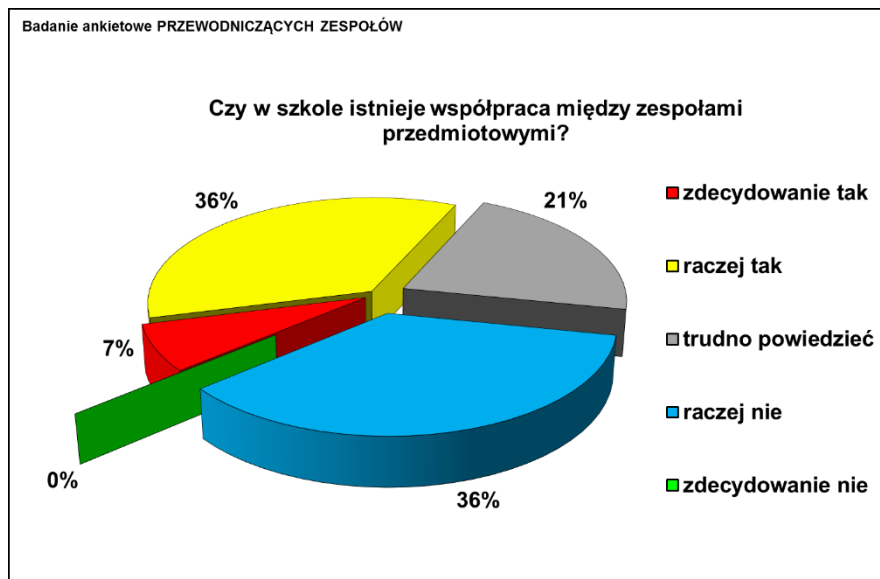
Z kwerendy dokumentacji zespołów nauczycielskich wynika, że systematycznie dokonywana jest ewaluacja procesów edukacyjnych.

Dokonuje się analizy wyników diagnoz osiągnięć uczniów i efektów nauczania (np. egzaminów próbnych i matury majowej) oraz sytuacji wychowawczej. Formułuje się wnioski do dalszej pracy i opracowuje programy naprawcze.

Analizuje się także skuteczność stosowanych form i metod pracy z uczniem oraz arsenału środków dydaktycznych. Proponuje się nowe, sprawdzone rozwiązania i wzbogaca bazę dydaktyczną Szkoły.

Ocenia się trafność doboru programów nauczania oraz podręczników i innych zalecanych źródeł pod kątem realizacji podstawy programowej, a także możliwości i potrzeb uczniów. Poszukuje się innych, lepszych propozycji wprowadzając zmiany na kolejny cykl kształcenia, bądź wzbogaca się istniejący zestaw o nowe opracowania. Wprowadza się innowacyjne rozwiązania pedagogiczne.

- **Czy zespoły wymieniają się między sobą informacjami, doświadczeniami?**

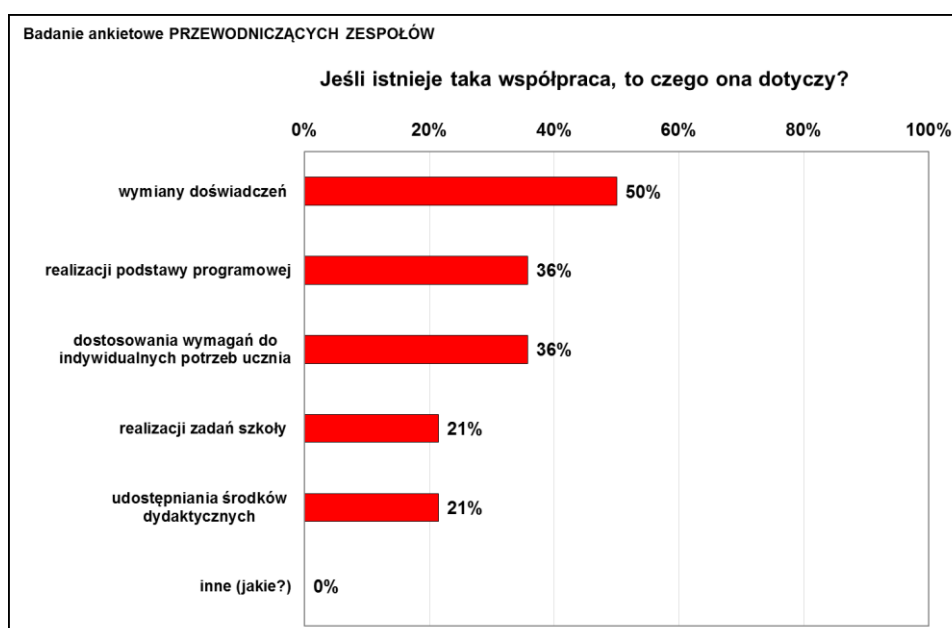

W udzielonym wywiadzie Wicedyrektor ds. dydaktyczno-wychowawczych jednoznacznie stwierdza, że w Szkole istnieje współpraca między zespołami przedmiotowymi, której celem jest wymiana informacji i doświadczeń.

Odpowiadając na pytanie: „Czego dotyczy współpraca między zespołami nauczycielskimi?” Pani Wicedyrektor podaje, że współpraca zespołów przedmiotowych dotyczy w szczególności:

- sposobów realizacji podstawy programowej
- korelacji międzyprzedmiotowej
- dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia.
- realizacji zadań szkoły
- wymiany doświadczeń.

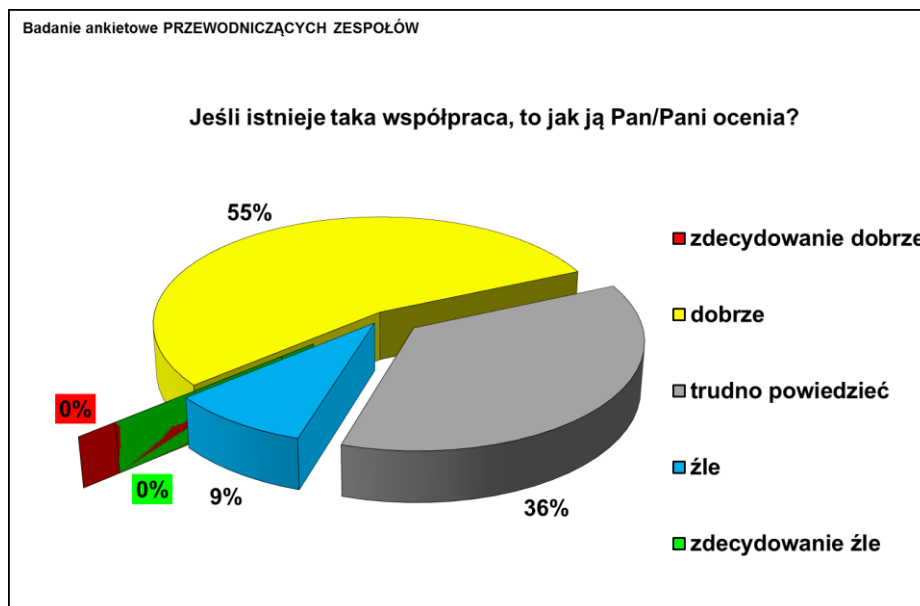
Nieco inna jest opinia przewodniczących zespołów. Zdaniem tylko 43% liczby ankietowanych współpraca dotycząca wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy zespołami przedmiotowymi istnieje. Aż jedna trzecia badanych uważa, że takiej współpracy nie ma, a co piąty przewodniczący nie ma w tej kwestii zdania.

Przewodniczący tych zespołów, których zdaniem taka współpraca istnieje,

twierdzą, podobnie jak Pani Wicedyrektor, że dotyczy ona „wymiany doświadczeń” (50%), „realizacji podstawy programowej” (36%), „dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia” (36%), a także „realizacji zadań szkoły” (21%) oraz „udostępniania środków dydaktycznych” (21%).

Jednocześnie tę istniejącą współpracę przewodniczący zespołów oceniają w większości dobrze (55%). Jedna trzecia (37%) nie ma sprecyzowanej oceny, a jedna osoba ocenia ją źle.

- **Czy istnieje współpraca pomiędzy zespołami nauczycielskimi i innymi pracownikami szkoły?**

Na podstawie wywiadów z Wicedyrektorem ds. dydaktyczno-wychowawczych, psychologiem, pedagogiem, nauczycielami-bibliotekarzami i pielęgniarką szkolną, można określić współpracę zespołów nauczycielskich z innymi pracownikami Szkoły oraz współpracę między nimi, jako wszechstronną i ocenianą przez nich „bardzo dobrze” i „dobrze”.

Psycholog szkolny współpracując z nauczycielami:

- „diagnozuje przyczyny trudności w nauce, przyczyny niepowodzeń szkolnych, trudności w relacjach interpersonalnych, przyczyny problemów emocjonalnych oraz organizuje pomoc dla ucznia w przezwyciężaniu tych trudności (psycholog przeprowadza indywidualne konsultacje z uczniem na wniosek nauczycieli i wychowawców)
- bierze udział w spotkaniach zespołów nauczycielskich (monitorowanie sytuacji emocjonalnej uczniów w klasach, wymiana informacji z nauczycielami)
- wspiera wychowawców w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktyki (organizuje lub prowadzi zajęcia psychoedukacyjne, na temat profilaktyki uzależnień i doradztwa zawodowego)

- informuje nauczycieli o specjalistycznych ośrodkach i poradniach, gdzie uczniowie i rodzice mogą uzyskać pomoc psychologiczną i/lub psychiatryczną
- nauczyciele wspierają psychologa w diagnozie indywidualnej, zgłaszając niepokojące zachowania i stany emocjonalne uczniów.”

Psycholog szkolny współpracując z pedagogiem szkolnym:

- „realizuje Szkolny Program Wychowawczy i Profilaktyki (konstruuje scenariusze lekcji, organizuje lub prowadzi zajęcia z zakresu edukacji zdrowotnej, profilaktyki uzależnień, zajęcia psychoedukacyjne i doradztwa zawodowego)
- wspólnie przeprowadza rozmowy z rodzicami, uczniami, nauczycielami, dokonuje analizy sytuacji i proponuje dostępne formy wsparcia w szkole i poza szkołą
- konstruuje narzędzia diagnostyczne, przeprowadza i podsumowuje badania oraz omawia wyniki z dyrekcją, nauczycielami i rodzicami.”

Psycholog szkolny współpracując z pielęgniarką szkolną:

- „pielęgniarka organizuje konsultacje psychologa z uczniem doświadczającym problemów emocjonalnych objawiających się w formie dolegliwości fizjologicznych oraz z jego rodzicami (prawnymi opiekunami)
- pielęgniarka wspiera psychologa w procesie diagnostycznym ucznia, przekazuje wnioski z obserwacji uczniów.”

Pedagog szkolny współpracując z nauczycielami:

- „wspiera nauczycieli i wychowawców w rozpoznawaniu przyczyn trudności w nauce i niepowodzeń szkolnych, problemów emocjonalnych oraz organizuje pomoc dla ucznia w przezwyciężaniu tych trudności
- diagnozuje środowisko rodzinne ucznia oraz pomaga w planowaniu wsparcia (dofinansowanie wycieczek szkolnych z funduszu Rady Rodziców, Stypendium Szkolne, Wyprawka Szkolna, zapomogi losowe, darmowe obiady w stołówce szkolnej)
- inicjuje i uczestniczy w spotkaniach zespołów nauczycielskich (monitorowanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczej w klasie, wymiana informacji dot. uczniów i planowanie działań wspierających)
- interweniuje w sytuacjach konfliktowych: uczeń/nauczyciel, nauczyciel/rodzic, uczeń/uczeń (podejmuje działania mediacyjne)
- wspiera wychowawców w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktyki (organizowanie lub prowadzenie zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej, profilaktyki uzależnień, zajęć psychoedukacyjnych i doradztwa zawodowego)
- współpracuje w zakresie przeprowadzania postępowania wychowawczego w stosunku do uczniów nieprzestrzegających zapisów Statutu Szkoły i regulaminów wewnętrznych (np. interwencje wobec uczniów: palących papierosy – rozmowy dyscyplinujące, kierowanie do Młodzieżowego Punktu Antytytoniowego, uchylających się od realizacji obowiązku nauki – rozmowy dyscyplinujące, komisja wychowawcza itd.)
- nadzoruje realizację przez nauczycieli zaleceń z opinii i orzeczeń poradni psychologiczno – pedagogicznych oraz zaświadczeń lekarskich.”

Pedagog szkolny - psycholog szkolny:

- „wspiera wychowawców w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktyki (konstruowanie scenariuszy lekcji oraz pomocy dydaktycznych,
Liceum Ogólnokształcące nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu
Raport z ewaluacji wewnętrznej – 2014/2015

organizowanie lub prowadzenie zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej, profilaktyki uzależnień, zajęć psychoedukacyjnych i doradztwa zawodowego)

- wspólnie przeprowadza rozmowy z rodzicami, uczniami, nauczycielami, analizuje sytuację i proponuje formy wsparcia w szkole i poza szkołą
- konstruuje narzędzia diagnostyczne, przeprowadza i podsumowuje badania oraz omawia ich wyniki z Dyrekcją, nauczycielami i rodzicami.”

Pedagog szkolny – pielęgniarka szkolna:

- „pielęgniarka wspiera pedagoga w diagnozowaniu środowiska domowego ucznia, przekazuje wnioski z obserwacji uczniów
- pielęgniarka organizuje konsultacje pedagoga z uczniem doświadczającym problemów zdrowotnych oraz emocjonalnych objawiających się w formie dolegliwości fizjologicznych
- pielęgniarka przekazuje uczniom klas maturalnych informacje, pozyskane od pedagoga, o możliwości wnioskowania o dostosowanie warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w sytuacji wystąpienia problemów zdrowotnych.”

Pielęgniarka – nauczyciele

Współpraca polega na wspomaganie działań nauczycieli poprzez:

- „rozpoznawanie problemów zdrowotnych i społecznych uczniów oraz pomoc w ich rozwiązywaniu
- udzielanie pierwszej pomocy medycznej uczniom i pracownikom w urazach i nagłych zachorowaniach
- zabezpieczenie medyczne imprez sportowych i uroczystości szkolnych
- przekazywanie informacji o zwolnieniach uczniów z lekcji wychowania fizycznego
- kwalifikacji lekarskiej do wychowania fizycznego i sportu szkolnego na podstawie bilansu zdrowia ucznia klasy I
- konsultowanie z nauczycielami w/w wszystkich niepokojących objawów i zachowań występujących u uczniów w czasie zajęć w/w.”

Pielęgniarka – wychowawcy

Współpraca polega na wspomaganie działań wychowawców poprzez:

- „przepływ informacji między wychowawcami i pielęgniarką szkolną
- informowanie o stanie zdrowia uczniów, przyczynach zwolnienia do domu.”

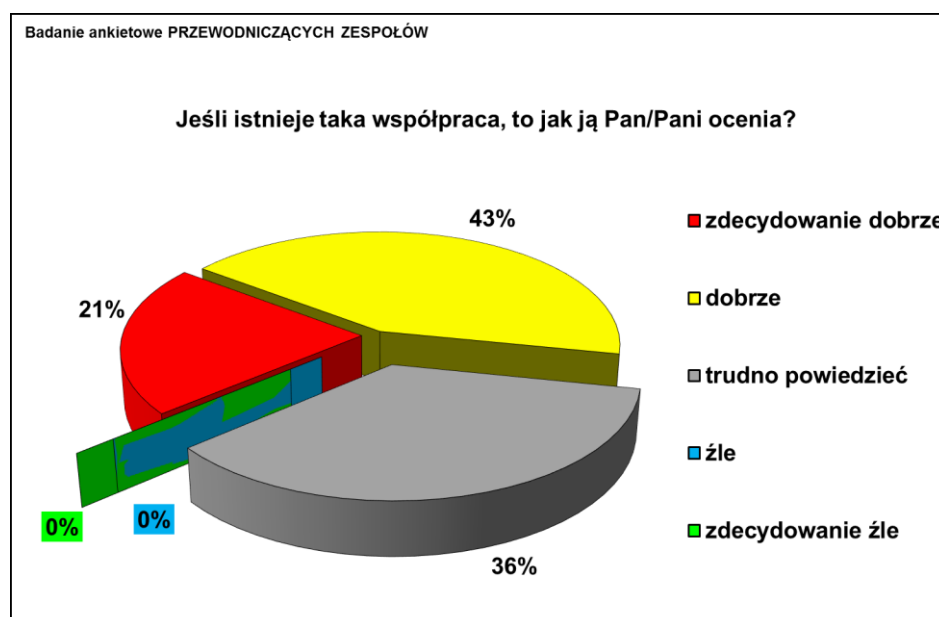
Nauczyciel bibliotekarz – inni nauczyciele

Współpraca polega na wspomaganie działań dydaktycznych nauczycieli poprzez:

- „uzupełnianie księgozbioru według zapotrzebowania i sugestii nauczycieli
- proponowanie nauczycielom nowych pozycji, które mogą pomóc im w rozwoju zawodowym i wspomóc proces dydaktyczny
- współdziałanie w tworzeniu wystaw, projektów edukacyjnych i innych działań edukacyjnych (opieka nad uczniami w czasie wyjść i wyjazdów edukacyjnych)
- pozyskiwanie z innych bibliotek materiałów potrzebnych uczniom i nauczycielom w procesie nauczania i wychowania
- wspomaganie procesu dydaktycznego i wychowawczego poprzez prowadzenie lekcji bibliotecznych”.

Przewodniczący zespołów pytani „Czy w szkole istnieje współpraca, w zakresie organizacji procesów edukacyjnych, między zespołami przedmiotowymi i innymi pracownikami szkoły (psycholog, pedagog, pielęgniarka, bibliotekarz)?” w większości (79%) odpowiadają „zdecydowanie tak” i „raczej tak”. Jedna osoba odpowiada „raczej nie”, a 14% liczby ankietowanych nie ma zdania.

Współpracę pomiędzy zespołami przedmiotowymi i innymi pracownikami szkoły przewodniczący zespołów oceniają „zdecydowanie dobrze” i „dobrze” (64%). Nikt spośród respondentów nie ocenił jej „źle” i „zdecydowanie źle”, a 36% nie ma zdania.

WPROWADZANIE ZMIAN

2. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami (D)

Pytanie kluczowe:

Czy wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami?

- **Czy procesy edukacyjne przebiegające w szkole są monitorowane i modyfikowane?**

Analiza dokumentacji szkolnej potwierdza, że w Szkole prowadzony jest monitoring procesów edukacyjnych. Bada się osiągnięcia uczniów. Zespoły dokonują analizy wyników półrocznych i rocznych, wyników testów i diagnoz oraz próbnych matur i egzaminów maturalnych. Na podstawie obserwacji oraz rozmów z uczniami, ich rodzicami i innymi pracownikami Szkoły monitoruje się skuteczność procesów wychowawczych.

- **Jakie zmiany dotyczące przebiegu procesów edukacyjnych są efektem współpracy i ustaleń między nauczycielami?**

Analiza dokumentacji pracy zespołów pozwala stwierdzić jakie zmiany dotyczące procesów edukacyjnych są efektem współpracy i ustaleń między nauczycielami. Są to np.:

- aktualizacja PSO,
- dobór form i metod pracy z uczniem o szczególnych potrzebach edukacyjnych
- dostosowanie rodzaju i tematyki zajęć pozalekcyjnych do aktualnych potrzeb i możliwości uczniów
- zaplanowanie aktualnego zakresu i harmonogramu diagnoz,
- opracowanie koniecznych programów naprawczych,
- opracowanie „Procedury postępowania wobec ucznia uchylającego się od realizowania obowiązku nauki (...)”⁴
- opracowanie „Procedury uzyskiwania zwolnień z zajęć wychowania fizycznego (...)”
- opracowanie „Procedury wystawiania oceny zachowania ucznia”
- opracowanie „Szkolnego Ceremoniału”
- opracowanie „Programu Promocji Szkoły”
- opracowanie „Szkolnego Systemu Bezpieczeństwa”.

- **W jaki sposób współpraca nauczycieli wpływa na podniesienie, jakości pracy szkoły?**

Zdaniem Dyrektora Szkoły współpraca nauczycieli przyczynia się do:

- a) ujednoczenia działań dydaktycznych i wychowawczych w szkole
- b) wzbogacenia oferty edukacyjnej szkoły
- c) doskonalenia warsztatu pracy

- d) usprawnienia pracy szkoły
- e) wzrostu atrakcyjności zajęć
- f) rozwoju zainteresowań uczniów
- g) lepszych osiągnięć uczniów
- h) sukcesów uczniów w olimpiadach, konkursach i zawodach
- i) wzmocnienia pozytywnego wizerunku szkoły.

Dyrektor Szkoły, odpowiadając na pytanie: *„W jakim stopniu wnioski płynące z nadzoru pedagogicznego (ewaluacji wewnętrznej) są podstawą do wprowadzania zmian w funkcjonowaniu szkoły?”* twierdzi, że wnioski te przyczyniają się do wprowadzania zmian *„w stopniu znaczącym”*. Dowodem na to są wyniki badań przeprowadzonych przez powołany w Szkole zespół ds. ewaluacji wewnętrznej. W badaniach tych brała udział większość nauczycieli.

Działania Szkoły w roku 2014/2015 uwzględniały wszystkie rekomendacje zawarte w *„Raporcie z ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w Liceum Ogólnokształcącym nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu dotyczącym respektowania norm społecznych.”*

Pozytywnym skutkiem podejmowanych działań korygujących proponowanych w raporcie jest znaczna wartość dodana w działalności Szkoły, a przez to podniesienie efektywności i jakości jej funkcjonowania.

Wielu nauczycieli rozpoczęło pracę w nowoutworzonych zespołach problemowych, podjęto także inne intensywne działania dotyczące przebiegu procesów edukacyjnych.

Podczas plenarnego posiedzenia Rady Pedagogicznej (30.06.2015r.) przedstawiony został *„Aneks do raportu z ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w roku szkolnym 2014/2015”* w naszej Szkole, w którym sformułowano wnioski, np.:

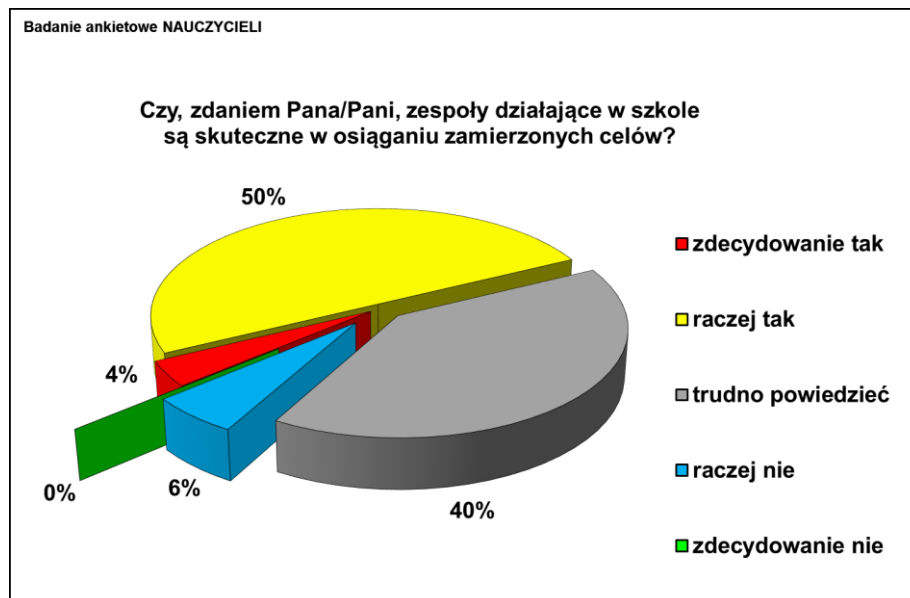
1. *„Powołany zespół do spraw Szkolnego Systemu Bezpieczeństwa rozpoczął pracę nad opracowaniem jednolitego i spójnego zbioru regulaminów i procedur dotyczących sytuacji kryzysowych i interwencyjnych. Aktualna wersja wymaga jednak uzupełnienia. Trzeba także określić przewidywany termin wejścia systemu w życie.*
2. *Modyfikowany system wystawiania ocen zachowania ucznia wymaga dalszej pracy. Przewiduje się, że będzie wprowadzony w życie od 1 września 2015 r., a w kolejnych latach opracowywany system powinien być weryfikowany i stale ulepszany.*
3. *Opracowana w bieżącym roku szkolnym „Procedura postępowania wobec ucznia uchylającego się od realizowania obowiązku nauki w Liceum Ogólnokształcącym nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu” jest odrębną częścią składową nowego systemu wystawiania ocen zachowania uczniów. W kolejnych latach skuteczność działania tej procedury powinna być monitorowana, a sama procedura podlegać ewaluacji.*
4. *W tym roku szkolnym wyraźnie zintensyfikowano działania ukierunkowane na uświadomienie uczniom potrzeby kontrolowania swoich emocji oraz obowiązku ponoszenia odpowiedzialności za własne postępowanie. W przyszłości wskazane jest systematyczne badanie skuteczności działań Szkoły w omawianym zakresie.*

Podjęte zostały działania, które do tej pory nie były wykonywane w Szkole, a z pewnością przyczyniają się do jakościowego rozwoju Szkoły.

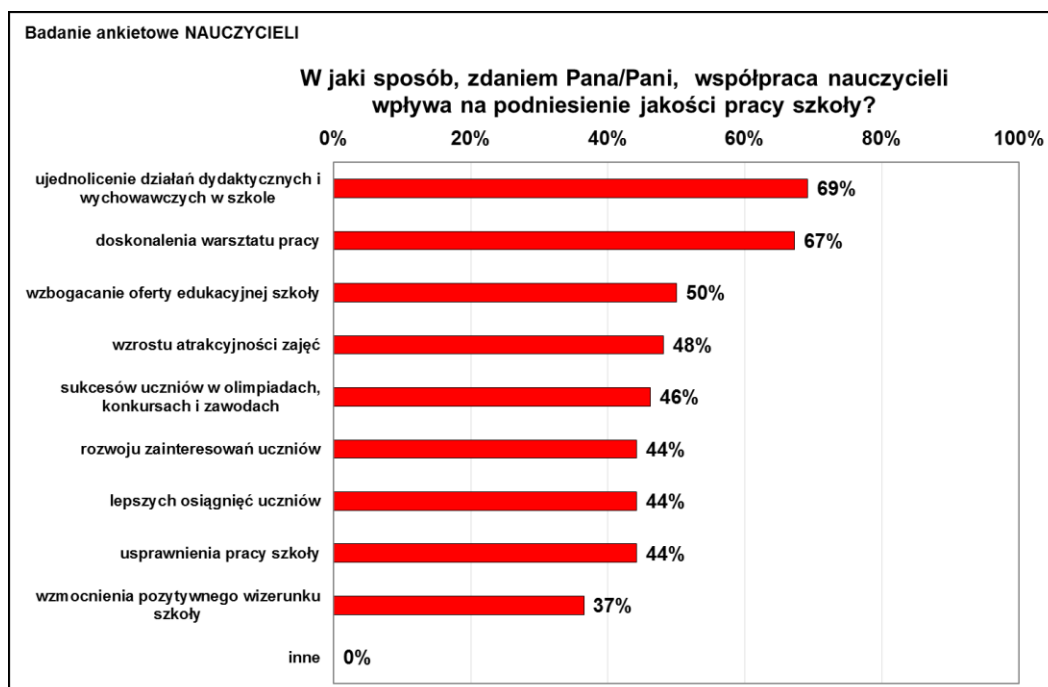
Wnioski z ewaluacji wewnętrznej są ponadto wykorzystywane do opracowania „Planu nadzoru pedagogicznego” na każdy następny rok szkolny.

Na pytanie: „Czy współpraca zespołów nauczycielskich jest efektywna?” Wicedyrektor ds. dydaktyczno-wychowawczych udziela odpowiedzi „raczej tak”.

Zdaniem zaledwie połowy ankieterowanych nauczycieli (54%), zespoły działające w Szkole są skuteczne w osiągnięciu zamierzonych celów (odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”).

6% badanych uważa, że „raczej nie”. Istnieje też duża grupa nauczycieli (40%), która nie potrafi tego określić.

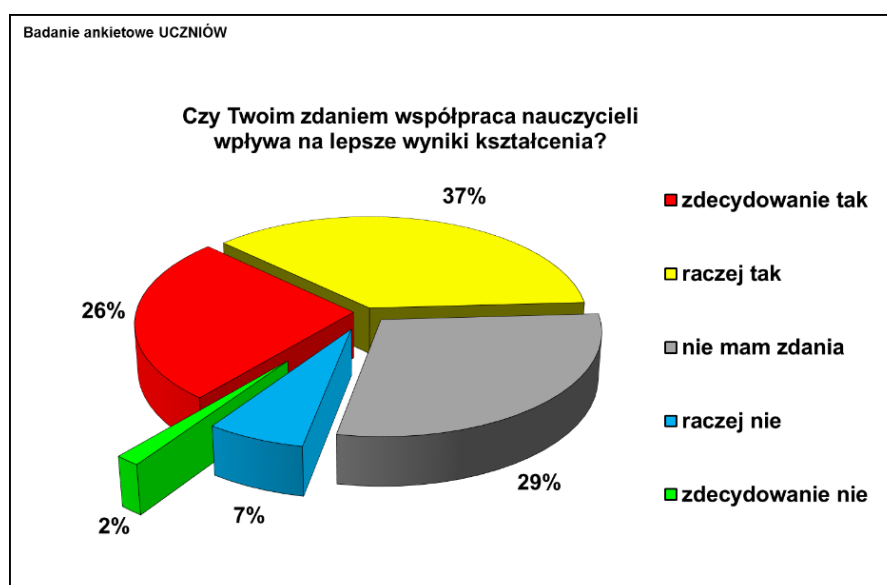

Zdaniem największej grupy badanych nauczycieli (ponad dwie trzecie) współpraca wpływa na „*ujednoczenie działań dydaktycznych i wychowawczych w szkole*” i na „*doskonalenie warsztatu pracy*”.

Ponadto połowa zapytanych nauczycieli twierdzi, że kooperacja ta powoduje „*wzbogacanie oferty edukacyjnej szkoły*”.

Około 40% ankietowanych wskazuje także „*wzrost atrakcyjności zajęć*”, „*sukcesy uczniów w olimpiadach, konkursach i zawodach*”, „*rozwój zainteresowań uczniów*”, „*lepsze osiągnięcia uczniów*”, „*usprawnienie pracy szkoły*” oraz „*wzmocnienie pozytywnego wizerunku szkoły*”.

Wicedyrektor dodaje jeszcze: „*zwiększenie skuteczności podejmowanych działań, ograniczenie ryzyka wystąpienia błędów oraz pomoc tym nauczycielom, którzy mają trudności w wykonaniu zadań*”

Zdaniem 63% liczby pytaných uczniów współpraca nauczycieli wpływa na lepsze wyniki kształcenia, 8% badanych uważa, że „*raczej nie*” i „*zdecydowanie nie*”, a 29% nie ma zdania na ten temat.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW

3. *Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy, doskonałą metody i formy współpracy. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy (B)*

Pytanie kluczowe:

Czy nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy?

- **W jaki sposób nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy i czego one dotyczą?**

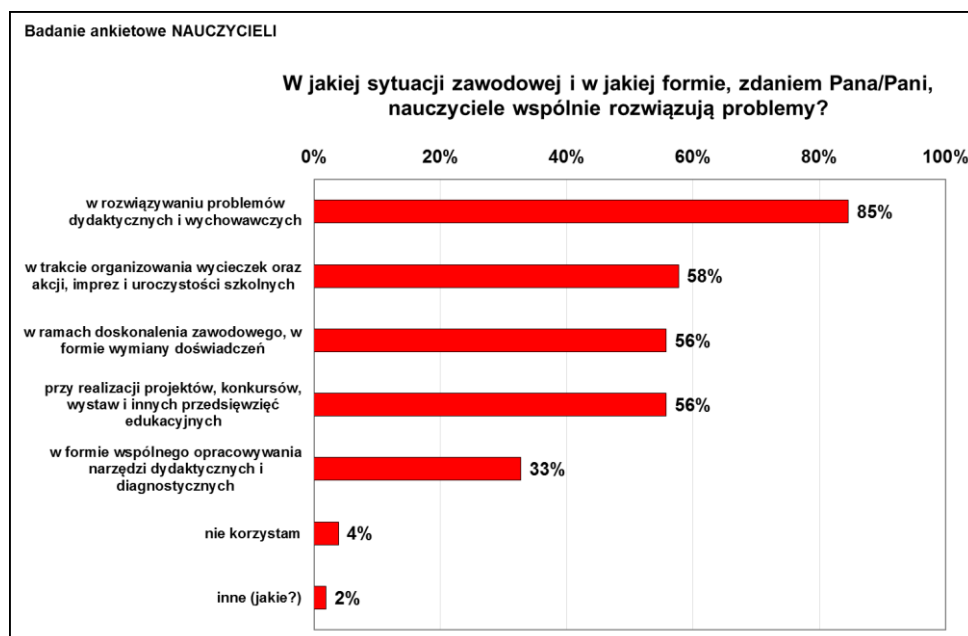
Wymagania współczesnej pedagogiki wymuszają zmianę w podejściu
 Liceum Ogólnokształcące nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu
 Raport z ewaluacji wewnętrznej – 2014/2015

do realizacji procesów edukacyjnych przebiegających w szkole. Realizacja tych procesów nie może być wyłącznie indywidualną sprawą pojedynczych nauczycieli, lecz wynikiem wspólnych działań [1, 2]. „*Ponadto [współczesna pedagogika, a za nią wymagania zawarte w Rozporządzeniu MEN z dn. 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego i ewaluacji] stawia przed nauczycielami oczekiwania angażowania się we wspólne przedsięwzięcia edukacyjne, wzajemnego wspierania się podczas ich realizacji i (...) pomagania sobie nawzajem w rozwiązywaniu napotykanym w pracy problemom i wprowadzania zmian.*”

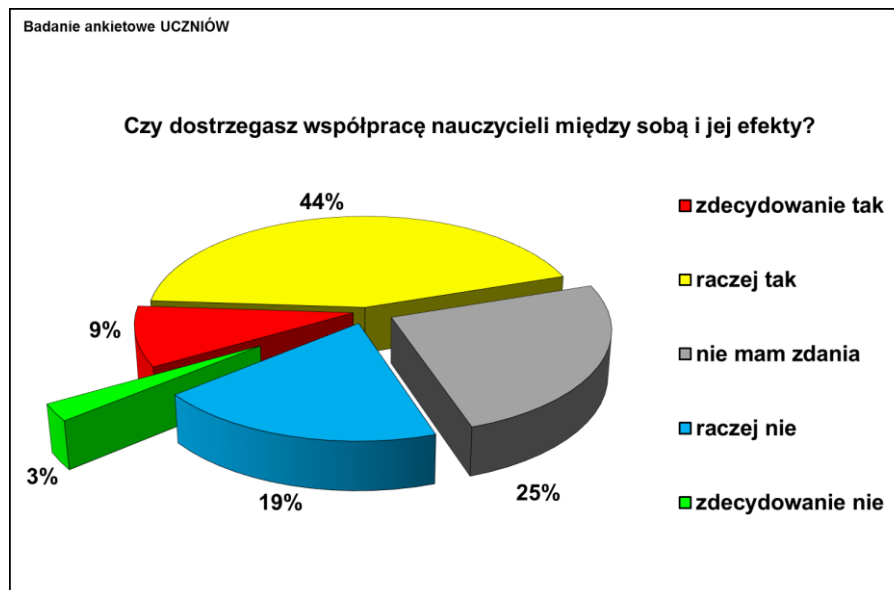
Analiza dokumentacji zespołów dowodzi, iż nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy dotyczące w szczególności realizacji podstawy programowej i innych problemów dydaktycznych oraz projektów edukacyjnych, dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia, sytuacji wychowawczej zarówno w zespole klasowym, jak i poszczególnych uczniów. Wspólnie rozwiązywane są także problemy związane

z organizacją imprez, akcji, uroczystości i wycieczek.

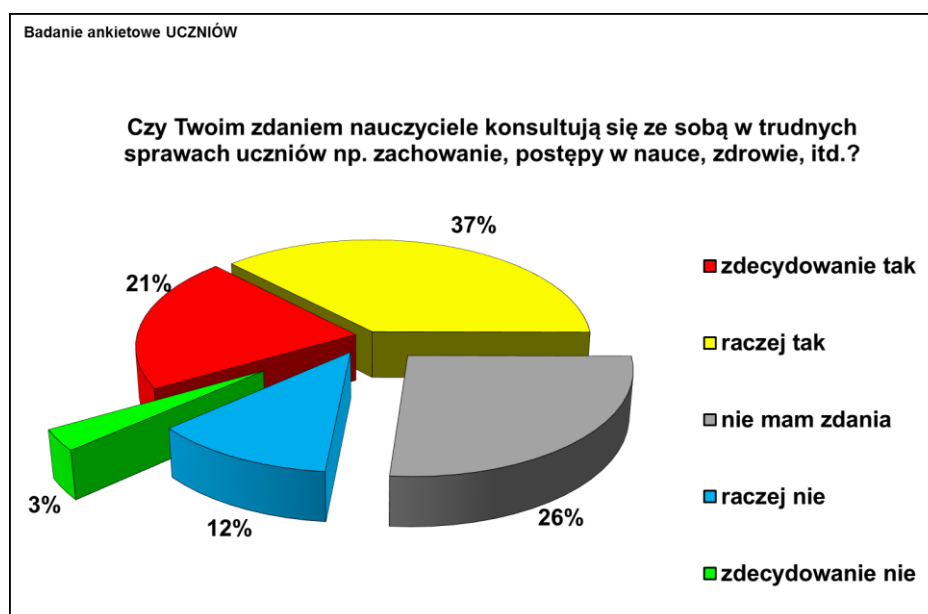

Badania ankietowe przeprowadzone wśród nauczycieli potwierdzają fakty przedstawione wyżej. Wyniki tych badań wskazują, że najczęściej nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy dydaktyczne i wychowawcze (85%), a także związane z organizacją wycieczek, akcji, imprez i uroczystości szkolnych (58%). Ponadto współpraca ta dotyczy doskonalenia zawodowego i wymiany doświadczeń (56%) oraz realizacji projektów, konkursów, wystaw i innych przedsięwzięć edukacyjnych (56%). Obejmuje także wspólne opracowywanie narzędzi dydaktycznych i diagnostycznych (33%). Dodatkowo jedna osoba podaje „wymianę poglądów”. Dwie osoby nie korzystają ze wsparcia innych.

Odwołując się ponownie do badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów, za interesujące można uznać odpowiedzi dotyczące wspólnego rozwiązywania problemów przez nauczycieli.

Uczniowie zapytani o to, czy dostrzegają współpracę nauczycieli między sobą i jej efekty w 53% odpowiadają „zdecydowanie tak” i „raczej tak”, 22% liczby badanych twierdzi, że „raczej nie” i „zdecydowanie nie”, a co czwarty (25%) nie ma zdania.

Na pytanie: „Czy Twoim zdaniem nauczyciele konsultują się ze sobą w trudnych sprawach uczniów np. zachowanie, postępy w nauce, zdrowie, itd.?” ponad połowa ankietowanych uczniów (58%) odpowiada „zdecydowanie tak” i „raczej tak”. Tylko 15% odpowiada „raczej nie” i „zdecydowanie nie”, a jedna czwarta badanych (26%) nie ma zadania.

Respondenci tej grupy, którzy są zadania, że nauczyciele konsultują się ze sobą w trudnych sprawach uczniów, wymieniają następujące tematy tych konsultacji:

- „problemy z uczniami, zachowanie uczniów”
- „postępy w nauce”
- „problemy zdrowotne uczniów”

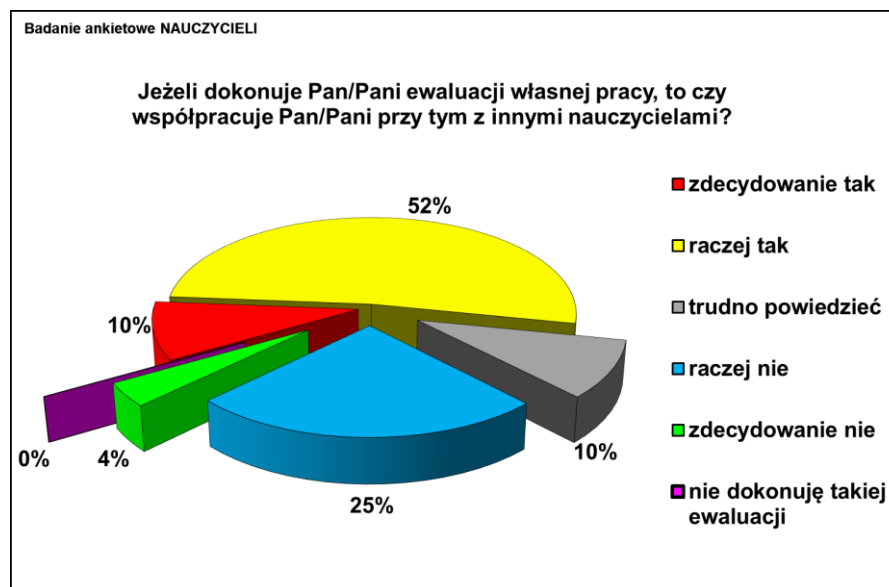
- „frekwencja”
- „rozwiązywanie konfliktów”
- „sytuacje losowe”.

Przedstawione wyżej wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów upoważniają do twierdzenia, że współpraca nauczycieli i jej efekty stanowią mogą bardzo dobry przykład do naśladowania dla bardzo dużej liczby uczniów. Jest to więc niewątpliwie sukces w naszej pracy dydaktyczno-wychowawczej.

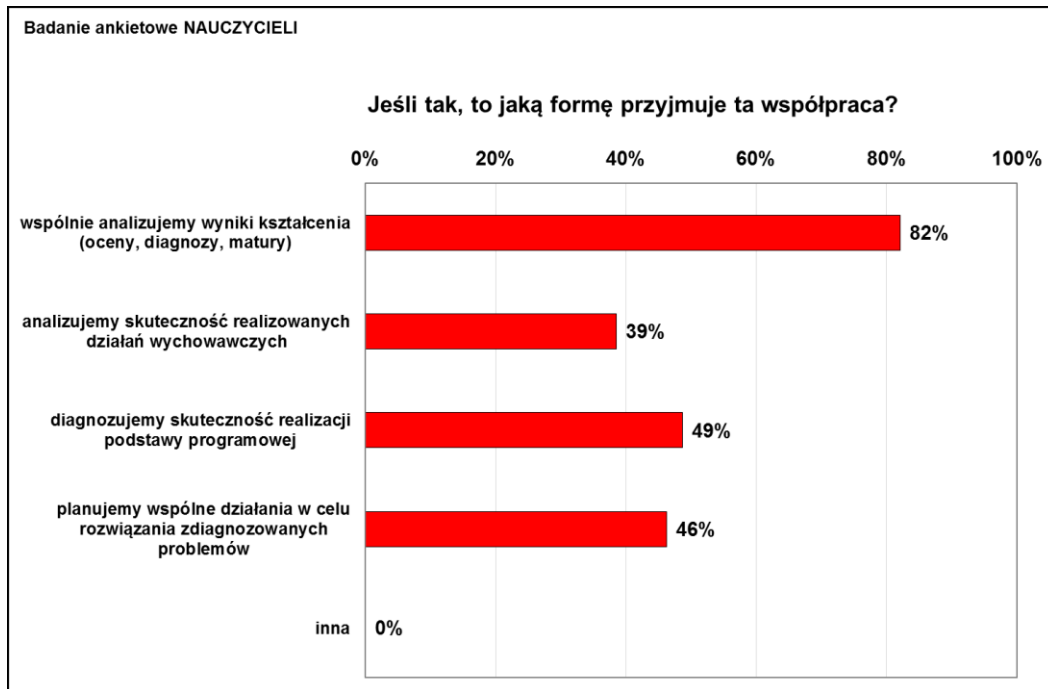
Pytanie kluczowe:

Czy nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy?

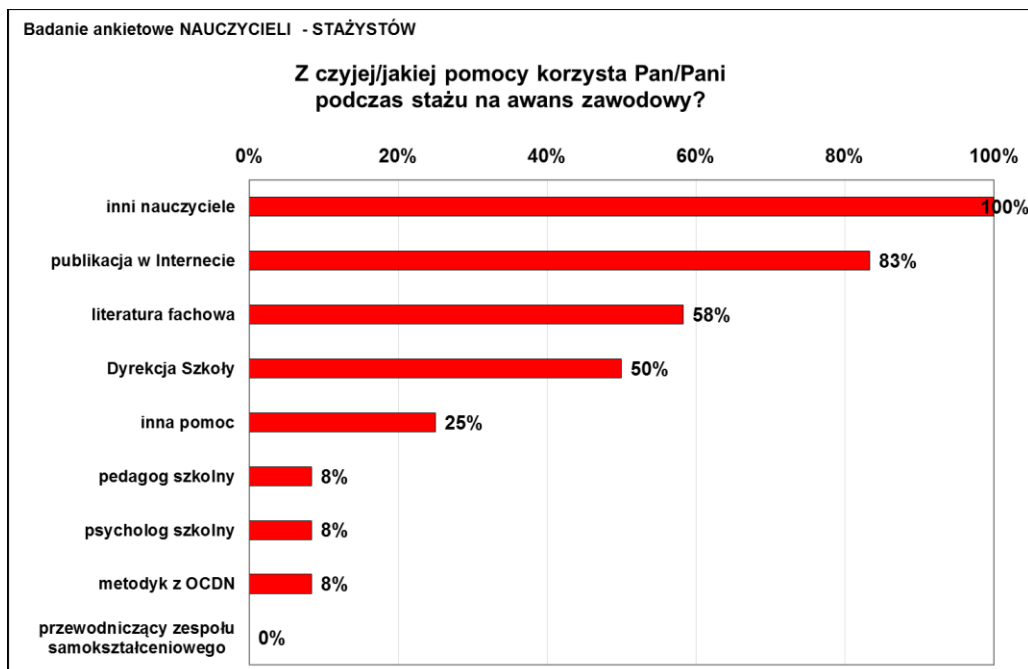
- W jaki sposób nauczyciele wspierają się wzajemnie w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy?

Wszyscy respondenci dokonują ewaluacji własnej pracy. Podczas jej dokonywania 62% liczby ankietowanych współpracuje z innymi nauczycielami. 29% „raczej nie” i „zdecydowanie nie”, a co dziesiąty (10%) badany nie ma zdania na ten temat.

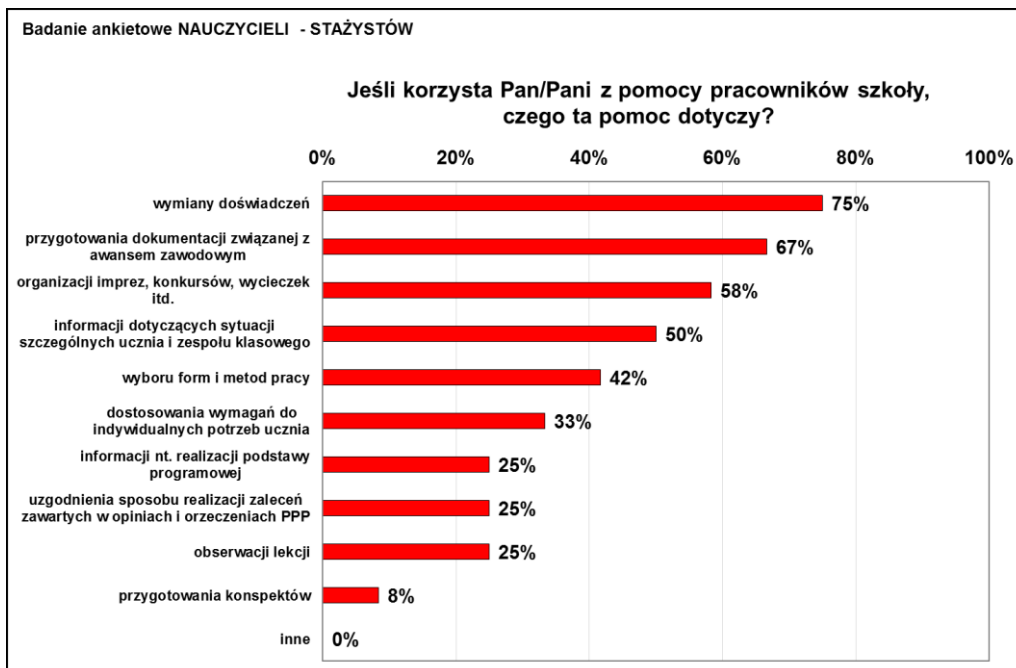

Najczęściej współpraca ta dotyczy wspólnej analizy wyników kształcenia (oceny, diagnozy, matury) (82%), diagnozowania skuteczności realizacji podstawy programowej (49%), planowania wspólnych działań w celu rozwiązania zdiagnozowanych problemów (46%) oraz analizy skuteczności realizowanych działań wychowawczych (39%).

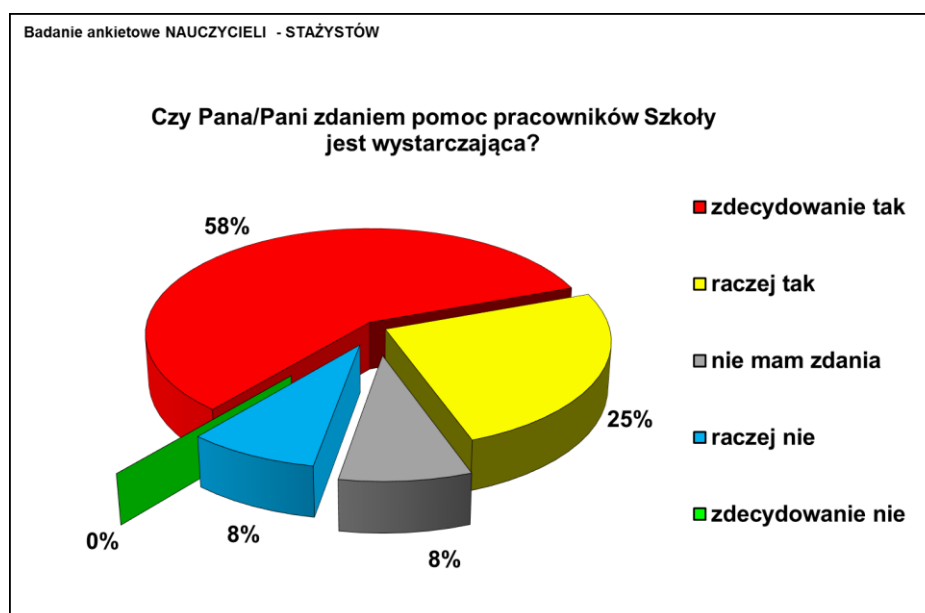

100% liczby badanych nauczycieli-stażystów podczas stażu na awans zawodowy korzysta z pomocy innych nauczycieli. Dominująca ich grupa (83%) korzysta z publikacji w Internecie, a ponad połowa (58%) z literatury fachowej. Co drugi nauczyciel (50%) korzysta z pomocy Dyrekcji Szkoły, jedna osoba z pomocy pedagoga szkolnego, jedna z pomocy psychologa szkolnego i jedna

z pomocy metodyka z OCDN. Trzy osoby wykorzystują pomoc rodziców, kursy, instrukcje pozaszkolne.

Nauczyciele ubiegający się o awans zawodowy zapytani o to czego dotyczy pomoc udzielana im przez pracowników Szkoły, odpowiadają: „wymiany doświadczeń” (podaje to 75% liczby ankietowanych), „przygotowania dokumentacji związanej z awansem zawodowym” (67%), „organizacji imprez, konkursów, wycieczek itp.” (58%), „informacji dotyczących sytuacji szczególnych ucznia i zespołu klasowego” (50%), „wyboru form i metod pracy” (42%), „dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia” (33%). Co czwarty respondent wymienia: informacje nt. realizacji podstawy programowej, uzgodnienia sposobu realizacji zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach PPP, obserwację lekcji, a jedna osoba wymienia przygotowanie konspektów.

Zdecydowana większość badanych nauczycieli-stażystów (83%) uważa,

że pomoc udzielana im przez pracowników szkoły jest wystarczająca. Jedna osoba nie ma zdania na ten temat, a jedna udziela odpowiedzi „raczej nie”.

- **W jaki sposób nauczyciele dzielą się wiedzą i doświadczeniami?**

Analiza dokumentacji szkolnej wskazuje w jaki sposób nauczyciele dzielą się wiedzą i doświadczeniami zarówno w pracy dydaktycznej, jak i wychowawczej. Są to np.:

- prezentacje podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej
- przekazywanie wiadomości zdobytych w różnych formach doskonalenia zawodowego
- pomoc w sporządzaniu dokumentacji dotyczącej awansu zawodowego
- obserwacja lekcji (stażyści)
- udostępnianie narzędzi pomiaru dydaktycznego, opracowań, prezentacji, scenariuszy lekcji
- wymiana poglądów, dzielenie się wiedzą w zespołach
- indywidualna wymiana doświadczeń.

Pytanie kluczowe:

Czy nauczyciele wspólnie doskonalą metody i formy współpracy?

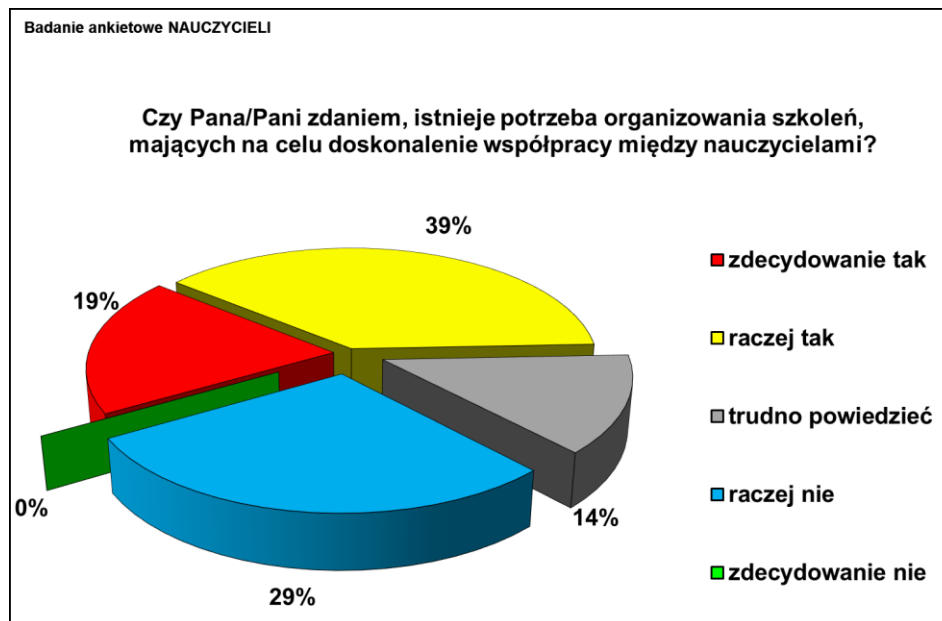
- **Czy w Szkole doskonalili się metody i formy współpracy?**

Zdaniem Dyrektora w Szkole doskonalili się metody i formy współpracy nauczycieli.

Nauczyciele współpracując w zespołach, z innymi pracownikami Szkoły, z uczniami i ich rodzicami oraz z licznymi instytucjami zewnętrznymi z pewnością doskonalą formy i metody takiej działalności.

- **Czy w ostatnim roku szkolnym odbyły się szkolenia dotyczące metod i form współpracy?**

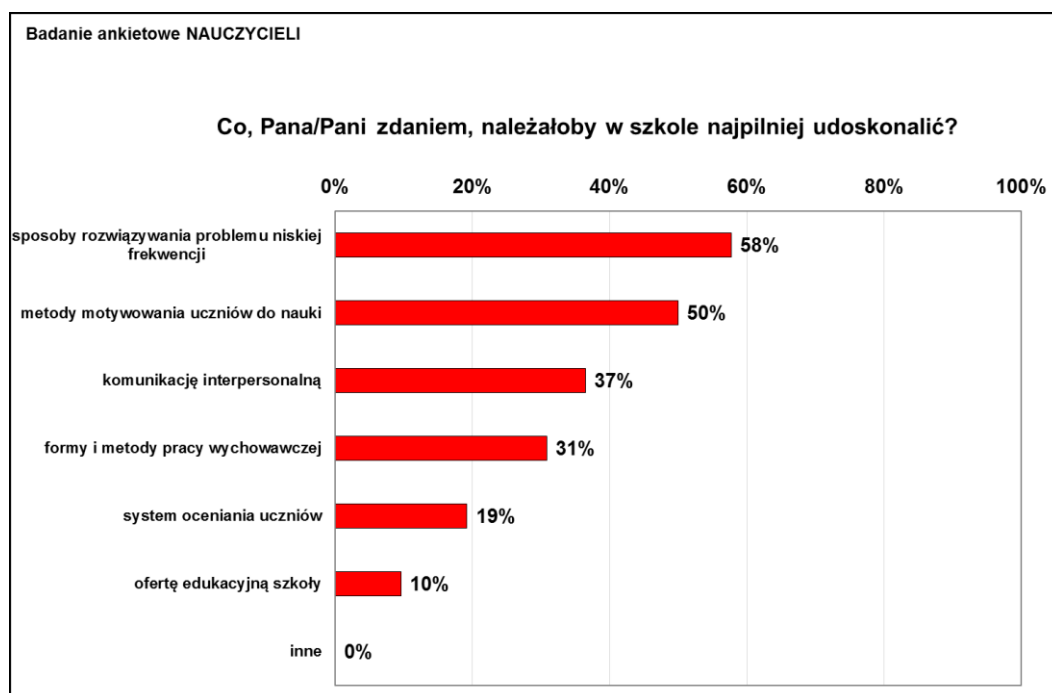
Dyrektor, w udzielonym wywiadzie stwierdza, że w tym roku szkolnym nie było żadnego szkolenia Rady Pedagogicznej poświęconego tej tematyce.

Nauczyciele zapytani o to, czy istnieje potrzeba organizowania szkoleń mających na celu doskonalenie współpracy między nauczycielami w większości (58%) odpowiadają „zdecydowanie tak” i „raczej tak”, 29% respondentów uważa, że „raczej nie”, a 14% nie ma zdania.

Dyrektor Szkoły, odpowiadając na pytanie: „Co należałoby w Szkole najpilniej udoskonalic?” stwierdza, że: „sposoby rozwiązywania problemu niskiej frekwencji” oraz „komunikację interpersonalną”.

Wicedyrektor wymienia wg rangi: „komunikację interpersonalną, sposoby rozwiązywania problemu niskiej frekwencji, system oceniania uczniów, metody motywowania uczniów do nauki oraz formy i metody pracy wychowawczej”.

Zdaniem ponad połowy badanych nauczycieli (58%) udoskonalenia wymagają „sposoby rozwiązywania problemu niskiej frekwencji”, co drugi ankietowany Liceum Ogólnokształcące nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu

Raport z ewaluacji wewnętrznej – 2014/2015

wymienia „*metody motywowania uczniów do nauki*”, co trzeci respondent (37%) podaje „*komunikację interpersonalną*”, 31% zaznacza „*formy i metody pracy wychowawczej*”, co piąta osoba (19%) podaje „*system oceniania uczniów*”, a co dziesiąta (10%) „*ofertę edukacyjną szkoły*”.

Są to z pewnością informacje do wykorzystania w planowaniu szkoleń dla nauczycieli na kolejne lata. Mogłyby one stanowić kanwę „Wieloletniego Programu WDN w Szkole”.

V. Wnioski i rekomendacje

Odpowiedzi na pytania kluczowe

1. (a) Poziom kultury organizacji w Liceum Ogólnokształcącym nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu jest wysoki i ma istotny wpływ na współpracę nauczycieli.

(b) W roku szkolnym 2014/2015 w LO nr VII funkcjonują następujące zespoły: Rada Pedagogiczna, Szkolny Zespół Egzaminacyjny, zespoły wychowawców, zespoły przedmiotowe, nauczycielskie (oddziałowe), problemowe, zespół realizujący zadania szkolnego wolontariatu, zespoły utworzone w celu organizacji uroczystości, akcji, zawodów, imprez i wycieczek.

(c) Nauczyciele (w tym pracujący w jednym oddziale) współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu wszystkich procesów edukacyjnych przebiegających w Szkole, w następujący sposób: ustalają plany pracy, organizują i realizują zadania Szkoły, analizują efekty przebiegających procesów oraz modyfikują formy i metody pracy.

2. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami.
3. (a) Nauczyciele rozwiązują problemy wspólnie.
  - (b) Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.
  - (c) Nauczyciele wspólnie doskonalą metody i formy współpracy.

Szkoła spełnia wszystkie kryteria dotyczące pytań kluczowych.

Dokonując ewaluacji wewnętrznej zespół starał się zwrócić uwagę na wszelką wspólną działalność nauczycieli, mającą wpływ na procesy edukacyjne, w kontekście nigdy nie badanych aspektów: kultury organizacji, form nadzoru pedagogicznego, znaczenia WDN, zespołów samokształceniowych (takie pojęcie funkcjonowało niegdyś w naszej Szkole), a także postrzegania współpracy nauczycieli przez uczniów.

Wnioski z badań w postaci mocnych i słabych stron

Mocne strony

1. Nauczyciele znają wizję i misję Szkoły.
2. Nauczyciele w swojej pracy mają jasno zdefiniowane cele.
3. Nauczyciele czują się współodpowiedzialni za jakość pracy szkoły (identyfikują się ze Szkołą).
4. Atmosfera panująca w Szkole sprzyja współpracy nauczycieli.
5. Nauczyciele czują się częścią zespołu nauczycielskiego i angażują się w prace różnych zespołów.
6. Nauczyciele współpracują z innymi nauczycielami, innymi pracownikami Szkoły, uczniami, rodzicami uczniów, instytucjami zewnętrznymi.
7. Nauczyciele podejmują szereg wspólnych działań, co dostrzegają uczniowie i może być to dla nich przykładem do naśladowania.
8. Nauczyciele są motywowani do pracy poprzez czynniki ekonomiczne, pozaekonomiczne i społeczno-osobiste.

9. Dobre przygotowanie do zajęć, rytmiczna realizacja programu nauczania, systematyczne dokumentowanie pracy oraz atrakcyjne prowadzenie zajęć są w Szkole wysoko cenione.
10. Nauczyciele mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych.
11. Nauczyciele mają możliwość wprowadzania innowacji pedagogicznych i realizacji własnych pomysłów edukacyjnych.
12. Procesy edukacyjne w Szkole planuje się z uwzględnieniem podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa, realizując podstawę programową przy uwzględnieniu potrzeb uczniów i możliwości Szkoły.
13. Funkcjonowanie zespołów w Szkole regulują akty prawne i dokumenty wewnętrzne.
14. W Szkole istnieje spójny system dokumentacji pracy zespołów.
15. Działalność zespołów nauczycielskich obejmuje wszystkie obszary pracy Szkoły.
16. Efekty pracy zespołów są prezentowane podczas konferencji, na stronie internetowej Szkoły, podczas spotkań z rodzicami oraz w ramach „Dnia Otwartych Drzwi”.
17. W szkole dokonywana jest analiza procesów edukacyjnych na trzech wzajemnie powiązanych poziomach: Dyrekcja i Rada Pedagogiczna, zespoły nauczycielskie oraz indywidualni nauczyciele.
18. Wnioski z analizy efektów i ewaluacji procesów edukacyjnych w Szkole są wykorzystywane do ich usprawnienia.
19. Współpraca nauczycieli istotnie wpływa na podniesienie jakości pracy Szkoły.

Słabe strony

1. Wielu nauczycieli nie zna zapisów zawartych w tak ważnych dokumentach prawa wewnątrzszkolnego jak Statut i „Plan nadzoru pedagogicznego z planem pracy LO nr VII”.
2. Komunikacja interpersonalna w Szkole nie jest dostatecznie skuteczna pomimo, że dominującą formą jest bezpośrednia rozmowa.
3. Wśród niektórych nauczycieli panuje poczucie wagi pozamerytorycznych względów cenionych w Szkole.
4. Czynniki demotywujące do pracy: niedocenywanie zaangażowania i wkładu pracy, zła atmosfera w miejscu pracy, konflikty, zła organizacja pracy i nadmiar obowiązków biurokratycznych.
5. Kreatywność i innowacyjność nie jest uwzględniana wśród najwyżej cenionych elementów pracy zawodowej.
6. Wybitne osiągnięcia nauczycieli nie są dostatecznie wykorzystywane do wzmocnienia wizerunku Szkoły.
7. Podstawa prawna funkcjonowania różnych zespołów nauczycielskich w Szkole nie jest dostatecznie sprecyzowana w formie zapisów statutowych.

8. Niedostateczny nadzór i poczucie braku wpływu na podejmowane decyzje, są prawdopodobnymi przyczynami braku zaangażowania nauczycieli w pracę zespołów.
9. Współpraca pomiędzy zespołami przedmiotowymi nie jest wystarczająca.
10. System WDN w Szkole jest nieefektywny i nie spełnia swojej roli.
11. Stosowane sposoby rozwiązywania problemów niskiej frekwencji oraz motywowania uczniów do nauki nie są wystarczające.

Rekomendacje

W planowaniu działań oraz dalszych kierunków rozwoju Szkoły proponuje się uwzględnić:

1. Kontynuować wszelką działalność związaną z mocnymi stronami Szkoły, a mającymi wpływ na właściwy przebieg procesów edukacyjnych.
2. Kontynuować ewaluację przeprowadzonych działań zespołowych i wdrożyć wnioski do kolejnych planów pracy.
3. Sprecyzować, w formie zapisów statutowych, jakie rodzaje zespołów funkcjonują w Szkole. Jednocześnie określić przynależność do zespołów i ich zadania.
4. Zwrócić uwagę na znajomość przez nauczycieli zapisów zawartych w dokumentach prawa wewnątrzszkolnego.
5. Lepiej wykorzystywać wybitne osiągnięcia nauczycieli do wzmocnienia wizerunku Szkoły.
6. Pobudzić kreatywność nauczycieli i zmobilizować ich do stosowania nowatorskich form i metod pracy.
7. Zwiększyć zaangażowanie w realizację działań zespołów wszystkich

- ich członków.
8. Zmodyfikować Wewnątrzszkolne Doskonalenie Nauczycieli w taki sposób, aby faktycznie realizowało potrzeby nauczycieli i stanowiło strategię rozwoju Szkoły. Niezbędne wydaje się opracowanie wieloletniego planu doskonalenia nauczycieli.
  9. Rozbudować płaszczyznę wymiany doświadczeń między nauczycielami. Określić miejsce w Szkole, sprecyzować zadania i zwiększyć rangę zespołów samokształceniowych.
  10. Prowadzić szkolenia dotyczące współpracy, a w szczególności komunikacji interpersonalnej.
  11. Dbać o relacje ze współpracownikami, korzystając z sondowania ich opinii i potrzeb.
  12. Inspirować poszukiwania, rozwijać innowacyjność i nowatorskie eksperymenty dotyczące korelacji międzyprzedmiotowej i przedsięwzięć interdyscyplinarnych.
  13. Modyfikować metody rozwiązywania problemów niskiej frekwencji i skutecznego motywowania uczniów do nauki.
  14. Wzmocnić niektóre formy nadzoru pedagogicznego w Szkole dotyczące organizowania pracy, inspirowania i szkoleń, monitorowania, oceniania i wspierania.

VI. Załączniki

	strona
1. Plan ewaluacji wewnętrznej r. szk. 2014/2015	56
2. Ankieta dla nauczycieli	59
3. Ankieta dla uczniów	64
4. Ankieta dla przewodniczących zespołów	65
5. Ankieta dla nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy	67
6. Opracowanie statystyczne wyników ankiet	68
7. Konspekt wywiadu z Dyrektorem Szkoły	87
8. Konspekt wywiadu z Wicedyrektorem Szkoły	88
9. Konspekt wywiadu z psychologiem / pedagogiem	89
10. Konspekt wywiadu z nauczycielem bibliotekarzem	90
.....	
11. Konspekt wywiadu z pielęgniarką szkolną	91

.....

Załącznik nr 1

**PLAN EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ
ROK SZKOLNY 2014/2015**

**Zakres ewaluacji:
Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli**

I.p.	charakterystyka wymagań	pytania kluczowe	pytania ewaluacyjne	metody badawcze	odpowiedzialny	termin
Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli						
1	Nauczyciele, w tym nauczyciele pracujący w jednym oddziale, współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych (D)	(a) Jaki jest poziom kultury organizacji szkoły i czy ma on wpływ na współpracę nauczycieli?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czy nauczyciele znają wizję i misję szkoły? 2. Czy nauczyciele w swojej pracy mają jasno zdefiniowane cele? 3. Czy nauczyciele czują się współodpowiedzialni za jakość pracy szkoły (identyfikują się ze szkołą)? 4. Czy atmosfera panująca w szkole sprzyja współpracy nauczycieli? 5. Czy nauczyciele czują się częścią zespołu nauczycielskiego? 6. W jaki sposób nauczyciele najczęściej komunikują się ze sobą? 7. Jakie czynniki motywują nauczycieli do pracy? 8. Jakie czynniki demotywują nauczycieli do pracy? 9. Czy w szkole ceni się profesjonalne podejście do obowiązków zawodowych? 10. Czy nauczyciele mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych? 11. Czy w szkole istnieje zwyczaj dzielenia się swoją wiedzą, skutecznymi praktykami z innymi nauczycielami? 12. Czy nauczyciele mają możliwość wprowadzania innowacji pedagogicznych, realizacji własnych pomysłów edukacyjnych? 13. Czy wybitne osiągnięcia nauczycieli (nagrody zewnętrzne, publikacje, tytuły naukowe i itp.) są wykorzystywane do wzmocnienia wizerunku szkoły? 	badania ankietowe, wywiad	E.Głogowska- Nowak	I-V 2015

		<p>(b) Jakie zespoły nauczycieli funkcjonują w roku szkolnym 2013/2014?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jakie dokumenty regulują funkcjonowanie zespołów w szkole? 2. Jakich obszarów pracy szkoły dotyczy działalność zespołów nauczycielskich? 3. W jaki sposób dokumentowana jest działalność zespołów nauczycielskich w szkole? 4. W jaki sposób prezentowane są efekty pracy zespołów? 5. Kto i w jaki sposób monitoruje pracę zespołów nauczycielskich? 	<p>analiza dokumentów szkolnych, badania ankietowe, wywiad</p>	<p>E.Głogowska- Nowak Ł. Rusiniak</p>	<p>II - III 2015</p>
		<p>(c) W jaki sposób nauczyciele (w tym nauczyciele pracujący w jednym oddziale) współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. W jaki sposób w szkole planuje się procesy edukacyjne? 2. Jakie dokumenty potwierdzają planowanie procesów edukacyjnych w szkole? 3. Czego najczęściej dotyczy wspólna organizacja i realizacja procesów edukacyjnych w szkole? 4. W jaki sposób zespoły dokonują analizy przebiegu i efektów procesów edukacyjnych? 5. Czego dotyczy analiza procesów edukacyjnych? 6. W jaki sposób wykorzystywane są wnioski z analizy efektów realizowanych procesów edukacyjnych w szkole? 7. Czy zespoły nauczycielskie dokonują ewaluacji procesów edukacyjnych? 8. Czy zespoły wymieniają się między sobą informacjami, doświadczeniami? 9. Czy istnieje współpraca pomiędzy zespołami nauczycielskimi i innymi pracownikami szkoły? 	<p>analiza dokumentów szkolnych, badania ankietowe, wywiad</p>	<p>E.Głogowska- Nowak M. Michalkiewicz- Woźniak</p>	<p>III 2015</p>
2	<p>Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami (D)</p>	<p>Czy wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czy procesy edukacyjne przebiegające w szkole są monitorowane i modyfikowane? 2. Jakie zmiany dotyczące przebiegu procesów edukacyjnych są efektem współpracy i ustaleń między nauczycielami? 3. W jaki sposób współpraca nauczycieli wpływa na podniesienie, jakości pracy szkoły? (Czy współpraca zespołów nauczycielskich jest efektywna?) 	<p>analiza dokumentów szkolnych, badania ankietowe</p>	<p>E.Głogowska- Nowak M. Michalkiewicz- Woźniak</p>	<p>III 2015</p>

3	Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy, doskonalą metody i formy współpracy. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy (B)	(a) Czy nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy?	1. W jaki sposób nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy i czego one dotyczą?	analiza dokumentów szkolnych, badania ankietowe	E. Głogowska- Nowak M. Michalkiewicz- Woźniak	III 2015
		(b) Czy nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy?	1. W jaki sposób nauczyciele wspierają się wzajemnie w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy? 2. W jaki sposób nauczyciele dzielą się wiedzą i doświadczeniami?			
		(c) Czy nauczyciele wspólnie doskonalą metody i formy współpracy?	1. Czy w szkole doskonalili się metody i formy współpracy? 2. Czy w ostatnim roku szkolnym odbyły się szkolenia dotyczące metod i form współpracy?			

Załącznik nr 2

ANKIETA (NAUCZYCIELE 2015)

Szanowni Państwo, realizując program ewaluacji wewnętrznej dotyczącej tematyki: „Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli”, prosimy o przedstawienie swoich opinii w odpowiedziach na poniższe pytania. Uzyskane informacje posłużą doskonaleniu pracy szkoły.

Ankieta jest anonimowa, a jej wyniki opracowane będą zbiorczo.

Zespół ds. ewaluacji wewnętrznej

1. **Czy zna Pan/Pani wizję i misję szkoły?**
  - a) na pewno tak
  - b) raczej tak
  - c) nie jestem pewien/pewna
  - d) raczej nie
  - e) nie znam

2. **Czy w swojej pracy ma Pan/Pani jasno zdefiniowane cele?**
  - a) zdecydowanie tak
  - b) raczej tak
  - c) trudno powiedzieć
  - d) raczej nie
  - e) zdecydowanie nie

3. **Czy czuje Pan/Pani współodpowiedzialny/współodpowiedzialna za jakość pracy szkoły?**
  - a) zdecydowanie tak
  - b) raczej tak
  - c) trudno powiedzieć
  - d) raczej nie
  - e) zdecydowanie nie

4. **Czy, Pana/Pani zdaniem, atmosfera panująca w szkole sprzyja współpracy nauczycieli?**
  - a) zdecydowanie tak
  - b) raczej tak
  - c) trudno powiedzieć
  - d) raczej nie
  - e) zdecydowanie nie

5. **Czy czuje się Pan/Pani częścią zespołu nauczycielskiego?**
  - a) zdecydowanie tak
  - b) raczej tak
  - c) trudno powiedzieć
  - d) raczej nie
  - e) zdecydowanie nie

6. **W jaki sposób, Pana/Pani zdaniem, nauczyciele najczęściej komunikują się ze sobą?**
Proszę zaznaczyć wszystkie, zdaniem Pana/Pani, właściwe odpowiedzi.
  - a) w bezpośredniej rozmowie
  - b) poprzez pocztę mailową
  - c) telefonicznie
  - d) pisemnie
  - e) za pośrednictwem innych osób
  - f) inny (jaki?) .....

7. **Czy zdaniem Pana/Pani, komunikacja między pracownikami naszej Szkoły jest skuteczna?**
  - a) zdecydowanie tak
  - b) raczej tak
  - c) trudno powiedzieć
  - d) raczej nie
  - e) zdecydowanie nie

8. Jaki czynnik, zdaniem Pana/Pani, zwykle motywują pracowników do efektywnej pracy?

Proszę zaznaczyć wszystkie, zdaniem Pana/Pani, właściwe odpowiedzi.

- a) dobra atmosfera w miejscu pracy
- b) stabilność zatrudnienia
- c) uregulowany czas pracy
- d) dobra organizacja w miejscu pracy
- e) zróżnicowane obowiązki
- f) jasne i konkretne cele
- g) docenianie zaangażowania i wkładu pracy
- h) duża autonomia w zakresie wykonywanych obowiązków
- i) wysokość wynagrodzenia
- j) dodatek motywacyjny
- k) nagroda uznaniowa (Dyrektora Szkoły, kuratora, ministra .....
- l) system oceniania pracowników
- m) możliwość własnego rozwoju
- n) inne (jakie?) .....

9. Jaki czynnik, zdaniem Pana/Pani, zwykle demotywują pracowników?

Proszę zaznaczyć wszystkie, zdaniem Pana/Pani, właściwe odpowiedzi.

- a) zła atmosfera w miejscu pracy
- b) konflikty między współpracownikami
- c) zła organizacja pracy
- d) brak jasnych, konkretnych celów
- e) niedocenianie zaangażowania i wkładu pracy
- f) wysokość wynagrodzenia
- g) wysokość dodatku motywacyjnego
- h) zła komunikacja między pracownikami
- i) obowiązek udziału w licznych, czasochłonnych zebraniach
- j) spotkania z rodzicami
- k) nadmiar obowiązków biurokratycznych
- l) inne (jakie?) .....
- m) nie ma nic takiego

10. Co, zdaniem Pana/Pani, jest najwyżej cenione w pracy zawodowej w naszej szkole?

Proszę zaznaczyć wszystkie, zdaniem Pana/Pani, właściwe odpowiedzi.

- a) dobre przygotowanie do zajęć
- b) atrakcyjne prowadzenie zajęć
- c) rytmiczna realizacja programu nauczania
- d) systematyczne dokumentowanie pracy
- e) dbałość o majątek szkoły
- f) punktualność
- g) dyskrecja i kultura osobista
- h) przestrzeganie tajemnicy służbowej
- i) współpraca z innymi nauczycielami i rodzicami uczniów
- j) inne (jakie?) .....
- k) niczego się nie ceni

11. Czy ma Pan/Pani możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych?

- a) zdecydowanie tak
- b) raczej tak
- c) trudno powiedzieć
- d) raczej nie
- e) zdecydowanie nie

12. Czy w szkole dba się o to, aby nauczyciele dzielili się swoją wiedzą z innymi nauczycielami?

- a) zdecydowanie tak
- b) raczej tak
- c) trudno powiedzieć
- d) raczej nie
- e) zdecydowanie nie

13. **Jakie formy wsparcia nauczycieli w naszej szkole mają, zdaniem Pana/Pani, największe znaczenie? Proszę zaznaczyć wszystkie, zdaniem Pana/Pani, właściwe odpowiedzi.**
- a) pomoc psychologiczno-pedagogiczna
  - b) wymiana doświadczeń i pomoc współpracowników
  - c) opieka w okresie stażu związanego z awansem zawodowym
  - d) pomoc ze strony dyrekcji szkoły
  - e) dostęp do zasobów biblioteki
  - f) możliwość swobodnego korzystania z Internetu
  - g) możliwość korzystania z nowoczesnej bazy szkoły
  - h) inne (jakie?) .....
14. **Czy ma Pan/Pani możliwość wprowadzenia innowacji pedagogicznych, realizacji własnych pomysłów edukacyjnych?**
- a) zdecydowanie tak
  - b) raczej tak
  - c) trudno powiedzieć
  - d) raczej nie
  - e) zdecydowanie nie
15. **Czy wybitne osiągnięcia nauczycieli (nagrody zewnętrzne, publikacje, stopnie naukowe itp.) są wykorzystywane do wzmocnienia wizerunku szkoły?**
- a) zdecydowanie tak
  - b) raczej tak
  - c) trudno powiedzieć
  - d) raczej nie
  - e) zdecydowanie nie
16. **W pracach jakich zespołów uczestniczył Pan/uczestniczyła Pani ?**
- a) zespołu przedmiotowego
  - b) zespołu wychowawców
  - c) zespołu ds. ewaluacji
  - d) zespołu ds. procedury wystawiania oceny zachowania
  - e) zespołu ds. promocji szkoły
  - f) zespołu ds. ceremoniału szkoły
  - g) innym zespole (jakim?) .....
17. **Z czego, zdaniem Pana/Pani, wynika ewentualny brak zaangażowania nauczycieli w pracę zespołu?**
Proszę zaznaczyć wszystkie, zdaniem Pana/Pani, właściwe odpowiedzi.
- a) z wypalenia zawodowego
  - b) z nadmiaru biurokratycznych obowiązków
  - c) z niechęci do zmian
  - d) z niechęci do współdziałania z innymi
  - e) z konfliktów w zespole
  - f) z niechęci do podejmowania dodatkowych obowiązków
  - g) z nadmiaru obowiązków pozaszkolnych
  - h) ze złej organizacji pracy
  - i) z braku nadzoru
  - j) z poczucia bycia niedocenianym
  - k) z poczucia braku wpływu na podejmowane decyzje
  - l) z poczucia braku sensu takiej pracy
  - m) inne (jakie?) .....
18. **Czy, zdaniem Pana/Pani, zespoły działające w szkole są skuteczne w osiągnięciu zamierzonych celów?**
- a) zdecydowanie tak
  - b) raczej tak
  - c) trudno powiedzieć

- d) raczej nie
e) zdecydowanie nie
19. **Jeżeli zespoły dokonują analizy swojej pracy, to do czego, zdaniem Pana/Pani, wykorzystywane są wnioski?** *Proszę zaznaczyć wszystkie, zdaniem Pana/Pani, właściwe odpowiedzi.*
- a) do planowania dalszej pracy nauczycieli, zespołów i szkoły
b) do usprawnienia i podniesienia jakości pracy nauczycieli, zespołów i szkoły
c) do dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb i możliwości uczniów
d) do pomocy uczniom w razie potrzeby
e) do opracowania oferty zajęć dodatkowych
f) do opracowania tematyki i form realizacji dodatkowych godzin wynikających z zapisu w KN
g) inne (jakie?) .....
h) nie dokonuje się analizy pracy zespołów
20. **W jakim stopniu wykorzystuje Pan/Pani, w swojej działalności dydaktyczno-wychowawczej, wnioski wypływające z analizy realizowanych w szkole procesów edukacyjnych?**
- a) wykorzystuję w całości
b) większość wykorzystuję
c) trudno powiedzieć
d) wykorzystuję tylko niektóre
e) nie wykorzystuję
21. **W jakiej sytuacji zawodowej i w jakiej formie korzysta Pan/Pani ze wsparcia innych nauczycieli?**
Proszę zaznaczyć wszystkie, zdaniem Pana/Pani, właściwe odpowiedzi.
- a) w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych
b) w ramach doskonalenia zawodowego, w formie wymiany doświadczeń
c) w formie wspólnego opracowywania narzędzi dydaktycznych i diagnostycznych
d) w trakcie organizowania wycieczek oraz akcji, imprez i uroczystości szkolnych
e) przy realizacji projektów, konkursów, wystaw i innych przedsięwzięć edukacyjnych
f) inne (jakie?) .....
g) nie korzystam
22. **Jeżeli dokonuje Pan/Pani ewaluacji własnej pracy, to czy współpracuje Pan/Pani przy tym z innymi nauczycielami?**
- a) zdecydowanie tak
b) raczej tak
c) trudno powiedzieć
d) raczej nie
e) zdecydowanie nie
f) nie dokonuję takiej ewaluacji
23. **Jeśli tak, to jaką formę przyjmuje ta współpraca?**
Proszę zaznaczyć wszystkie, zdaniem Pana/Pani, właściwe odpowiedzi.
- a) wspólnie analizujemy wyniki kształcenia (oceny, diagnozy, matury)
b) analizujemy skuteczność realizowanych działań wychowawczych
c) diagnozujemy skuteczność realizacji podstawy programowej
d) planujemy wspólne działania w celu rozwiązania zdiagnozowanych problemów
e) inna (jaka?) .....
24. **W jaki sposób, zdaniem Pana/Pani, współpraca nauczycieli wpływa na podniesienie jakości pracy szkoły?** *Proszę zaznaczyć wszystkie, zdaniem Pana/Pani, właściwe odpowiedzi.*
Przyczynia się do:
- j) ujednoczenia działań dydaktycznych i wychowawczych w szkole
k) wzbogacenia oferty edukacyjnej szkoły
l) doskonalenia warsztatu pracy
m) wzrostu atrakcyjności zajęć
n) rozwoju zainteresowań uczniów

- o) sukcesów uczniów w olimpiadach, konkursach i zawodach
- p) lepszych osiągnięć uczniów
- q) usprawnienia pracy szkoły
- r) wzmocnienia pozytywnego wizerunku szkoły
- s) inne (jakie?) .....

25. **Czy Pana/Pani zdaniem, istnieje potrzeba organizowania szkoleń, mających na celu doskonalenie współpracy między nauczycielami?**

- a) zdecydowanie tak
- b) raczej tak
- c) trudno powiedzieć
- d) raczej nie
- e) zdecydowanie nie

26. **Co, Pana/Pani zdaniem, należałoby w szkole najpilniej udoskonalić?**

- a) ofertę edukacyjną szkoły
- b) system oceniania uczniów
- c) metody motywowania uczniów do nauki
- d) formy i metody pracy wychowawczej
- e) sposoby rozwiązywania problemu niskiej frekwencji
- f) komunikację interpersonalną
- g) inne .....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Załącznik nr 3**ANKIETA (UCZNIOWIE 2015)**

Prosimy o wypełnienie kwestionariusza ankietowego, który ma na celu zasięgnięcie opinii uczniów i uczennic na temat różnych sfer działania szkoły. Uzyskane wyniki pozwolą ulepszyć i usprawnić pracę szkoły.

Ankieta jest anonimowa a jej wyniki opracowane będą zbiorczo.

1. Czy dostrzegasz współpracę nauczycieli między sobą i jej efekty?

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. nie mam zdania
- d. raczej nie
- e. zdecydowanie nie

Jeśli tak, czego ta współpraca dotyczy? .....

2. Czy Twoim zdaniem nauczyciele konsultują się ze sobą w trudnych sprawach uczniów np. zachowanie, postępy w nauce, zdrowie, itd.?

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. nie mam zdania
- d. raczej nie
- e. zdecydowanie nie

Jeśli tak, czego te konsultacje dotyczą? .....

10. Czy Twoim zdaniem nauczyciele współpracują ze sobą w kwestii kształcenia, wychowania i oceniania uczniów?

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. nie mam zdania
- d. raczej nie
- e. zdecydowanie nie

11. Czy Twoim zdaniem nauczyciele współpracują ze sobą w zespołach przedmiotowych (np. poloniści, matematycy, itd.)?

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. nie mam zdania
- d. raczej nie
- e. zdecydowanie nie

12. Czy Twoim zdaniem współpraca nauczycieli wpływa na lepsze wyniki kształcenia?

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. nie mam zdania
- d. raczej nie
- e. zdecydowanie nie

13. Czy Twoim zdaniem nauczyciele podejmują wspólne działania z uczniami?

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. nie mam zdania
- d. raczej nie
- e. zdecydowanie nie

Jeśli tak, czego dotyczą te działania? .....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Załącznik nr 4**ANKIETA (PRZEWODNICZĄCY ZESPOŁÓW 2015)**

Szanowni Państwo, realizując program ewaluacji wewnętrznej dotyczącej tematyki: „Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli”, prosimy o przedstawienie swoich opinii w odpowiedziach na poniższe pytania. Uzyskane informacje posłużą doskonaleniu pracy szkoły.

Ankieta jest anonimowa, a jej wyniki opracowane będą zbiorczo.

Zespół ds. ewaluacji wewnętrznej

1 Czy, zdaniem Pana/Pani, nauczyciele angażują się w pracę zespołu?

- a) angażują się wszyscy
- b) większość nauczycieli
- c) trudno powiedzieć
- d) angażuje się tylko niektórzy nauczyciele
- e) pojedyncze osoby

2 Z czego, zdaniem Pana/Pani, wynika ewentualny brak zaangażowania nauczycieli w pracę zespołu?

Proszę zaznaczyć wszystkie, zdaniem Pana/Pani, właściwe odpowiedzi.

- n) z wypalenia zawodowego
- o) z nadmiaru biurokratycznych obowiązków
- p) z niechęci do zmian
- q) z niechęci do współdziałania z innymi
- r) z konfliktów w zespole
- s) z niechęci do podejmowania dodatkowych obowiązków
- t) z nadmiaru obowiązków pozaszkolnych
- u) ze złej organizacji pracy
- v) z braku nadzoru
- w) z poczucia bycia niedocenianym
- x) z poczucia braku wpływu na podejmowane decyzje
- y) z poczucia braku sensu pracy zespołowej
- z) inne (jakie?) .....

3 Czego, zdaniem Pana/Pani, najczęściej dotyczy współpraca nauczycieli w planowaniu, organizowaniu i realizacji procesów edukacyjnych?

Proszę zaznaczyć wszystkie, zdaniem Pana/Pani, właściwe odpowiedzi.

- a) wyboru programów nauczania i podręczników
- a) tworzenia i modyfikowania programów nauczania
- b) aktualizacji PSO i regulaminów
- c) planowania pracy wychowawczej
- d) ustalania zakresu i harmonogramu diagnoz
- e) przygotowywania oferty zajęć dodatkowych
- f) planowania i organizacji akcji, imprez, uroczystości, zawodów i konkursów
- g) planowania udziału nauczycieli w szkoleniach
- h) sporządzania wewnętrznej dokumentacji
- i) nowelizacji dokumentacji szkolnej, procedur, regulaminów
- j) analizy osiągnięć uczniów
- k) opracowywania narzędzi pomiarów dydaktycznych
- l) dzielenia się wiedzą
- m) ewaluacji wewnętrznej w szkole
- n) inne (jakie?) .....

4 Jeżeli zespoły dokonują analizy efektów swojej pracy, to w jaki sposób?

- a) poprzez procedury ewaluacyjne
- b) poprzez podsumowanie po zakończeniu pracy lub jej etapu
- c) w trakcie pracy w przypadku pojawienia się błędów lub trudności
- d) inny (jaki?).....
- e) nie dokonują takiej analizy

5 Jeśli istnieje taka współpraca, to jak ją Pan/Pani ocenia?

- a) zdecydowanie dobrze

- b) dobrze
  - c) trudno powiedzieć
  - d) źle
  - e) zdecydowanie źle
- 6 Jeśli istnieje taka współpraca, to czego ona dotyczy?**
- a) realizacji podstawy programowej
  - b) dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia
  - c) realizacji zadań szkoły
  - d) wymiany doświadczeń
  - e) udostępniania środków dydaktycznych
  - f) inne (jakie?) .....
- 7 Czy w szkole istnieje współpraca, w zakresie organizacji procesów edukacyjnych, między zespołami przedmiotowymi i innymi pracownikami szkoły (psycholog, pedagog, pielęgniarka, bibliotekarz)?**
- a) zdecydowanie tak
  - b) raczej tak
  - c) nie mam zdania
  - d) raczej nie
  - e) zdecydowanie nie
- 8 Jeśli istnieje taka współpraca, to jak ją Pan/Pani ocenia?**
- a) zdecydowanie dobrze
  - b) dobrze
  - c) trudno powiedzieć
  - d) źle
  - e) zdecydowanie źle

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Załącznik nr 5

ANKIETA

(NAUCZYCIELE UBIEGAJĄCY SIĘ O AWANS ZAWODOWY 2015)

Szanowni Państwo, realizując program ewaluacji wewnętrznej dotyczący procesów edukacyjnych będących efektem współpracy nauczycieli, prosimy o przedstawienie swoich opinii na ten temat. Uzyskane informacje posłużą doskonaleniu pracy szkoły.

Ankieta jest anonimowa, a jej wyniki opracowane będą zbiorczo.

Zespół ds. ewaluacji wewnętrznej

1. **Czy był/była Pan/Pani zachęcany/zachęcana przez Dyрекcję Szkoły do ubiegania się o awans zawodowy ?**
  - a. zdecydowanie tak
  - b. raczej tak
  - c. nie mam zdania
  - d. raczej nie
  - e. zdecydowanie nie

2. **Czy w szkole stworzono Panu/Pani warunki do rozwoju zawodowego (literatura, miejsce pracy, pomoce dydaktyczne itd.)?**
  - a. zdecydowanie tak
  - b. raczej tak
  - c. nie mam zdania
  - d. raczej nie
  - e. zdecydowanie nie

3. **Z czyjej/jakiej pomocy korzysta Pan/Pani podczas stażu na awans zawodowy?**
  - a. Dyrekcji Szkoły
  - b. innych nauczycieli
  - c. przewodniczącego zespołu samokształceniowego
  - d. pedagoga szkolnego
  - e. psychologa szkolnego
  - f. publikacji w Internecie
  - g. metodyka z OCDN, ...
  - h. literatury fachowej
  - i. inna pomoc (jaka/czyja?) .....

4. **Jeśli korzysta Pan/Pani z pomocy pracowników szkoły, czego ta pomoc dotyczy?**
  - a. informacji na temat realizacji podstawy programowej
  - b. dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia
  - c. informacji dotyczących sytuacji szczególnych ucznia i zespołu klasowego
  - d. uzgodnienie sposobu realizacji zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach PPP
  - e. wyboru form i metod pracy
  - f. organizacja imprez, konkursów, wycieczek i itd.
  - g. wymiany doświadczeń
  - h. obserwacji lekcji
  - i. przygotowania konspektów
  - j. przygotowania dokumentacji związanej z awansem zawodowym
  - k. inne .....

5. **Czy Pana/Pani zdaniem pomoc, o której mowa w pytaniu 4., jest wystarczająca?**
  - a. zdecydowanie tak
  - b. raczej tak
  - c. nie mam zdania
  - d. raczej nie
  - e. zdecydowanie nie

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Załącznik nr 6

OPRACOWANIE STATYSTYCZNE WYNIKÓW ANKIET (2015)

Charakterystyka liczbowa i procentowa odpowiedzi na kolejne pytania.

Badania ankietowe NAUCZYCIELI

Czy zna Pan/Pani wizję i misję szkoły?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) na pewno tak	19	36,5
b) raczej tak	26	50,0
c) nie jestem pewien/pewna	5	9,7
d) raczej nie	2	3,8
e) nie znam	0	0,0
Suma	52	100

Czy w swojej pracy ma Pan/Pani jasno zdefiniowane cele?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	40	76,9
b) raczej tak	12	23,1
c) trudno powiedzieć	0	0,0
d) raczej nie	0	0,0
e) zdecydowanie nie	0	0,0
Suma	52	100

Czy czuje Pan/Pani współodpowiedzialny/współodpowiedzialna za jakość pracy szkoły?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	40	76,9
b) raczej tak	11	21,2
c) trudno powiedzieć	1	1,9
d) raczej nie	0	0,0
e) zdecydowanie nie	0	0,0
Suma	52	100

Czy, Pana/Pani zdaniem, atmosfera panująca w szkole sprzyja współpracy nauczycieli?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	5	9,6
b) raczej tak	30	57,7
c) trudno powiedzieć	14	26,9
d) raczej nie	3	5,8
e) zdecydowanie nie	0	0,0
Suma	52	100

Czy czuje się Pan/Pani częścią zespołu nauczycielskiego?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	23	44,2
b) raczej tak	22	42,3
c) trudno powiedzieć	7	13,5
d) raczej nie	0	0,0
e) zdecydowanie nie	0	0,0
Suma	52	100

W jaki sposób, Pana/Pani zdaniem, nauczyciele najczęściej komunikują się ze sobą?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) w bezpośredniej rozmowie	49	94,2
b) poprzez pocztę mailową	46	88,5
c) telefonicznie	30	57,7
d) pisemnie	6	11,5
e) za pośrednictwem innych osób	14	26,9
inny	0	0,0
Suma	145	

Czy zdaniem Pana/Pani, komunikacja między pracownikami naszej Szkoły jest

skuteczna?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	4	7,7
b) raczej tak	31	59,6
c) trudno powiedzieć	12	23,1
d) raczej nie	5	9,6
e) zdecydowanie nie	0	0,0
Suma	52	100

Jaki czynniki, zdaniem Pana/Pani, zwykle motywują pracowników do efektywnej pracy?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) dobra atmosfera w miejscu pracy	50	96,2
b) stabilność zatrudnienia	38	73,1
c) uregulowany czas pracy	20	38,5
d) dobra organizacja w miejscu pracy	45	86,5
e) zróżnicowane obowiązki	10	19,2
f) jasne i konkretne cele	35	67,3
g) docenianie zaangażowania i wkładu pracy	46	88,5
h) duża autonomia w zakresie wykonywanych obowiązków	26	50,0
i) wysokość wynagrodzenia	25	48,1
j) dodatek motywacyjny	32	61,5
k) nagroda uznaniowa (Dyrektora Szkoły, kuratora...)	26	50,0
l) system oceniania pracowników	13	25,0
m) możliwość własnego rozwoju	28	53,8
n) inne	0	0
Suma	394	

Jaki czynniki, zdaniem Pana/Pani, zwykle demotywują pracowników?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zła atmosfera w miejscu pracy	42	80,8
b) konflikty między współpracownikami	41	78,8
c) zła organizacja pracy	37	71,2
d) brak jasnych, konkretnych celów	28	53,8
e) niedocenywanie zaangażowania i wkładu pracy	45	86,5
f) wysokość wynagrodzenia	16	30,8
g) wysokość dodatku motywacyjnego	17	32,7
h) zła komunikacja między pracownikami	31	59,6
i) obowiązek udziału w licznych, czasochłonnych zebraniach	22	42,3
j) spotkania z rodzicami	5	9,6
k) nadmiar obowiązków biurokratycznych	37	71,2
l) inne – „brak nadzoru”	5	9,6
m) nie ma nic takiego	0	0
Suma	326	

Co, zdaniem Pana/Pani, jest najwyżej cenione pracy zawodowej w naszej szkole?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) dobre przygotowanie do zajęć	31	59,6
b) atrakcyjne prowadzenie zajęć	26	50,0
c) rytmiczna realizacja programu nauczania	29	55,8
d) systematyczne dokumentowanie pracy	29	55,8
e) dbałość o majątek szkoły	7	23,1
f) punktualność	15	28,8
g) dyskrecja i kultura osobista	15	28,8
h) przestrzeganie tajemnicy służbowej	12	23,1
i) współpraca z innymi nauczycielami i rodzicami uczniów	22	42,3
j) inne	7	13,5
k) niczego się nie ceni	6	11,5
Suma	199	

Czy ma Pan/Pani możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	26	50,0
b) raczej tak	23	44,2
c) trudno powiedzieć	3	5,8
d) raczej nie	0	0
e) zdecydowanie nie	0	0
Suma	52	100

Czy w szkole dba się o to, aby nauczyciele dzielili się swoją wiedzą z innymi nauczycielami?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	2	3,9
b) raczej tak	25	48,1
c) trudno powiedzieć	21	40,4
d) raczej nie	3	5,8
e) zdecydowanie nie	1	1,9
Suma	52	100

Czy ma Pan/Pani możliwość wprowadzania innowacji pedagogicznych, realizacji własnych pomysłów edukacyjnych?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	14	26,9
b) raczej tak	28	53,9
c) trudno powiedzieć	7	13,5
d) raczej nie	2	3,9
e) zdecydowanie nie	1	1,9
Suma	52	100

Czy wybitne osiągnięcia nauczycieli (nagrody zewnętrzne, publikacje, stopnie naukowe itp.) są wykorzystywane do wzmocnienia wizerunku szkoły?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	10	19,2
b) raczej tak	14	26,9
c) trudno powiedzieć	20	38,5
d) raczej nie	6	11,5
e) zdecydowanie nie	2	3,9
Suma	52	100

W pracach jakich zespołów uczestniczy Pan/Pani?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zespołu przedmiotowego	50	96,2
b) zespołu wychowawców	34	65,4
c) zespołu ds. ewaluacji	8	15,4
d) zespołu ds. procedury wystawiania oceny zachowania	7	13,7
e) zespołu ds. promocji szkoły	6	11,5
f) zespołu ds. ceremoniału szkoły	4	7,7
g) innym zespole (jakim?)	1	1,9
Suma	52	

Z czego, zdaniem Pana/Pani, wynika ewentualny brak zaangażowania nauczycieli w pracę zespołu?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) z wypalenia zawodowego	18	34,6
b) z nadmiaru biurokratycznych obowiązków	37	71,2
c) z niechęci do zmian	10	19,2
d) z niechęci do współdziałania z innymi	10	19,2
e) z konfliktów w zespole	20	38,5
f) z niechęci do podejmowania dodatkowych obowiązków	22	42,3
g) z nadmiaru obowiązków pozaszkolnych	14	26,9
h) ze złej organizacji pracy	8	15,4
i) z braku nadzoru	9	17,3
j) z poczucia bycia niedocenianym	20	38,5
k) z poczucia braku wpływu na podejmowane decyzje	12	23,1
l) z poczucia braku sensu takiej pracy	7	13,5
ł) inne (jakie?)	0	0

Suma	52	
------	----	--

Jeżeli zespoły dokonują analizy swojej pracy, to do czego, zdaniem Pana/Pani, wykorzystywane są wnioski?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) do planowania dalszej pracy nauczycieli, zespołów i szkoły	42	80,8
b) do usprawniania i podniesienia jakości pracy nauczycieli, zespołów i szkoły	40	76,9
c) do dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb i możliwości uczniów	27	51,9
d) do pomocy uczniom w razie potrzeby	25	48,1
e) do opracowania oferty zajęć dodatkowych	15	23,1
f) do opracowania tematyki i form realizacji dodatkowych wynikających z zapisu w KN	11	21,2
g) inne (jakie?)	0	0
h) nie dokonuje się analizy pracy zespołów	2	3,9
Suma	52	

W jakim stopniu wykorzystuje Pan/Pani, w swojej działalności dydaktyczno-wychowawczej, wnioski wpływające z analizy realizowanych w szkole procesów edukacyjnych?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) wykorzystuję w całości	4	7,7
b) większość wykorzystuję	30	57,7
c) trudno powiedzieć	8	15,4
d) wykorzystuję tylko niektóre	9	17,3
e) nie wykorzystuję	1	1,9
Suma	52	100

Czy, zdaniem Pana/Pani, zespoły działające w szkole są skuteczne w osiągnięciu zamierzonych celów?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	2	3,9
b) raczej tak	26	50,0
c) trudno powiedzieć	21	40,4
d) raczej nie	3	5,8
e) zdecydowanie nie	0	0,0

Suma	52	100
------	----	-----

W jaki sposób, zdaniem Pana/Pani, współpraca nauczycieli wpływa na podniesienie jakości pracy szkoły?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) ujednoczenie działań dydaktycznych i wychowawczych w szkole	36	69,2
b) wzbogacanie oferty edukacyjnej szkoły	26	50,0
c) doskonalenia warsztatu pracy	35	67,3
d) wzrostu atrakcyjności zajęć	25	48,1
e) rozwoju zainteresowań uczniów	23	44,2
f) sukcesów uczniów w olimpiadach, konkursach i zawodach	24	46,2
g) lepszych osiągnięć uczniów	23	44,2
h) usprawnienia pracy szkoły	23	44,2
i) wzmocnienia pozytywnego wizerunku szkoły	19	36,5
j) inne	0	0
Suma	234	

W jakiej sytuacji zawodowej i w jakiej formie korzysta Pan/Pani ze wsparcia innych nauczycieli?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych	44	84,6
b) w ramach doskonalenia zawodowego, w formie wymiany doświadczeń	29	55,8
c) w formie wspólnego opracowywania narzędzi dydaktycznych i diagnostycznych	17	32,7
d) w trakcie organizowania wycieczek oraz akcji, imprez i uroczystości szkolnych	30	57,7
e) przy realizacji projektów, konkursów, wystaw i innych przedsięwzięć edukacyjnych	29	55,8
f) inne (jakie?)	1	1,9
g) nie korzystam	2	3,8
Suma	52	

Jeżeli dokonuje Pan/Pani ewaluacji własnej pracy, to czy współpracuje

Pan/Pani przy tym z innymi nauczycielami?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	5	9,6
b) raczej tak	27	51,9
c) trudno powiedzieć	5	9,6
d) raczej nie	13	25
e) zdecydowanie nie	2	3,9
f) nie dokonuję takiej ewaluacji	0	0,0
Suma	52	100

Jeśli tak, to jaką formę przyjmuje ta współpraca?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) wspólnie analizujemy wyniki kształcenia (oceny, diagnozy, matury)	32	82,1
b) analizujemy skuteczność realizowanych działań wychowawczych	15	38,5
c) diagnozujemy skuteczność realizacji podstawy programowej	19	48,7
d) planujemy wspólne działania w celu rozwiązania zdiagnozowanych problemów	18	46,2
e) inna	0	0,0
Suma	84	

Czy Pana/Pani zdaniem, istnieje potrzeba organizowania szkoleń, mających na celu doskonalenie współpracy między nauczycielami?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	10	19,2
b) raczej tak	20	38,5
c) trudno powiedzieć	7	13,5
d) raczej nie	15	28,8
e) zdecydowanie nie	0	0
Suma	52	100

Co, Pana/Pani zdaniem, należałoby w szkole najpilniej udoskonalić?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) ofertę edukacyjną szkoły	5	9,6
b) system oceniania uczniów	10	19,2
c) metody motywowania uczniów do nauki	26	50
d) formy i metody pracy wychowawczej	16	30,8
e) sposoby rozwiązywania problemu niskiej frekwencji	30	57,7
f) komunikację interpersonalną	19	36,5
g) inne	0	0
Suma	106	

Badania ankietowe UCZNIÓW

Czy Twoim zdaniem nauczyciele podejmują wspólne działania z uczniami?

Kategoria odpowiedzi	N	%	N	%	N	%	N	%
a) zdecydowanie tak	14	12,2	17	17,5	9	9,4	40	13,0
b) raczej tak	59	51,3	40	41,2	53	55,2	152	49,4
c) nie mam zdania	27	23,5	25	25,9	11	11,4	63	20,4
d) raczej nie	12	10,4	14	14,4	17	17,7	43	14,0
e) zdecydowanie nie	3	2,6	1	1,0	6	6,3	10	3,2
Suma	115	100	97	100	96	100	308	100
	klasa1		klasa2		klasa3		Razem	

Czy Twoim zdaniem nauczyciele współpracują ze sobą w zespołach przedmiotowych (np. poloniści, matematycy, itd.)?

Kategoria odpowiedzi	N	%	N	%	N	%	N	%
a) zdecydowanie tak	21	18,3	15	15,5	18	18,8	54	17,5
b) raczej tak	54	47	50	51,5	50	52,1	154	50,0
c) nie mam zdania	29	25,1	24	24,7	14	14,5	67	21,8
d) raczej nie	8	7	6	6,2	11	11,5	25	8,1
e) zdecydowanie nie	3	2,6	2	2,1	3	3,1	8	2,6
Suma	115	100	97	100	96	100	308	100
	klasa1		klasa2		klasa3		Razem	

Czy Twoim zdaniem współpraca nauczycieli wpływa na lepsze wyniki kształcenia?

Kategoria odpowiedzi	N	%	N	%	N	%	N	%
a) zdecydowanie tak	33	28,7	20	20,6	27	28,1	80	26,0
b) raczej tak	38	33	34	35,1	42	43,8	114	37,0
c) nie mam zdania	36	31,3	32	33	21	21,9	89	28,9
d) raczej nie	7	6,1	8	8,2	5	5,2	20	6,5
e) zdecydowanie nie	1	0,9	3	3,1	1	1	5	1,6
Suma	115	100	97	100	96	100	308	100
	klasa1		klasa2		klasa3		Razem	

Czy dostrzegasz współpracę nauczycieli między sobą i jej efekty?

Kategoria odpowiedzi	N	%	N	%	N	%	N	%
a) zdecydowanie tak	13	11,3	7	7,2	9	9,4	29	9,4
b) raczej tak	50	43,5	48	49,5	37	38,5	135	43,8
c) nie mam zdania	29	25,2	30	30,9	18	18,7	77	25,0
d) raczej nie	20	17,4	11	11,4	28	29,2	59	19,2
e) zdecydowanie nie	3	2,6	1	1,0	4	4,2	8	2,6
Suma	115	100,0	97	100,0	96	100,0	308	100,0
	klasa1		klasa2		klasa3		Razem	

Czy Twoim zdaniem nauczyciele konsultują się ze sobą w trudnych sprawach uczniów np. zachowanie, postępy w nauce, zdrowie, itd.?

Kategoria odpowiedzi	N	%	N	%	N	%	N	%
a) zdecydowanie tak	23	20,0	22	22,7	20	20,8	65	21,1
b) raczej tak	42	36,5	40	41,2	33	34,4	115	37,3
c) nie mam zdania	33	28,7	24	24,7	24	25,0	81	26,4
d) raczej nie	13	11,3	6	6,2	18	18,8	37	12,0
e) zdecydowanie nie	4	3,5	5	5,2	1	1	10	3,2
Suma	115	100,0	97	100	96	100	308	100,0
	klasa1		klasa2		klasa3		Razem	

Badania ankietowe PRZEWODNICZĄCYCH ZESPOŁÓW NAUCZYCIELSKICH

Czego, zdaniem Pana/Pani, najczęściej dotyczy współpraca nauczycieli w planowaniu, organizowaniu i realizacji procesów edukacyjnych?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) wyboru programów nauczania i podręczników	11	78,6
b) tworzenia i modyfikowania programów nauczania	9	64,3
c) aktualizacji PSO i regulaminów	9	64,3
d) planowania pracy wychowawczej	5	35,7
e) ustalania zakresu i harmonogramu diagnoz	8	57,1
f) przygotowywania oferty zajęć dodatkowych	8	57,1
g) planowania i organizacji akcji, imprez, uroczystości, zawodów i konkursów	8	57,1
h) planowania udziału nauczycieli w szkoleniach	4	28,6
i) sporządzania wewnętrznej dokumentacji	7	50,0
j) nowelizacji dokumentacji szkolnej, procedur, regulaminów	6	42,9
k) analizy osiągnięć uczniów	8	57,1
l) opracowywania narzędzi pomiarów dydaktycznych	5	35,7
ł) dzielenia się wiedzą	6	42,9
m) ewaluacji wewnętrznej w szkole	5	35,7
n) inne (jakie?)	0	0,0
Suma		

Czy, zdaniem Pana/Pani, nauczyciele angażują się w pracę zespołu?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) angażują się wszyscy	8	57,1
b) większość nauczycieli	1	7,1
c) trudno powiedzieć	0	0,0
d) angażują się tylko niektórzy nauczyciele	1	7,14
e) pojedyncze osoby	4	28,6
Suma	14	100

Z czego, zdaniem Pana/Pani, wynika ewentualny brak zaangażowania

nauczycieli w pracę zespołu?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) z wypalenia zawodowego	2	14,3
b) z nadmiaru biurokratycznych obowiązków	7	50,0
c) z niechęci do zmian	2	14,3
d) z niechęci do współdziałania z innymi	3	21,4
e) z konfliktów w zespole	2	14,3
f) z niechęci do podejmowania dodatkowych obowiązków	6	42,9
g) z nadmiaru obowiązków pozaszkolnych	3	21,4
h) ze złej organizacji pracy	2	14,3
i) z braku nadzoru	9	64,3
j) z poczucia bycia niedocenionym	3	21,4
k) z poczucia braku wpływu na podejmowane decyzje	4	28,6
l) z poczucia braku sensu pracy zespołowej	0	0
ł) inne (jakie?)	0	0
Suma		

Jeżeli zespoły dokonują analizy efektów swojej pracy, to w jaki sposób?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) poprzez procedury ewaluacyjne	6	42,9
b) poprzez podsumowanie po zakończeniu pracy lub jej etapu	11	78,6
c) w trakcie pracy w przypadku pojawienia się błędów lub trudności	7	50,0
d) inny (jaki?)	0	0
e) nie dokonują analizy	0	0
Suma		

Czy w szkole istnieje współpraca między zespołami przedmiotowymi?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	1	7,1
b) raczej tak	5	35,7
c) trudno powiedzieć	3	21,4
d) raczej nie	5	35,7
e) zdecydowanie nie	0	0
Suma	14	100

Jeśli istnieje taka współpraca, to czego ona dotyczy?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) realizacji podstawy programowej	5	35,7
b) dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia	5	35,7
c) realizacji zadań szkoły	3	21,4
d) wymiany doświadczeń	7	50,0
e) udostępniania środków dydaktycznych	3	21,4
f) inne (jakie?)	0	0
Suma		

Jeśli istnieje taka współpraca, to jak ją Pan/Pani ocenia?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie dobrze	0	0
b) dobrze	6	54,5
c) trudno powiedzieć	4	36,7
d) źle	1	9,1
e) zdecydowanie źle	0	0
Suma	11	100

Czy w szkole istnieje współpraca, w zakresie organizacji procesów edukacyjnych, między zespołami przedmiotowymi i innymi pracownikami szkoły (psycholog, pedagog, pielęgniarka, bibliotekarz)?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	5	35,7
b) raczej tak	6	42,9
c) trudno powiedzieć	2	14,3
d) raczej nie	1	7,1
e) zdecydowanie nie	0	0,0
Suma	14	100

Jeśli istnieje taka współpraca, to jak ją Pan/Pani ocenia?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie dobrze	3	21,4
b) dobrze	6	42,9
c) trudno powiedzieć	5	35,7
d) źle	0	0,0
e) zdecydowanie źle	0	0,0
Suma	14	100

Badania ankietowe NAUCZYCIELI UBIEGAJĄCYCH SIĘ O AWANS ZAWODOWY (NAUCZYCIELI – STAŻYSTÓW)

Czy był/była Pan/Pani zachęcany/zachęcana przez Dyрекcję Szkoły do ubiegania się o awans zawodowy?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	6	50,0
b) raczej tak	2	16,7
c) nie mam zdania	2	16,6
d) raczej nie	2	16,7
e) zdecydowanie nie	0	0,0
Suma	12	100

Czy w szkole stworzono Panu/Pani warunki do rozwoju zawodowego (literatura, miejsce pracy, pomoce dydaktyczne itd.)?

Kategoria odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	6	50,0
raczej tak	5	41,7
nie mam zdania	1	8,3
raczej nie	0	0,0
zdecydowanie nie	0	0,0
Suma	12	100

Jeśli korzysta Pan/Pani z pomocy pracowników szkoły, czego ta pomoc dotyczy?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) informacji nt. realizacji podstawy programowej	3	25,0
b) dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia	4	33,3
c) informacji dotyczących sytuacji szczególnych ucznia i zespołu klasowego	6	50,0
d) uzgodnienia sposobu realizacji zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach PPP	3	25,0
e) wyboru form i metod pracy	5	41,7
f) organizacji imprez, konkursów, wycieczek itd.	7	58,3
g) wymiany doświadczeń	9	75,0

h) obserwacji lekcji	3	25,0
i) przygotowania konspektów	1	8,3
j) przygotowania dokumentacji związanej z awansem zawodowym	8	66,7
k) inne	0	0
Suma	49	

Czy Pana/Pani zdaniem pomoc, ze strony pracowników Szkoły, jest wystarczająca?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	7	58,3
b) raczej tak	3	25,0
c) nie mam zdania	1	8,3
d) raczej nie	1	8,3
e) zdecydowanie nie	0	0
Suma	12	100

Z czyjej/jakiej pomocy korzysta Pan/Pani podczas stażu na awans zawodowy?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) Dyrekcja Szkoły	6	50,0
b) inni nauczyciele	12	100,0
c) przewodniczący zespołu samokształceniowego	0	0,0
d) pedagog szkolny	1	8,3
e) psycholog szkolny	1	8,3
f) publikacja w Internecie	10	83,3
g) metodyk z OCDN	1	8,3
h) literatura fachowa	7	58,3
i) inna pomoc	3	25,0
Suma	41	

Jeśli korzysta Pan/Pani z pomocy pracowników szkoły, czego ta pomoc

dotyczy?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) informacji nt. realizacji podstawy programowej	3	25
b) dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia	4	33,33
c) informacji dotyczących sytuacji szczególnych ucznia i zespołu klasowego	6	50
d) uzgodnienia sposobu realizacji zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach PPP	3	25
e) wyboru form i metod pracy	5	41,66
f) organizacji imprez, konkursów, wycieczek itd.	7	58,33
g) wymiany doświadczeń	9	75
h) obserwacji lekcji	3	25
i) przygotowania konspektów	1	8,34
j) przygotowania dokumentacji związanej z awansem zawodowym	8	66,66
k) inne	0	0
Suma	49	

Czy Pana/Pani zdaniem pomoc pracowników Szkoły jest wystarczająca?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a) zdecydowanie tak	7	58,32
b) raczej tak	3	25
c) nie mam zdania	1	8,34
d) raczej nie	1	8,34
e) zdecydowanie nie	0	0
Suma	12	100

Załącznik nr 7

Liceum Ogólnokształcące nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu
Raport z ewaluacji wewnętrznej – 2014/2015

KONSPEKT WYWIADU Z DYREKTOREM SZKOŁY (2015)

1. Czy nauczyciele znają wizję i misję szkoły?
2. Czy nauczyciele w swojej pracy mają jasno zdefiniowane cele?
3. Czy nauczyciele czują się współodpowiedzialni za jakość pracy szkoły (identyfikują się ze szkołą)?
4. Czy atmosfera panująca w szkole sprzyja współpracy nauczycieli?
5. Jakie czynniki motywują nauczycieli do pracy?
6. Jakie czynniki demotywują nauczycieli do pracy?
7. Jakie elementy codziennej pracy nauczycieli są najwyżej cenione przez przełożonych?
8. Czy nauczyciele mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji?
9. Czy w szkole istnieje zwyczaj dzielenia się z innymi nauczycielami swoją wiedzą, skutecznymi praktykami?
10. Czy nauczyciele mają możliwość wprowadzania innowacji pedagogicznych oraz realizacji innych własnych pomysłów edukacyjnych?
11. Czy wybitne osiągnięcia nauczycieli (nagrody zewnętrzne, publikacje, stopnie naukowe itp.) są wykorzystywane do wzmocnienia wizerunku szkoły? Jeśli tak, to w jaki sposób?
12. Jak przebiega planowanie procesów edukacyjnych w szkole i jakie dokumenty to potwierdzają?
13. W jaki sposób analizowane są efekty procesów edukacyjnych realizowanych w szkole?
14. W jaki sposób wykorzystywane są wnioski z analizy efektów realizowanych procesów edukacyjnych w szkole?
15. W jakim stopniu wnioski płynące z nadzoru pedagogicznego (ewaluacji wewnętrznej) są podstawą do wprowadzania zmian w funkcjonowaniu szkoły?
16. W jaki sposób współpraca nauczycieli wpływa na podniesienie jakości pracy szkoły?
17. Czy w szkole doskonalili się metody i formy współpracy nauczycieli?
18. Czy w tym roku szkolnym było prowadzone doskonalenie zawodowe dotyczące metod i form współpracy nauczycieli?
19. Co, Pana zdaniem, należałoby w szkole najpilniej udoskonalić?

Załącznik nr 8

KONSPEKT WYWIADU Z WICEDYREKTOREM SZKOŁY (2015)

1. Jakie dokumenty regulują funkcjonowanie zespołów nauczycielskich w szkole?
2. Jakich obszarów pracy dotyczy działalność zespołów nauczycielskich?
3. W jaki sposób dokumentowana jest praca zespołów nauczycielskich?
4. W jaki sposób prezentowane są efekty pracy zespołów?
5. Czego dotyczy współpraca między zespołami nauczycielskimi?
6. Na czym polega współpraca między zespołami nauczycielskimi i innymi pracownikami szkoły?
7. W jaki sposób monitorowana jest praca zespołów nauczycielskich?
8. Czy zespoły działające w szkole są skuteczne w osiąganiu zamierzonych celów?
9. W jaki sposób współpraca nauczycieli wpływa na podniesienie jakości pracy szkoły?
10. Co, Pani zdaniem, należałoby w szkole najpilniej udoskonalić?

Załącznik nr 9**KONSPEKT WYWIADU Z PSYCHOLOGIEM / PEDAGOGIEM SZKOLNYM (2015)**

1. Na czym polega i czego dotyczy współpraca psychologa szkolnego z Dyrekcją Szkoły?
2. Jak ocenia Pani tę współpracę?
  - a. zdecydowanie dobrze
  - b. dobrze
  - c. przeciętnie
  - d. źle
  - e. zdecydowanie źle
3. Na czym polega i czego dotyczy współpraca psychologa szkolnego z nauczycielami?
4. Jak ocenia Pani tę współpracę?
  - a. zdecydowanie dobrze
  - b. dobrze
  - c. przeciętnie
  - d. źle
  - e. zdecydowanie źle
5. Na czym polega i czego dotyczy współpraca psychologa szkolnego z wychowawcami klas?
6. Jak ocenia Pani tę współpracę?
  - a. zdecydowanie dobrze
  - b. dobrze
  - c. przeciętnie
  - d. źle
  - e. zdecydowanie źle
7. Na czym polega i czego dotyczy współpraca psychologa szkolnego z pedagogiem szkolnym?
8. Jak ocenia Pani tę współpracę?
  - a. zdecydowanie dobrze
  - b. dobrze
  - c. przeciętnie
  - d. źle
  - e. zdecydowanie źle
9. Na czym polega i czego dotyczy współpraca psychologa szkolnego z pielęgniarką szkolną?
10. Jak ocenia Pani tę współpracę?
  - a. zdecydowanie dobrze
  - b. dobrze
  - c. przeciętnie
  - d. źle
  - e. zdecydowanie źle

Załącznik nr 10**KONSPEKT WYWIADU Z NAUCZYCIELEM BIBLIOTEKARZEM (2015)**

1. Na czym polega i czego dotyczy współpraca nauczyciela bibliotekarza z Dyrekcją Szkoły?
2. Jak ocenia Pani tę współpracę?
  - a. zdecydowanie dobrze
  - b. dobrze
  - c. przeciętnie
  - d. źle
  - e. zdecydowanie źle
3. Na czym polega i czego dotyczy współpraca nauczyciela bibliotekarza z innymi nauczycielami?
4. Jak ocenia Pani tę współpracę?
  - a. zdecydowanie dobrze
  - b. dobrze
  - c. przeciętnie
  - d. źle
  - e. zdecydowanie źle
5. Na czym polega i czego dotyczy współpraca nauczyciela bibliotekarza z wychowawcami klas?
6. Jak ocenia Pani tę współpracę?
  - a. zdecydowanie dobrze
  - b. dobrze
  - c. przeciętnie
  - d. źle
  - e. zdecydowanie źle

Załącznik nr 11**KONSPEKT WYWIADU Z PIEŁĘGNIARKĄ SZKOLNĄ (2015)**

1. Na czym polega i czego dotyczy współpraca pielęgniarki szkolnej z Dyrekcją Szkoły?
2. Jak ocenia Pani tę współpracę?
  - f. zdecydowanie dobrze
  - g. dobrze
  - h. przeciętnie
  - i. źle
  - j. zdecydowanie źle
3. Na czym polega i czego dotyczy współpraca pielęgniarki szkolnej z nauczycielami?
4. Jak ocenia Pani tę współpracę?
  - f. zdecydowanie dobrze
  - g. dobrze
  - h. przeciętnie
  - i. źle
  - j. zdecydowanie źle
5. Na czym polega i czego dotyczy współpraca pielęgniarki szkolnej z wychowawcami klas?
6. Jak ocenia Pani tę współpracę?
  - f. zdecydowanie dobrze
  - g. dobrze
  - h. przeciętnie
  - i. źle
  - j. zdecydowanie źle
7. Na czym polega i czego dotyczy współpraca pielęgniarki szkolnej z pedagogiem szkolnym?
8. Jak ocenia Pani tę współpracę?
  - f. zdecydowanie dobrze
  - g. dobrze
  - h. przeciętnie
  - i. źle
  - j. zdecydowanie źle
9. Na czym polega i czego dotyczy współpraca pielęgniarki szkolnej z psychologiem szkolnym?
10. Jak ocenia Pani tę współpracę?
  - a. zdecydowanie dobrze
  - b. dobrze
  - c. przeciętnie
  - d. źle
  - e. zdecydowanie źle

VII. Bibliografia

1. Adrian B., *Kultura organizacyjna szkoły. Komunikat z badań*, W: *Zaniedbane i zaniechane obszary edukacji w szkole*, red. Suświłło M. - Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, 2006
2. Bartkowicz Z., Kowaluk M., Samujło M. (red.), *Nauczyciel kompetentny. Teraźniejszość i przyszłość*, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2007
3. Czerska M., *Zmiana kulturowa organizacji, wyzwanie dla współczesnego menedżera*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2003
4. Elsner D., Knafel K., *Jak zorganizować Wewnątrzszkolne Doskonalenie Nauczycieli?*, BTiW MENTOR, Chorzów 2000
5. Gordon T., *Wychowanie bez porażek szefów, liderów, przywódców*, Wydawnictwo PAX, Warszawa 1996
6. Jurczyk T., Kołodziejczyk J., Polański T., Romaniuk J., Staromłyński J., Wojtanowicz-Stadleryl K., *Procesy edukacyjne i jego realizatorzy (czyli o współdziałaniu nauczycieli w zmieniającym się świecie)*
7. Kołodziejczyk J., *Współpraca zespołowa nauczycieli. Analiza wybranych aspektów spełniania wymagań*, [www.npdirektorzy.pl-współpraca nauczycieli](http://www.npdirektorzy.pl-wspolpraca-nauczycieli) 2011
8. Kopczewski M., Pączek B., Tobolsk M., *„Istota kultury organizacyjnej w zarządzaniu przedsiębiorstwem produkcyjnym”*
9. Mazurkiewicz G., *Ewaluacja w nadzorze pedagogicznym*, AUTONOMIA, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010
10. Mingus N., *Zarządzanie projektami*, Wydawnictwo Onepress, Warszawa 2014
11. Model i zalecany przebieg ewaluacji zewnętrznej szkół oraz placówek, www.npseo.pl/data/documents/4/313/313.pdf.
12. Przyborowska B., *Kultura organizacyjna w oświacie - wielość koncepcji i znaczeń // W: Edukacyjne tendencje XXI wieku w dialogu i perspektywie / pod red. Anny Karpińskiej. - Białystok : Trans Humana, 2005*
13. Siwek M., *„Motywowanie pracowników jako narzędzie wzrostu efektywności organizacji i wyznacznik jej sukcesu”*. Studia i Materiały. Miscellanea Oeconomicae Rok 13, Nr 2/2009, Wydział Zarządzania i Administracji Uniwersytetu Humanistyczno – Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach
14. Stankiewicz D., *Kultura organizacyjna szkoły*, Edukacja i Dialog - 1999, nr 7
15. Stróżyński K., *Prowadzenie ewaluacji w ramach nadzoru pedagogicznego*, Poradnik dyrektora szkoły, Wyd. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2010
16. Sułkowski Ł., *Procesy kulturowe w organizacjach*, Dom Organizatora, Toruń 2002

